

Møte torsdag den 29. november 2007 kl. 11.55

President: Å g o t V a l l e

D a g s o r d e n (nr. 7):

1. Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om lov om studentsamskipnader (Innst. O. nr. 11 (2007-2008), jf. Ot.prp. nr. 71 (2006-2007))
2. Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om lov om endringer i opplæringslova (Innst. O. nr. 14 (2007-2008), jf. Ot.prp. nr. 2 (2007-2008))
3. Innstilling fra finanskomiteen om skatte- og avgiftsopplegget 2008 – lovendringer (Innst. O. nr. 1 (2007-2008), jf. Ot.prp. nr. 1 (2007-2008))
4. Referat

Valg av settepresident

Presidenten: Presidenten vil foreslå at det velges en settepresident for Odelstingets møte i dag – og anser det som vedtatt.

Presidenten vil foreslå Åsa Elvik. – Andre forslag foreligger ikke, og Åsa Elvik anses enstemmig valgt som settepresident for Odelstingets møte i dag.

S t a t s r å d T o r a A s l a n d overbrakte 2 kgl. proposisjoner (se under Referat).

Presidenten: Representanten Trine Skei Grande vil framsette et representantlovforslag.

Trine Skei Grande (V) [11:55:38]: Jeg vil framlegge et representantlovforslag på vegne av representantene Odd Einar Dørum, Gunvald Ludvigsen, André N. Skjelstad og meg selv om lov om endring i lov 8. april 1981 nr. 7 om barn og foreldre, også kalt barneloven.

Presidenten: Lovforslaget vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

S a k n r . 1

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om lov om studentsamskipnader (Innst. O. nr. 11 (2007-2008), jf. Ot.prp. nr. 71 (2006-2007))

Presidenten: Etter ønske fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen vil presidenten foreslå at taletida begrenses til 40 minutter og fordeles med inntil 5 minutter til hvert parti og 5 minutter til statsråden.

Videre vil presidenten foreslå at det gis anledning til replikkordskifte på inntil fem replikker etter innlegg fra statsråden innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlista utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Anna Ljunggren (A) [11:57:15] (ordfører for saken): Det er bred enighet i komiteen om at studentsamskipnader er en hensiktsmessig måte å organisere studentvelferd på. Studentsamskipnadsordningen har lange tradisjoner og er unik i Norge. Komiteen er også enig i at det er på tide å oppgradere regelverket. Jeg vil takke departementet for å ha involvert studentorganisasjonene i dette arbeidet.

Jeg skal redegjøre for flertallets merknader, og så går jeg ut fra at opposisjonen vil redegjøre for mindretallsforslagene.

Når det gjelder loven som ble framlagt for Stortinget, foreslår Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet å endre § 4, andre ledd. Vi mener det er viktig å sikre alle studenter de tilbud en samskipnad gir, som bolig, kantinedrift, treningssenter, helsetilbud m.m.

Vi vil fjerne muligheten til å få fritak fra krav om tilknytning til studentsamskipnad for alle institusjoner som blir omfattet av universitets- og høyskoleloven fra og med det tidspunkt ny studentsamskipnadslov trer i kraft. Dette betyr at det fortsatt skal være mulig for private institusjoner som ble omfattet av universitets- og høyskoleloven før dette tidspunkt, å søke om fritak. Det kan være grunn til å presisere at forslaget ikke innebærer noen endring for de statlige universitetene og høyskolene. Disse har ikke mulighet til å søke om fritak fra krav om tilknytning til studentsamskipnad etter gjeldende lov og vil fortsatt ikke ha det etter den nye loven.

Når det gjelder denne paragrafen, har vi imøtekommet innspill fra begge studentorganisasjonene, både StL og NSU. Jeg ønsker å sitere StL:

«Alle studenter må sikres gode velferdsordninger fra en studentsamskipnad som følger en felles lov. StL ønsker ikke at for eksempel private tjenesteytere skal kunne ta over for studentsamskipnaden.»

NSU sier følgende:

«Det eksisterer i dag ingen minstekrav til hva en studentsamskipnad skal tilby av tjenester, men det er en generell tendens at samskipnadene strekker seg langt for å kunne tilby det best mulige velferdstilbudet til de tilknyttede studentene. NSU er bekymret for at en mulighet til å kunne søke fritak fra å være tilknyttet en samskipnad vil skape et behov for å definere hva som ligger i «tilfredsstillende velferdsordninger». Å sette en standardliste for hva en studentsamskipnad skal tilby kan samtidig være en liste for hva en studentsamskipnad ikke skal tilby – og vil slik kunne bidra til å begrense studentsamskipnadenes ambisjoner for hva slags tilbud de ønsker å ha tilgjengelig for sine studenter.»

Jeg er veldig glad for å være saksordfører for en sak der flertallet har lyttet til studentene.

Til slutt skal jeg komme med en liten tilføyelse. I innstillingen øverst på side 4 står ordet «studentsamskipnad». Der har det på veien forsvunnet et lite ordledd. Setningen skal lyde:

«Flertallet vil at denne muligheten skal fjernes for de institusjonene som blir omfattet av universitets- og

høyskoleloven fra det tidspunktet ny studentsamskipnadslov trer i kraft.»

Presidenten: De korreksjoner som saksordfører har opplyst om, er notert.

Neste taler er Jon Jørgen Gåsvatn.

Jon Jæger Gåsvatn (FrP) [12:00:54]: Jon Jæger Gåsvatn, president!

Presidenten: Beklager! En kan ikke få med seg alt.

Jon Jæger Gåsvatn (FrP) [12:00:59]: Vi har i dag 25 studentsamskipnader i Norge, og den eldste så dagens lys i 1939. Vi skal behandle et lovendringsforslag som kommer bl.a. fordi det har vært stilt spørsmål om departementets myndighetsutøvelse overfor samskipnadene, og som følge av en diskusjon om hva slags aktivitet studentsamskipnadene kan drive med. I den forbindelse vil jeg velge å nevne Fremskrittspartiets representantforslag hvor vi foreslo å oppheve kravet til tvungent medlemskap i studentsamskipnadene. Bakgrunnen for det forslaget var at studentsamskipnader inntok et standpunkt og fattet politiske vedtak som enkelte studenter hadde problemer med å la seg identifisere med. Av samvittighetsgrunner ønsket studenten derfor ikke å være med i organisasjonen lenger, med den dramatiske konsekvens at studenten mistet retten til å avlegge eksamen. Flertallet ville ikke gå for vårt forslag da saken ble behandlet, og de viste til lovens adgang for studenten til å klage inn styrevedtak for departementet. Vi må konstatere at denne ankemuligheten nå foreslås fjernet.

Fremskrittspartiet er fornøyd med at det ettertrykkelig slås fast i loven hvilke oppgaver studentsamskipnadene har, og at hovedoppgaven er å ta seg av velferdsbehovet ved det enkelte lærested. Imidlertid er det ingen sanksjonsmulighet mot et styre i en samskipnad hvis de tar seg til rette og driver f.eks. politisk agitasjon. Hvis en student føler seg støtt og vil bryte med organisasjonen, vil han fortsatt miste eksamensretten.

Fremskrittspartiet vil derfor fremme et endringsforslag som skal motvirke dette ved at den enkelte student kan varsle departementet om at samskipnaden ikke drives i tråd med lovens bokstav. Med vårt forslag kan studentene reservere seg mot overføringen av semesteravgiften til samskipnaden, og avgiften vil da bli overført til utdanningsinstitusjonen. Det er departementet som er studentsamskipnadens tilsynsmyndighet. Ved å vedta Fremskrittspartiets forslag vil en sørge for at studenten kan være en varsler overfor departementet. Samtidig betaler studenten sin semesteravgift, han beholder eksamensretten, og han kan ha fred med sin samvittighet.

Vi er tilfreds med at studentsamskipnaden i begrenset omfang kan tilby tjenester til andre enn studenter, men at denne delen av kommersiell virksomhet holdes regnskapsmessig atskilt fra øvrig drift. Studentsamskipnadenes spesielle fordeler med offentlig støtte både i form av overføringer og lokaler vil raskt kunne føre til at en kommer i konflikt med EØS-regelverket hvis ikke slikt regnskapsmessig skille innføres.

Regjeringspartiene og opposisjonen skiller lag på et vesentlig punkt i loven, og det gjelder kravet om tilknytning. Regjeringspartiene vil innføre en obligatorisk tilknytningsplikt for institusjoner som godkjennes etter 1. august 2008, mens mindretallet vil følge forslaget fra departementet om at det fortsatt kan gis fritak for kravet dersom institusjonen har en annen tilfredsstillende velferdsorganisering. Departementet peker på at i enkelte tilfeller kan velferdstilbudet bli av bedre kvalitet hvis utdanningsinstitusjonen selv kan velge hvordan dette organiseres. Departementet ønsker samme mulighet for statlige og private universiteter og høyskoler. Vi vet at det i dag er en del private høyskoler som har et særlig livssynsgrunnlag, hvor velferden inngår som en integrert del av dette. Med regjeringspartienes forslag vil det ikke lenger være anledning til å etablere denne type institusjoner. Vi vet også at de private institusjonene får langt mindre offentlige midler enn de statlige.

Dette forslaget fra regjeringspartiene er nok et angrep på private utdanningsinstitusjoners mulighet. Det er nok et angrep på institusjoners ønske om å etablere et utdanningstilbud basert på et særskilt livssynsgrunnlag. Til tross for at departementet tilrår at det fortsatt skal være mulig å søke om fritak, trumfer regjeringspartiene sin ensretting igjennom.

Departementet framholder at både utdanningsinstitusjon og studenter skal kunne fremme sin mening, og at dette tillegges vekt før departementet avgjør om fritak skal gis. Men regjeringspartiene sier at det ikke er noen grunn til å høre på utdanningsinstitusjonen. Det er heller ingen grunn til å høre på studentene, for regjeringspartiene vet best. Selv om det ifølge departementet faktisk betyr at enkelte institusjoner kan få et dårligere tilbud, er regjeringspartiene fornøyd med å ha innført enda en regel som gjør Norge mer firkantet og ensrettet.

Jeg vil med dette få lov til å ta opp det forslag som Fremskrittspartiet står alene om, og det forslag vi er medforlagsstiller på.

Presidenten: Representanten Jon Jæger Gåsvatn har tatt opp de forslag han refererte til.

Ine Marie Eriksen Søreide (H) [12:05:03] (komiteens leder): Høyre er godt fornøyd med at Kunnskapsdepartementet nå har foretatt en oppdatering av regelverket som har vært under arbeid i lang tid. Det var nok også ganske nødvendig å oppdatere samskipnadslovgivningen, slik at den kommer mer i takt med tiden. Ikke minst har samskipnadene sjøl også gitt uttrykk for at de trenger å avklare flere sider ved sin virksomhet, både hvilken type virksomhet de kan drive utenom den rent studentrettede velferden, og også andre sider av driften.

Vi vet at den driften som samskipnadene bedriver som ikke er direkte studentrettet, i veldig stor grad er med på å finansiere annen studentvelferd. Derfor er det viktig at samskipnadene fortsatt skal ha mulighet til slik drift. Vi er i hvert fall veldig tilfreds med at departementet justerte høringsutkastet på dette punktet, slik at det ble mer fleksibilitet og mer åpning for å kunne drive også annen virk-

somhet. For det er ingen tvil om at hadde den snevre bestemmelsen som lå i høringsutkastet blitt vedtatt, hadde samskipnadene stått i en mye dårligere situasjon når det gjelder evnen til å tilby god og billig studentvelferd til studentene.

Det er én problemstilling som jeg ønsker å belyse, og det er at det gjennom proposisjonen legges opp til en veldig utstrakt bruk av forskriftsfesting av ganske sentrale områder i loven. Det er jo slik at forskrifter alltid er et viktig supplement til loven, og det skal de også være i denne saken. Men spesielt på ett av de punktene har det vært mye diskusjon og en del kontroverser, nemlig i spørsmålet om hva definisjonen av et «begrenset omfang» i lovens § 3 faktisk skal innebære. Det skal det overlates til departementet å avgjøre i forskrift. Høyre har vært skeptisk til det, og sier det også i merknads form, rett og slett fordi dette er et av temaene der det er viktig å ha en så grundig og god prosess som overhodet mulig. Det vil være veldig vanskelig for mange av de mindre samskipnadene å holde seg oppdatert på forskriftsendringer til enhver tid. Derfor er det viktig at mest mulig av det som er kjernen i regelverket, og det som det kan bli kontroverser om, faktisk fastlegges i lov og ikke bare i forskrift.

Til slutt vil jeg også nevne at den lille kuriøse situasjonen har oppstått at når det gjelder tilknytningskravet, er det slik at opposisjonspartiene fremmer det som er Regjeringas forslag, og Regjeringas opprinnelige forslag blir da nedstemt i Stortinget ved hjelp av regjeringspartiene. Det er jo en litt spesiell situasjon. Men som representanten Jon Jæger Gåsvatn så helt riktig presiserte i sitt innlegg, er det en ganske tydelig begrunnelse for hvorfor opposisjonspartiene ønsker å fremme det som var Regjeringas opprinnelige forslag, som opposisjonspartiene da altså syns faktisk er et veldig godt forslag fra Regjeringa. Så det er synd at det forslaget blir nedstemt og ikke får støtte av regjeringspartiene her i salen.

Åsa Elvik (SV) [12:08:40]: Eg vil gjerne starte med på SV sine vegner å få lov til å takke ordføreren for saka for eit grundig utført arbeid og for ei fin utgreiing her i Odelstinget om dei enkelte sidene av saka.

Eg skal knyte nokre kommentarar til nokre prinsipielle og sentrale ting med loven. No er det jo slik at ikkje alle saker blir kioskveltarar, og av og til kan ein vere glad for det. Men det betyr ikkje at denne saka ikkje er viktig. Denne saka har knapt velta nokon kiosk, det er det andre saker som har teke seg av denne veka. Men det er ikkje desto mindre ei veldig viktig utdanningspolitisk sak, for denne saka handlar om det viktigaste prinsippet: lik rett til utdanning.

Høgare utdanning er eit enormt gode. Det er eit utruleg viktig element i eit velutbygd samfunn, men det er ikkje minst eit stort gode for enkeltmenneska og for enkeltmenneska sine liv. For oss er samskipnadene eit viktig verktøy for å oppnå verkeleg lik rett til utdanning. Samskipnadene har sørgt for velferden til norske studentar gjennom 50 år – barnehagar, bustader, psykisk helsetilbod, lege, tannlege osv. Vi som har vore studentar, kjenner jo til desse tilboda veldig godt. Slik har altså samskipnadene gjort det mog-

leg for veldig mange fleire å kunne ta høgare utdanning, dei som elles på ein måte ikkje hadde kunna orientere seg i det tilbodet som elles er i samfunnet, utan å ha måtta leggje meir pengar på bordet.

Dei rundane vi hadde i Stortinget om studentbarnehagane, er eit godt eksempel på – og på ein måte å få grunnfesta – kor viktige desse tiltaka er for lik rett til utdanning.

Samskipnadene er kjenneteikna av at dei har tett kontakt med dei institusjonane som er medlem. Dei er kjenneteikna av at dei hovudsakleg er finansierte ved ei semesteravgift som alle må betale, ei kollektiv ordning som gir fordelar til alle studentar. Samskipnadene er kjenneteikna av at dei er brukarstyrte av studentar. Dei er som oss politikarar, dei er valde. Dei er tillitsvalde – som kan veljast, og som kan bli kasta. Med andre ord er samskipnadene ikkje berre eit spørsmål om velferd, men også om demokrati.

SV meiner at forslaget til lov frå Regjeringa var godt – det var gode forslag. Ein må balansere og sikre at samskipnadene får tilstrekkeleg handlingsrom for nettopp å kunne yte god studentvelferd. Samtidig må ein sørgje for at verksemda til samskipnadene føregår innafør gjeldande konkurransereglar, og ein må hindre at samskipnadene engasjerer seg i verksemd som gir risiko for tap, som det heiter.

Vi har fått tilbakemelding om at departementet si behandling av loven har skjedd i nær og tett kontakt med bl.a. studentorganisasjonane, og det er vi veldig glade for.

Det kan kanskje verke som om det er berre fryd og gaman i denne saka. Det er ikkje tilfellet. For oss i SV er det viktig å få fram forståinga av at semesteravgifta er ei kollektiv ordning som skal bidra til å gi dette gode studentvelferdstilbodet. Når Framstegspartiet då føreslår å gjere medlemskapen i studentsamskipnaden frivillig, for å gi studentane sjansen til ikkje å betale semesteravgift til sin samskipnad av samvitsgrunnar, er det eit ideologisk tydeleg skilje. Det ville vere som om folk skulle kunne søkje om fritak for å betale skatt dersom dei ikkje var fornøgde med alt det skattepengane gjekk til. Då kan ein jo lure på kor mykje skattepengar vi ville ha fått.

Semesteravgifta er ikkje ei studieavgift. Semesteravgifta er ei velferdsavgift. Det er ei kollektiv ordning, og det er det viktig for oss å få sagt.

Ordføreren for saka har gjort grundig greie for det at fleirtalet i Stortinget har valt, etter innspel frå bl.a. studentane sine organisasjonar, å endre lovforslaget frå departementet når det gjeld tilknytningskrav. Vi har valt å leggje avgjerande vekt på argumentet til spesielt studentane om at det viktigaste for studentvelferda er at tilbodet blir overordna styrt av studentane sjølve. Vi anerkjenner den organisasjonsmodellen som samskipnadene er. Vi legg avgjerande vekt på studentane sitt beste, og vi føreset sjølv sagt at dei tillitsvalde rundt omkring som styrer samskipnadene, gjer det same.

Eg kom over eit oppslag i Universitas då eg førebudde meg til denne debatten. Det handlar om Clemets avskjedsgave til studentane. Ein er opprørt over at i det siste budsjettet sitt la den førre regjeringa fram eit forslag om å kutte støtta til SiO med 5 mill. kr. Dette kan vere snøen som

fall i fjor. Men som snøen som kom i går, har regna bort i dag, har denne regjeringa reversert den førre regjeringa sin studentpolitikk. Med denne loven tek vi i tillegg eit langt skritt framover, og det er eg veldig glad for.

Dagrun Eriksen (KrF) [12:14:01]: Det er fra Kristelig Folkepartis side viktig at samskipnadene fortsatt skal få lov til å være selvstendige virksomheter, og at de skal styres av studentene selv.

Jeg synes det er viktig når vi behandler denne loven nå i dag, at vi også har en visitt til hva samskipnadene betyr, både for den enkelte student og for studiestedene. Etter min inntreden i komiteen er jeg blitt ganske imponert over å se det store arbeidet som drives, ikke bare når det gjelder barnehagesatsing og generell studentvelferd, men også når det gjelder boligbygging.

Men jeg har lyst til å understreke at vi har hatt en diskusjon om dette med barnehager. Da vi satt i Bondevik II-regjeringen, lærte vi at vår enorme satsing på barnehager ikke kom studentbarnehagene slik til gode som vi faktisk trodde, så vi reverserte kuttet og gjeninnførte gjennom Stortingets behandling penger til barnehagene.

Så opplevde vi at den nye regjeringen gjorde den samme runden. Jeg har lyst til, selv om det er en lovsak vi nå behandler, å uttrykke bekymring for at når vi kutter i studentbarnehagetilbudet, så rammer det kanskje de aller svakeste. Det er noe spesifikt annerledes enn et vanlig kommunalt barnehagetilbud. Nå har samskipnadene tatt det ansvaret som de politiske myndighetene burde tatt, og har klart å opprettholde mange barnehager. Men det gir meg en ny bekymring. Det er at dette går utover andre velferdstilbud som man burde hatt. Kanskje er det spesielt psykisk helse som blir skadelidende. Så selv om det er en lov vi behandler, har jeg lyst til å komme med den bekymringen akkurat i denne saken.

Så litt om bakgrunnen for dette. Det er viktig at vi har kontroll med hva statlige midler går til, og hva man bruker pengene som man får bevilget gjennom staten, til. Men jeg må innrømme at det høringsutkastet som ble sendt ut, tydet på en veldig stor mistillit, og at man der ville gå altfor langt i å strupe gode tiltak som samskipnadene har drevet på en forsvarlig måte. Vi må ikke bli så redde for kapitalismens spøkelse at vi kveler tiltak som er fornuftige, og som kan drives videre på en god måte. Dette handler ikke om å spille bort penger på børsen. Det handler om at man i begrenset omfang kan få lov til å tilby de tjenestene man har til studentene, også til andre. Og i den grad man da får inntekter på dette, må det tilbakeføres til studentvelferd. Det vil si at alle studenter får nytte godt av dette.

Så til den innstrammingen som gjøres av regjeringspartiene her i Stortinget, at man nå skal ha en tilknytningsplikt. Jeg hadde forstått det, og jeg hadde forstått det som en prinsipiell runde, hvis man også hadde latt dette få tilbakevirkende kraft. Men fra Kristelig Folkepartis side kan vi ikke se at det skal være noe prinsipielt annerledes for framtidige institusjoner, og at de skal behandles annerledes enn de som allerede eksisterer. Derfor står vi sammen med mindretallet og opposisjonen for øvrig og stemmer for Regjeringens forslag på det området.

Odd Einar Dørum (V) [12:17:57]: Med denne innstillingen kan vi alle sammen konstatere at det er et meget bredt og solid flertall som står bak den helt spesielle og gode tradisjonen vi har i Norge, med samskipnader. Det er ett unntak, og det er Fremskrittspartiets synspunkt – som de har et eget forslag på – som skaper en prinsipiell forskjell i hovedsynet på samskipnader. Men også Fremskrittspartiet er, på sine premisser, med i det å se på samskipnader som positivt.

Når det gjelder saken som er lagt fram, kan jeg til en viss grad forstå regjeringspartienes begeistring for her å lytte til studentorganisasjonene, for det gjør man stort sett ellers ikke. Man lytter f.eks. ikke spesielt godt når det gjelder basisbevilgningene til universitetene, som fører til at man kutter i undervisningstilbudet. Man har ikke alltid vært veldig lyttende når det gjelder barnehager, som representanten Dagrun Eriksen var inne på, heller ikke i tider hvor barnehagesatsingen har vært formidabel. Jeg merker meg det standpunktet, men jeg forstår det mest som et behov for å si det, på den bakgrunn at det er en rekke områder hvor man ikke lytter.

Når det gjelder den meningsforskjellen som er i komiteen mellom regjeringspartiene på den ene siden og alle opposisjonspartiene på den andre siden, om adgangen til ikke å være i samskipnad, er den adgangen helt presist beskrevet i departementets proposisjon. Eksempler er: Det er langt til nærmeste samskipnad, institusjonen har svært få studenter, eller den har lav andel av offentlige tilskudd. Fenomenet lav andel av offentlige tilskudd er da ytterligere utdypet i mindretallets merknader.

Med andre ord: Man har tatt vare på noe som også har vært særnorsk, nemlig å skjønne at det ikke er alle som passer inn i et system. Vi i Venstre tror at grunnen til at også en institusjon som samskipnadene har vært så slitesterk, er at man i Norge nettopp har hatt de små pustehullene for dem som ikke skal være med i systemet, at man rett og slett har respektert den åpningen. Det har departementet gjort, og det har også Venstre vært med på å gjøre, sammen med Kristelig Folkeparti, Høyre og Fremskrittspartiet, og vi står på det. Vi ser ikke det som en vidåpen dør. Jeg har samme synspunkt som representanten Dagrun Eriksen, som sier: Hvorfor i all verden skal man betrakte noe som kunne tenkes å komme etter 2008, på noen annen måte enn det vi har gjort til nå? Det vi har gjort til nå, er jo positivt, og Regjeringen har faktisk gjort noe i framlegget til Stortinget som er positivt. Man har sørget for at samskipnader som er flinke og dyktige til å skaffe seg inntektsgrunnlag for å sikre studentene velferdsgoder, sikres gjennom den loven man får. Det er en foredling og forsterking av samskipnadenes posisjon man har gjort i denne jobben, og det er å lytte til dem som til daglig er avhengige av dette.

Venstre tror for sin del at kampen rundt samskipnadene og den bærekraft de vil ha, vil knytte seg til kampen omkring studiefinansiering og finansiering av grunnleggende høyere utdanning i Norge, og den vil knytte seg til områder som boliger og barnehager. Når det gjelder boliger – for å være i den ånd at man også kan være positiv når noe er positivt – har man for det første hevet beløpsgrensene

man har for å akseptere byggingen, og man sørger i praksis for å gi det tilbakevirkende kraft for dem som ikke slapp til. Så det er mange områder hvor man står sammen, og det er det heller ikke grunn til å legge skjul på.

Nok en gang, til slutt: Jeg ville i hvert fall, når det gjelder listen over hvor man lytter til studenter, vært veldig forsiktig om jeg representerte regjeringspartiene – spesielt i disse dager, da det holdes det ene allmøtet etter det andre om hva som ikke skjer når det gjelder undervisningstilbud, f.eks. på Universitetet i Oslo. Der er det veldig mange studenter som ikke føler seg lyttet til på noen som helst måte. De føler seg tvert imot overkjørt. Men debatten om det får vi senere i andre saker her på huset.

Statsråd Tora Aasland [12:22:26] Ordningen med studentsamskipnader har vist seg som en god ordning for å organisere studentvelferden ved våre universiteter og høyskoler. Med forslaget til ny lov om studentsamskipnader vil Regjeringen bidra til å styrke ordningen, og jeg er tilfreds med at en samlet komite støtter de overordnede synspunktene, som også talerne her har vært inne på.

Regjeringen ønsker altså å videreføre ordningen, samtidig som det var et behov for å oppdatere regelverket for studentsamskipnader på enkelte områder. Med en ny lov ønsker departementet og Regjeringen å gi klarere rammer for hva slags virksomhet studentsamskipnadene kan drive med, og det blir foreslått en ny lovbestemmelse som sier at studentsamskipnaden har til oppgave å ta seg av studentenes velferdsbehov ved de enkelte læresteder, og at en samskipnad skal tilby sine tjenester til studenter, men at samskipnaden i begrenset omfang også kan tilby tjenestene til andre enn studenter. Så det er gjort forsøk på å balansere mellom det som reelt er knyttet til studentvelferd, og det som etter hvert har vært litt ulik praksis for hva man har gjort gjennom samskipnadene.

Som flere har vært inne på, er ordningen med studentsamskipnader en særegen ordning for Norge. Den gir studentene en avgjørende innflytelse over egen studentvelferd, samtidig som den også pålegger utdanningsinstitusjonene et ansvar for å ivareta studentvelferden. Samskipnadene og utdanningsinstitusjonene må derfor samarbeide. Selv om dette samarbeidet nok kan være utfordrende til tider, legger studentsamskipnadsordningen til rette for at det etableres gode tiltak og tjenester som skal støtte opp under studentenes utdanningsforhold. Institusjonene og studentene har på denne måten felles interesser i at studentvelferden er organisert og drevet på en best mulig måte.

Med denne nye loven underbygger og understreker man nettopp det som skal være samskipnadenes hovedoppgave, og man er derfor avhengig av at samarbeidet mellom samskipnadene og institusjonene fungerer bra, hvilket jeg håper er positivt for alle parter.

Bestemmelsene om hva slags aktivitet studentsamskipnadene kan drive, er foreslått endret i forslaget til ny lov. I tillegg foreslås det innført regler om et skille mellom studentsamskipnadenes aktiviteter overfor studenter og overfor andre. Det har vært et klart behov for å gi klarere

regler på disse områdene, både når det gjelder utviklingen i omfanget av studentsamskipnadenes tjenester, og når det gjelder konkurranse og statsstøtterettslige prinsipper som vi er nødt til å etterleve.

Det er foreslått at nærmere regler på disse områdene kan fastsettes i forskrift, og representanten Eriksen Søreide var inne på dette med forskrifter. Det er gitt uttrykk for at man kanskje heller burde fastsette regler i lov enn i forskrift. Jeg har en kommentar til det. Det er at de viktigste rammene, etter min mening, nå blir nedfelt i loven, og at det på mange måter kan være hensiktsmessig å fastsette det utfyllende regelverket i forskrift. Departementet får en viktig oppgave i å fastsette dette. Det å ha noe i en forskriftssammenheng kan føre til en noe større dynamikk i det samlede regelverket, fordi det er mulig å gjøre forskriftsendringer raskere enn lovendringer dersom det er behov for å klargjøre ulike forhold dersom de endrer seg. Men jeg vil poengtere at i arbeidet med å fastsette forskrifter vil selvsagt de utkast som kommer, bli sendt på høring, slik at man sikrer at studentsamskipnadene, studentene og andre berørte blir bredt involvert. Vi kommer selvsagt til å ta hensyn til de innspillene som kommer i en sånn høringsrunde.

Komiteens flertall mener det er viktig å sikre at alle studenter får tilgang til de tilbudene studentsamskipnadene gir, og har foreslått å fjerne muligheten for å få fritak for krav om tilknytning til studentsamskipnad. Jeg mener dette må ses på som et klart uttrykk for støtte til samskipnadsordningen som sådan, og det er derfor i samsvar med Regjeringens ønske om å styrke ordningen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Jon Jæger Gåsvatn (FrP) [12:27:20]: Fremskrittspartiet fremmer et alternativt forslag som vil gi enkeltstudenter mulighet til å varsle hvis samskipnaden ikke drives i tråd med loven, samtidig som studenten da får mulighet til å beholde eksamensretten. Vi vet om samskipnader som aktivt har gått ut med oppfordring til boikott av Israel, og enkelte studenter har fått problemer med et slikt standpunkt. Vi kan også tenke oss samskipnader som gir full tilslutning til norsk tilstedeværelse i Afghanistan, og at enkelte studenter kan få problemer med det, kjenner vel statsråden til fra egne rekker.

Hvis ikke Fremskrittspartiets forslag blir vedtatt, hvordan mener statsråden studentene kan gå fram for å markere avstand til samskipnadsstyrets vedtak og samtidig beholde eksamensretten?

Statsråd Tora Aasland [12:28:07]: Jeg har stor tillit til at demokratiet også vil fungere når det gjelder styringen av samskipnadene. Den er jo basert på at man velger sitt styre, og som i alle demokratiske forsamlinger er det mulighet til å kaste et styre som man ikke vil skal fortsette. Det er – som noen av representantene fra flertallet her har vært inne på – en sammenheng mellom det å ha en demokratisk ordning og det å legge til rette for at retten til utdanning skal være lik for alle. Så her vil jeg ha tillit til

(Aasland)

at den demokratiske siden av samskipnadsstyringen fungerer som den skal.

Ine Marie Eriksen Søreide (H) [12:28:50]: Først må jeg få lov til å si at jeg er glad for å høre at statsråden kommer til å ta alle berørte parter nøye med på råd i utarbeidelse av forskrifter. Det mener jeg er viktig, for mitt poeng står egentlig fortsatt fast, i den forstand at jeg mener at i den type til dels kontroversielle spørsmål som ligger i lovteksten som skal forskriftsfestes, er man nødt til å ha en like grundig og god prosess som i forhold til lovgivning, rett og slett for å sørge for at alle er involvert, og at alle får med seg alt det som skjer av raske forskriftsendringer.

Mitt spørsmål handler om lovens § 4. Som statsråden sier, er det å fjerne adgangen til fritak i samsvar med samskipnadsordningen og ånden i den. Jeg formoder jo at Regjeringas opprinnelige forslag også er det. Mitt spørsmål handler om hvordan statsråden ser på den innstrammingen som nå skjer ved hjelp av regjeringens partiene, en innstramming som altså er imot Regjeringas opprinnelige forslag.

Statsråd Tora Aasland [12:29:52]: For det første vil jeg si når det gjelder forskriftene, at det alltid er en balanse mellom arbeidet med lov og forskrift, men som jeg sa i innlegget mitt, er det en fordel å kunne være noe mer dynamisk ved å endre forskrifter, så man slipper å endre loven når det oppstår nye situasjoner.

Når det gjelder flertallets forslag, som da kommer til å få flertall også i vedtaket av loven, understreker jeg igjen at jeg mener at det er i den ånden som også etter min mening samskipnadene skal være i. Jeg erkjenner meget klart at det her er en politisk uenighet i Stortinget – i Odelstinget, som vi er i nå – mellom opposisjonspartiene og regjeringens partiene. Det er vel ofte slik at politisk uenighet er en viktig del av vår demokratiske utvikling, og det må man selvfølgelig akseptere. Her er det flertallets mening som har slått igjennom.

Anders Anundsen (FrP) [12:30:58]: Jeg ble litt forundret over statsrådets svar til representanten Gåsvatn. Den situasjonen som Gåsvatn viste til, var en situasjon hvor demokratiet faktisk gikk utover det som var lovens rammer, der samskipnadene ikke drev studentvelferd, men politisk agitasjon.

Da syntes jeg det var underlig at statsråden konkluderte med at hun har tillit til demokratiet. I et demokrati har man også mindretallsrettigheter. I denne sammenheng kan noen få alvorlige samvittighetskvaler hvis f.eks. en studentsamskipnad vedtar at den ønsker å støtte norsk deltagelse i Afghanistan eller boikott av israelske varer. Det er studenter som vil reagere kraftig på dette, og de har i dag ingen mulighet til å reservere seg mot å støtte den typen politisk agitasjon gjennom studentsamskipnadene uten samtidig å miste eksamensretten. Det er et ganske dramatisk virkemiddel.

Jeg vil gjerne utfordre statsråden direkte på nytt: Hvordan mener statsråden at studenter som kommer i slike

samvittighetsvanskelige situasjoner på grunn av at demokratiet og samskipnadene går utover lovens rammer, skal gå frem for å kunne reservere seg mot denne typen aktivitet?

Statsråd Tora Aasland [12:32:02]: Jeg vil forvente at samskipnadene, særlig etter denne oppstrammingen i loven, konsentrerer sin virksomhet om det som har direkte med studentvelferd å gjøre. Men jeg vil gjenta det jeg sa til en tidligere replikk, at det er en demokratisk vurdering som ligger bak styringen av samskipnadene. Og da er den eneste rette måten å gjøre det på, hvis man er uenig i det sittende styrets beslutninger, at man ved neste korsvei velger et annet styre.

Odd Einar Dørum (V) [12:32:47]: Jeg skal følge opp replikkvekslingen mellom statsråden og representanten Ine Marie Eriksen Søreide.

Det er ikke uenighet i stortingssalen. Det er uenighet om Regjeringens forslag. Vi er i den situasjonen at Regjeringens forslag til en bestemt paragraf har støtte av opposisjonen, mens regjeringens partiene er imot. Det kan ikke beskrives på noen annen måte. Selvfølgelig kan statsråden ta dette nederlaget til etterretning, hun kan til og med ta det til etterretning med glede, eller ta det til etterretning på en annen måte. Det er ikke mulig å beskrive situasjonen som en annen enn at Stortinget kjenner Regjeringens forslag, med mindre Regjeringen av en eller annen grunn hadde endret forslaget, gitt det et tillegg eller trukket det. Det har ikke Regjeringen gjort. Derfor er det slik at det er Regjeringens forslag som foreligger.

Skal det være slik da, for å stille spørsmålet på den måten, at dette er et nederlag som statsråden tar med fatning, men at det faktisk er slik at opposisjonen stemmer for det forslag som den regjeringen som statsråden er medlem av, har fremmet?

Statsråd Tora Aasland [12:33:42]: Jeg vil heller si det slik at det er en endring som statsråden synes er til det bedre.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk. Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1. (Votering, se side 62)

S a k n r . 2

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om lov om endringer i opplæringslova (Innst. O. nr. 14 (2007-2008), jf. Ot.prp. nr. 2 (2007-2008))

Presidenten: Etter ønske fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen vil presidenten foreslå at taletida begrenses til 40 minutter og fordeles med inntil 5 minutter til hvert parti og inntil 5 minutter til statsråden.

Videre vil presidenten foreslå at det gis anledning til replikkordskifte på inntil 5 replikker med svar etter innlegg fra statsråden innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlista utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Dagrun Eriksen (KrF) [12:35:17] (ordfører for saken): Det er på vegne av hele komiteen jeg i dag legger fram denne innstillingen om endringer i opplæringsloven knyttet til opplæring på barnevernsinstitusjoner. Jeg vil som saksordfører redegjøre for de nyanser som finnes, og det er etter avtale – for å spare Stortingets tid, og ikke av manglende interesse – at andre representanter ikke kommer til å ta ordet i denne saken.

Hele komiteen mener dette er en viktig sak som nå følges opp. Dette er en oppfølging på bakgrunn av en flertallsmerknad til kommuneproposisjonen, der det bl.a. heter:

«Flertallet mener at en permanent ordning må komme så raskt som mulig og iverksettes fra og med budsjettåret 2008.»

Hele komiteen mener det er viktig at én instans har det helhetlige ansvaret for opplæringen av elever på barnevernsinstitusjoner. Dette er viktig for å sikre at barn og unge i institusjoner får det opplæringstilbudet de har krav på, fra den dagen de kommer til institusjonen. Vi er derfor enig med departementet i at dagens ordning videreføres. Det innebærer at ordningen med at fylkeskommunen der en barnevernsinstitusjon ligger, har faglig, juridisk og økonomisk ansvar for opplæring av beboere i institusjonen.

Departementet foreslår også å lovfeste rett til refusjon av utgifter til opplæring for elever fra andre fylker, etter satser fastsatt av departementet. Komiteen mener dette vil kunne bidra til en rimeligere fordeling av kostnadene mellom fylkeskommunene. Vi vil samtidig understreke at det er en forutsetning at institusjonsfylket setter i gang opplæring så snart en elev flytter inn i en institusjon i fylket, og at institusjonsfylket i etterkant vil kunne kreve refusjon fra bostedsfylket.

Komiteen er tilfreds med at Regjeringen har kommet tilbake med et forslag om en permanent ordning til hvordan man ordner finansieringen av opplæring i barnevernsinstitusjoner. Vi er enig i at man som en varig løsning – som imidlertid må ses i lys av eventuelle endringer i forvaltningsstrukturen – opprettholder dagens ordning med at fylkeskommunen der barnevernsinstitusjonen ligger, har nettopp dette ansvaret. Dette gjelder også for elever fra andre fylker, samtidig som det lovfestes en refusjonsrett for utgifter til opplæringen.

Jeg sa at jeg også skulle redegjøre litt for nyansene i innstillingen.

Fremskrittspartiet har en særmerknad der de viser til Innst. O. nr. 51 for 2005-2006, hvor de har fremmet følgende forslag:

«Stortinget ber Regjeringen fremme nødvendige forslag til endringer i opplæringslova som sikrer en statlig stykkprisfinansiering av opplæring som skjer i sosiale eller medisinske institusjoner, samt i barnevernsinstitusjoner mv. Reglene skal gjelde likt for private og offentlige institusjoner.»

Fremskrittspartiet legger til grunn at forslaget fra Regjeringen er en form for stykkprisfinansiering, og ser derfor dette forslaget som et skritt i riktig retning, selv om ordningen er en finansieringsordning som skal fungere mellom fylkeskommuner, og ikke som en statlig finansieringsordning.

Til slutt: Også andre institusjoners beboere har et behov for opplæring. Derfor mener komiteen at også andre utdanningstilbud knyttet til ulike institusjoner, som f. eks. rusinstitusjoner, bør omfattes av en type nyordning. Vi har i brev fra kunnskapsministeren, datert 15. november 2007, merket oss at den nødvendige lovendringen i § 13-3a ennå ikke er sendt til høring, som det står i proposisjonen. Komiteen vil understreke at vi imøteser en løsning for andre institusjoner, bl.a. rusinstitusjonene, på dette. Det er etter komiteens mening et sterkt behov for at dette kommer i orden også for andre type brukere av andre institusjoner.

Med dette vil jeg anbefale innstillingen.

Statsråd Tora Aasland [12:39:42]: Fra 1. januar 2007 ble opplæringsansvaret for barn og unge i barnevernsinstitusjoner samlet i institusjonsfylket. Ansvaret til institusjonsfylket omfatter dermed også barn og unge fra andre fylkeskommuner. Hensikten med denne lovendringen var å rydde opp i et til dels uoversiktlig regelverk og bidra til at opplæringen kan komme raskt i gang etter innflytting i institusjonen.

Det viste seg imidlertid at omleggingen av ansvaret gav enkelte fylkeskommuner en urimelig merkostnad, fordi noen fylker har et relativt høyt antall plasser i forhold til folketallet, og fordi noen fylker har relativt høyere kostnader knyttet til opplæring i barnevernsinstitusjoner enn andre fylker.

Hensikten med lovforslaget som er fremmet i Ot.prp. nr. 2, er å sikre et best mulig opplæringstilbud til barn og unge i barnevernsinstitusjoner og samtidig bidra til en rimelig fordeling av de økonomiske kostnadene for de elevene som mottar opplæring i barnevernsinstitusjonene utenfor eget hjemfylke. Lovforslaget er en oppfølging av flertallsmerknaden i innstillingen til kommuneproposisjonen for 2008, der det bl.a. står:

«Flertallet mener at en permanent ordning må komme så raskt som mulig og iverksettes fra og med budsjettåret 2008.»

Som varig løsning foreslår departementet å opprettholde dagens ordning med at fylkeskommunen der barnevernsinstitusjonen ligger, har faglig, juridisk og økonomisk ansvar for opplæringen, men å lovfeste retten til refusjon av utgifter til opplæringen av elever fra andre fylker, etter satser fastsatt av departementet. En refusjonsrett etter satser vil bidra til en rimeligere fordeling av kostnadene, noe som i sin tur bør bidra til at barn og unge i institusjonene får den opplæringen de har rett til etter opplæringsloven uten ugrunnet opphold. Forslaget til forskrift med refusjonssatser er sendt på høring med høringsfrist i desember.

Vi beklager at det ved en inkurie står i proposisjonen at det er sendt på høring et forslag om en finansieringsløs-

ning også for andre institusjoner, som rusinstitusjoner, som representanten Dagrun Eriksen var inne på. Kunnskapsministeren har i et brev av 15. november gjort Stortinget oppmerksom på at et slikt forslag likevel ikke ble sendt på høring i oktober. Årsaken til dette er at det fremdeles gjenstår noe arbeid med å finne en god nok ordning for finansiering av den typen institusjoner som også rusinstitusjonene er en del av. Jeg kan forsikre om at det her vil bli gjort et så grundig arbeid som mulig før man sender det ut på høring, slik at man har et solid grunnlag for å få en forbedring av denne ordningen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Jan Jæger Gåsvatn er første replikant. Jeg beklager, Jon Jæger Gåsvatn. Det er ikke alltid det går like lett inn.

Jon Jæger Gåsvatn (FrP) [12:42:51]: Kjært barn har mange navn.

Presidenten: Ja, ikke sant.

Jon Jæger Gåsvatn (FrP) [12:42:55]: Denne saken dreier seg om hvem som skal betale kostnadene for et tjenestetilbud som er gitt i en institusjon. Vi ser at fylkeskommunene er delt i synet på dette. Noen mener at det er den fylkeskommunen som har opplæringsansvaret, som skal betale, mens andre mener at det er hjemfylkeskommunen til eleven som skal betale.

Fylkene får jo sine rammeoverføringer fra staten. Mitt spørsmål er kort og greit: Ser statsråden at hele problemstillingen kunne vært løst hvis staten hadde refundert institusjonen direkte, gjennom en statlig stykkpris?

Statsråd Tora Aasland [12:43:29]: Jeg har merket meg Fremskrittspartiets innspill og merknad i denne saken. Jeg vet jo også at Fremskrittspartiet er opptatt av denne måten å tenke på når det gjelder struktur. Vi ser imidlertid på denne retten til refusjon mellom fylkeskommunene som en form for gjesteevsoppgjør. Så kan man jo ha en filosofisk diskusjon om forskjellen. Men vi synes det er en riktig måte å gjøre dette på – at man i utgangspunktet ikke har en stykkpristenking, men at man har et ansvar fordelt slik som foreslått mellom de enkelte fylkeskommunene, og at man har et gjesteevsoppgjør i denne sammenheng.

Odd Einar Dørum (V) [12:44:23]: Mitt spørsmål til statsråden går på den delen av komiteinnstillingen som handler om rusinstitusjoner.

Det har vært komiteens holdning at i rusinstitusjoner, som i barnevernsinstitusjoner, som i fengsel, er utdanning et godt tilbud. Vi er nå i ferd med å få en situasjon hvor dette tilbudet forvitrer, fordi helseforetak sender ut anbudsforespørsler hvor skole ikke inngår, og spillereglene vedrørende fylkeskommunene og andre er ikke klare. Dermed risikerer vi at en meget sårbar gruppe kan ende i den situasjonen at den mister noe av det viktigste for å bygge fotfeste og ha sjanse i livet, nemlig utdanning.

Jeg vil bare forvise meg om at statsråden er oppmerksom på dette, slik at man ikke kommer i en systemklemme mellom ulike departementer og ulike statsråder, og at mennesker som har rusmiddelavhengighet, faktisk får det skoletilbudet de har krav på. Sagt på en annen måte: Jeg håper at statsråden nå kan bekrefte at hun mener at skole er viktig også i rusinstitusjoner.

Statsråd Tora Aasland [12:45:19]: Jeg vil bekrefte overfor både representanten Dørum og andre at et utdanningstilbud er usedvanlig viktig, kanskje spesielt for de gruppene med ungdom som er i slike institusjoner. Jeg vil minne om at vi i forbindelse med statsbudsjettet har sikret et bedre utdanningstilbud for dem som sitter i fengsel, uten at disse gruppene nødvendigvis kan sammenlignes. Men jeg er veldig opptatt av dette, og må bare forsikre alle om at mitt engasjement for det er sterkt. Vi har en stor forpliktelse til å gi elever, dvs. barn og unge, i slike institusjoner den utdanningen de har krav på.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 2.

(Votering, se side 65)

S a k n r . 3

Innstilling fra finanskomiteen om skatte- og avgiftsopplegget 2008 – lovendringer (Innst. O. nr. 1 (2007-2008), jf. Ot.prp. nr. 1 (2007-2008))

Presidenten: Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 1 time og 30 minutter, og at taletida fordeles slik på gruppene: Arbeiderpartiet 30 minutter, Fremskrittspartiet 20 minutter, Høyre 10 minutter, Sosialistisk Venstreparti 10 minutter og Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre 5 minutter hver.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil fem replikker med svar etter innlegg av finansministeren og hovedtalerne for hver partigruppe og inntil tre replikker med svar etter innlegg fra øvrige medlemmer av Regjeringa – innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlista utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Marianne Aasen Agdestein (A) [12:47:37] (ordfører for saken): Skattepolitikken er kanskje det politikkområdet hvor forskjellene mellom partiene kommer tydeligst fram. Skattenivå, omfang og fordeling er viktig, både for den enkelte og for samfunnet. Skattenivået har betydning for hva slags velferdsnivå et samfunn kan ha. Hvilke typer skatter man har, og hvordan de er utformet, har mye å si for hvordan fordelingspolitikken blir.

Regjeringspartiene har flere mål i skattepolitikken. Skattesystemet skal gi stabile inntekter og sikre rettferdig

fordeling. Det skal stimulere til arbeid og sikre sysselsetting. Og skattene bør utformes slik at næringslivet har stabile og forutsigbare rammebetingelser. Derfor er det en fordel for Norge at vi ved jevne mellomrom har brede skatteforlik når vi gjør systemendringer.

Nivået på skattene er det derimot mer uenighet omkring. Regjeringspartiene gikk til valg på å reversere skatte- og avgiftsnivået til 2004-nivå. Skatteløftet er oppfylt gjennom budsjettene for 2006 og 2007. Økningen i skatteinivået innebærer at Regjeringen bare i 2008-budsjettet har 13 milliarder kr mer til rådighet til velferdsordninger og fellesgoder, sammenlignet med skatteinivået som Bondevik II-regjeringen foreslo for 2006.

Innenfor skatteløftet har Regjeringen lagt vekt på at skattesystemet skal være rettferdig og virke omfordelende, og at man skal bruke avgiftene til å stimulere til miljøvennlig adferd.

Vi fjerner aksjerabatten i formuesskatten og skjerper formuesskatten for dem med høy skattepliktig formue og lav alminnelig inntekt. Ligningsverdien på bolig oppjusteres med 10 pst., mens bunnfradraget i formuesskatten økes kraftig, slik at flere personer med små formuer slipper denne skatten.

Bunnfradraget øker fra 151 000 kr i 2005 til 350 000 kr i 2008. For ektepar, som fra 2006 har fått hvert sitt bunnfradrag, blir det samlede bunnfradraget på 700 000 kr. Det antar jeg blir godt mottatt av de borgerlige partiene, til tross for at de uttrykker motstand mot formuesskatten – men ikke nok motstand til at Bondevik-regjeringen fjernet den. Nesten 400 000 færre betaler formuesskatt nå sammenlignet med da den borgerlige regjering styrte. Halvparten av disse er pensjonister.

På skattensiden er det tre områder der finanskomiteens flertall har merknader til Regjeringens forslag.

Det ene er forslag til ny kraftverksbeskatning. NVE har anslått potensialet for utbygging av småkraftverk og opprustning av eksisterende verk til nærmere 40 TWh. Det er om lag en tredel av den kapasiteten som allerede er utbygd. Både dagens kraftbalanse og hensynet til miljøet tilsier at det er viktig at dette potensialet blir hentet ut.

Etter gjeldende regler skal kraftverk på 5 500 kVA og over betale grunnrenteskatt. Denne grensen ble hevet fra 1 500 kVA fra og med inntektsåret 2004. Det har i ettertid vist seg at hevingen av grensen har ført til tilpasninger ved at det bygges kraftverk med lavere kapasitet enn det som er samfunnsøkonomisk ønskelig. Dette problemet forsvinner ikke når grensen senkes til 1 500 kVA, men konsekvensene i form av lavere kraftproduksjon enn det som er optimalt, vil trolig bli mindre enn med dagens grense.

Vi mener at grunnrenteskatt i utgangspunktet er en klok skatt. Et vannkraftverk skal bare betale grunnrenteskatt på den delen av overskuddet som er særlig høyt. Det vil si at dersom kraftverket går med underskudd eller har en normal avkastning, skal det ikke betales grunnrenteskatt. I teorien kunne man tenke seg at satsen i grunnrenteskatten ble satt til 100 pst. Likevel ville ikke denne skatten rokke ved at et prosjekt som er lønnsomt før skatt, også ville være lønnsomt etter skatt. Investeringen ville altså lønne seg også i et slikt ekstremtilfelle.

Petroleumssektoren har en grunnrenteskatt på 50 pst. Vi går inn for å øke satsen i grunnrenteskatten for kraftverk fra 27 pst. til 30 pst. Det betyr at en noe større andel av grunnrenteinntekten vil tilfalle staten, uten at det påvirker investeringene. Også de øvrige partiene, med unntak av Fremskrittspartiet, støtter forslaget om å øke satsen. Høyre mener sågar at satsen bør heves til 33,5 pst.

I tillegg gjør vi noen justeringer for å få et bedre skattesystem for kraftverkene.

Regjeringspartiene mener som sagt at det er svært viktig å stimulere til økt utbygging og produksjon av miljøvennlig energi. Vi ber derfor Regjeringen om å legge fram en bred vurdering av incentivene for økt miljøvennlig vannkraft og annen fornybar energi i revidert nasjonalbudsjett for 2008. Jeg ser med glede at denne politikken får helhjertet støtte fra Høyre og Venstre.

Stortinget vedtar nå et nytt rederiskatteregime, som går ut på å gi et endelig fritak for skatt på overskudd av skipsfartsvirksomhet. Dette har næringen bedt om i årevis for å sikre samme rammebetingelser i Norge som i resten av Europa. Samtidig skal en tredel av de opparbeidede skatteforpliktelsene i den gjeldende rederiskatteordningen oppløses og betales tilbake over en tiårsperiode. Den resterende tredjedelen av skatteforpliktelsen skal kunne avsettes på fond til miljøtiltak.

Den politiske begrunnelsen for dette er todelt. Det handler om hensynet til en aktiv næringspolitikk på den ene siden og hensynet til rettferdig fordeling på den andre siden. Den maritime næringen har lange tradisjoner, og er en av våre store og viktige næringer i Kyst-Norge. Skal denne næringen kunne bevare sin sterke posisjon internasjonalt, må den ha gode og forutsigbare rammebetingelser. Siden 1996 har, under ulike mindretallskonstellasjoner, næringens rammebetingelser stadig vært gjenstand for debatt.

Det er verdt å merke seg at et enstemmig storting slutter seg til forslaget til ny rederiskatteordning. En klar forutsetning for den helhetsløsningen som fremlegges, er at Regjeringen vil arbeide mot EUs lavskattpolitikk på området.

For at skattesystemet skal ha legitimitet, er det viktig at det oppleves som rettferdig, i den forstand at det er klar sammenheng mellom skatt og skatteevne. Samtidig bør utformingen være mest mulig næringsnøytral. Hensynet til sysselsetting og konkurransedyktige rammebetingelser er også viktige elementer. Disse hensynene må veies opp mot hverandre.

Den nye rederiskatteordningen, med skattefritak for en bestemt næring i landet, kan ikke sies å ivareta fordelingsmessige hensyn på en god måte. Rederinæringen har høy fortjeneste, og mange av landets store private formuer kommer fra denne næringen. Men de næringspolitiske hensynene har veid tungt med tanke på et framtidig system.

Det ville være en fare for at en løsning om å fryse eller ettergi hele beløpet som lå i de innlåste skattekontiene, ville svekke legitimiteten til skattesystemet – dette på grunn av at man samtidig får skattefritak for framtidige inntekter. Ved behandlingen av denne saken i Stortinget

har spørsmålet om forholdet til Grunnloven § 97 stått sentralt.

Det er omgjøringen av latente skatteforpliktelser til forfalte skatteforpliktelser som reiser tilbakevirknings-spørsmålet. Vurderingen er i stor grad et spørsmål om å veie mot hverandre skattyters behov for forutberegnelighet og Stortingets handlefrihet etter Grunnloven § 75a. Det sentrale vurderingstemaet er følgende: Innebærer forslaget en klart urimelig eller urettferdig tilbakevirkning?

I finanskomiteens innstilling drøftes dette spørsmålet grundig. I vurderingen har stortingsflertallet tatt utgangspunkt i at grunnlovsvernet er svakere når det gjelder avvikling av skatteutsettende ordninger, som er tilfellet i denne saken, enn om forholdet gjaldt gamle, endelige skattefritak.

Tidsaspektet i saken har vært et sentralt moment. Dette kan imidlertid ikke vurderes isolert, men må ses i sammenheng med de øvrige trekkene ved inngrepet. Det er et viktig moment i denne sammenheng at skatteplikten er knyttet til verdier som i dag finnes i selskapene.

Spørsmålet om hvorvidt endringen kom plutselig og overraskende på skattyterne, er også av betydning. Stortingsflertallet viser til at dagens rederiskatteordning ble vedtatt i 1996. Siden den gang har det vært kontinuerlig uro rundt ordningen – ikke minst har næringen selv presert på for å få en endring.

Av særlig interesse i denne sammenhengen er endringen som ble gjennomført i 2005, og som innebar at såkalte riggselskaper ikke lenger kunne lignedes innenfor rederiskatteordningen. Det ble foreslått overgangsregler som i praksis innebar en årlig inntektsføring av 14 pst. av gevinsten ved uttreden. Forslaget fikk tilslutning fra alle partier på Stortinget bortsett fra Fremskrittspartiet. Ingen, heller ikke Rederiforbundet, reiste den gang spørsmål om denne overgangsordningen var grunnlovsstridig.

Stortingsflertallet har også sett nøye på konsekvenser for de berørte skattyterne. En stor del av den samlede latente skatteforpliktelsen er konsentrert om et mindre antall store selskaper. De aller fleste av disse selskapene er solide og har hatt høy inntjening. Men selvfølgelig vil konsekvensene av endringen for ulike selskaper kunne bli noe ulike. Vi er klar over at det ikke utelukkes at enkelte selskaper kan komme særlig dårlig ut, herunder få betalingsproblemer eller i ytterste fall risikere konkurs. Dette vil likevel ikke kunne skyldes overgangsordningen alene, men vil ha sammenheng med andre disposisjoner eller hendelser som er knyttet til det aktuelle selskapet.

På bakgrunn av en grundig gjennomgang mener stortingsflertallet at forslaget gir en balansert løsning. Forslaget ivaretar i tilstrekkelig grad både borgernes krav på beskyttelse etter Grunnloven § 97 og Stortingets handlefrihet til å kunne gi nye skattelover. Stortingsflertallet konkluderer med at forslaget til overgangsordning ikke kan anses som klart urimelig eller urettferdig.

Innstillingen viser at opposisjonspartiene går imot flertallets konklusjon. Jeg har et par kommentarer til deres standpunkt. For det første er jeg forundret over at Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre i så liten grad går inn i en drøfting av grunnlovsspørsmålet, men velger bare å avvi-

se konklusjonen, for så å be Regjeringen om å finne en ny løsning. For meg er det å fraskrive seg det ansvaret man har, nemlig seriøst å vurdere på selvstendig grunnlag om dette er i strid med Grunnloven.

For det andre er det interessant at de samme partiene velger å bruke pengene i sine alternative budsjetter. Det underbygger flertallets syn, nemlig at forslaget fra Regjeringen ikke er i strid med Grunnloven.

Så til skatt på tjenestebolig i utlandet.

Etter langvarig praksis har offentlig ansatte ikke skattet av fordelene med fri bolig på tjenestested i utlandet. Høyesterett har imidlertid i dom den 27. februar i år sagt at ansatte i private firmaer må likebehandles med offentlig ansatte når det gjelder dette. Siden både offentlige og private ansatte i dag må skatte av fordelene av fri tjenestebolig i Norge, foreslår Regjeringen full likebehandling av alle som har fri tjenestebolig, uansett om de flytter innenlands eller utenlands. Regjeringen foreslår derfor at det ulovfestede skattefritaket for offentlig ansattes fordel ved fri bolig i utlandet oppheves, med virkning fra og med inntektsåret 2008.

Regjeringspartiene på Stortinget slutter seg til dette forslaget. Vi mener det er et sentralt skattepolitisk prinsipp at all arbeidsinntekt blir beskattet likt, uavhengig av om fordelene er i form av penger eller som naturalytelse. Vi legger til grunn, slik det er signalisert i proposisjonen, at Finansdepartementet i forskriftene vil fastsette skjermingsordninger for arbeidstakere som må bo i områder med særlig høyt leienivå, og at det ikke vil bli fastsatt fordelingsbeskatning ved overnatting i felt eller annen enkel innkvartering som ikke har preg av egen bolig.

Bakgrunnen for dette forslaget har ikke vært et ønske om å beskatte en bestemt gruppe hardere, men følger som en konsekvens av dommen i Høyesterett. For å hindre at den utilsiktede virkningen av at en gruppe skattytere kommer dårligere ut enn i dag, ber vi Regjeringen om å komme tilbake til Stortinget, senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2008, med forslag om budsjettmessig kompensasjon for dem som blir vesentlig påvirket av endringen i offentlig sektor. Den nye ordningen skal fases inn fram mot 2010. Skatteendringene skal bare gjelde for dem som flytter ut eller skifter tjenestested i utlandet, ikke dem som blir boende der de allerede er.

Spørsmålet om hvordan skattesystemet skal utformes, får fram viktige skillelinjer i politikken. Felles for de aller fleste i dette landet, både oss politikere og andre, er vel en dyp erkjennelse av at skatt er nødvendig for at vi skal kunne fungere som samfunn. Mange vil derfor kunne underskrive på Sissel Benneche Osvolds ord: Jeg betaler min skatt med en slags påtatt glede.

Så vil jeg til sist gjøre oppmerksom på at det er en feil i innstillingen under M § 11-1 nr. 1 annet punktum. I fjerde linje skal det stå «§§ 10-40 til 10-48», og ikke «§§ 40 til 10-48». Et titall er altså uteglemt, og det må inn i innstillingen.

Presidenten: De korrigeringer saksordføreren har gjort rede for, er notert.

Det blir replikkordskifte.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [13:00:14]: Fremskrittspartiet har gang på gang dokumentert at våre skatte- og avgiftslettelse først og fremst kommer dem med lave- og midlere inntekter til gode. Dette skyldes at vi øker minstefradraget og personfradraget. Videre reduserer vi en rekke avgifter, noe som hjelper dem som tjener minst, som lever av pensjon.

Til tross for dette fortsetter Arbeiderpartiet å påstå at Fremskrittspartiet gir størst skattelettelse til de rike, se- nest representanten Sandal under finansdebatten tirsdag. Mitt spørsmål til representanten Aasen Agdestein er derfor: Hvorfor gjør Arbeiderpartiet dette, og hva mener representanten Aasen Agdestein at Fremskrittspartiet eventuelt skulle ha å tjene på å fremme interessene til de aller rikeste i landet?

Marianne Aasen Agdestein (A) [13:01:36]: Det er mulig at det går litt rundt for meg, for jeg forstod ikke helt hva du mente med «dette». Hva Fremskrittspartiet har å tjene på det? Nei, det må du spørre Fremskrittspartiet om. Men når vi ser på fordelingstabellene, er det ingen tvil om at med de skattelettelsene dere legger opp til, er det de rikeste som får de største lettelsene. Det henger etter min mening logisk sammen med at hvis man har høye inntekter og dere gjør det på den måten dere har gjort, og gir f.eks. lettelse i formuesskatten, så er det de med formue, dvs. de rikeste i landet, som får de største lettelsene, og ikke de som har lav eller ingen inntekt. Det er mitt svar til deg.

Presidenten: Presidenten vil framheve at all tale skal gå gjennom presidenten.

Jan Tore Sanner (H) [13:02:26]: Regjeringen har bedt Stortinget om å foreta en selvstendig og grundig vurdering av de foreslåtte overgangsreglene for rederiene i forhold til Grunnloven § 97. Derfor arrangerte finanskomiteen en egen høring med tidligere høyesterettsdommer Gunnar Aasland, professor Frederik Zimmer og professor Eivind Smith. Alle de tre innkalte var i tvil, og noen i sterk tvil, om Regjeringens forslag var i tråd med Grunnlovens krav i § 97. Tidligere høyesterettsdommer Gunnar Aasland uttalte f.eks. at han var i atskillig tvil om den foreslåtte overgangsordningen lot seg forsvare i forhold til Grunnloven § 97.

Mitt spørsmål til representanten Aasen Agdestein er: Hva var det som fremkom i den høringen som tilsier at flertallspartiene er så til de grader skråsikre på at forslaget er i tråd med Grunnloven § 97?

Marianne Aasen Agdestein (A) [13:03:43]: Stortingets flertall og finanskomiteens flertall har gått grundig inn i grunnlovsspørsmålet, og vi har brukt mange kilder, deriblant selvfølgelig Ot.prp. nr. 1. Vi har lest brevet fra Justisdepartementets lovavdeling, vi har lest alle svarene på spørsmålene som stortingsgruppene har sendt Finansdepartementet, vi har brukt høringene som Rederiforbundet hadde, samt selvfølgelig finanskomiteens høring med de nevnte juristene. I tillegg har vi lest advokatrapporter

utarbeidet på oppdrag fra Rederiforbundet. I sum, etter en totalvurdering, mener vi at forslaget ikke er i strid med Grunnloven. Slik jeg tolket dem som var til stede på den nevnte høringen i finanskomiteen, kom de ikke med en entydig, klar konklusjon verken på det ene eller det andre.

Hans Olav Syversen (KrF) [13:04:41]: I starten av sitt innlegg var Marianne Aasen Agdestein inne på noe av formålet med et godt skattesystem, bl.a. at det skulle sørge for en fordeling. Denne regjeringen har jo også hatt som mål å fjerne fattigdommen – i hvert fall fattigdom – selv om det kanskje er et litt avlyst mål de siste månedene. Men det har i hvert fall tidligere vært viktig for de rød-grønne partiene å sørge for at ulikhetene i samfunnet skulle bli mindre og ikke større. Jeg antar at hvis man ser på ulikhetene, er de kanskje større enn noen gang. Så jeg har lyst til å stille Aasen Agdestein et litt mer overordnet spørsmål: Dersom hun skulle sørge for mindre ulikhet, bl.a. gjennom skattesystemet, hvilke endringer i skattesystemet eller i satsene ville hun da satse på?

Marianne Aasen Agdestein (A) [13:05:48]: Jeg er glad for at representanten tar opp det spørsmålet, som er av veldig stor betydning, og som det hele handler om, nemlig inntektsfordelingen i samfunnet.

Jeg vil avkrefte at vi har avlyst å bekjempe fattigdom. Det jobber Regjeringen fortsatt med, og det jobber også stortingsflertallet fortsatt med.

Så vil jeg vise til innstillingen, hvor vi har gjort ganske radikale grep i forhold til det med fordeling, og hvor vi tar for oss den aller, aller rikeste gruppen, nemlig de som rykker ifra både de fattigste her i landet og alle andre som har inntekt i landet, når det gjelder inntektsforskjeller. For den gruppen gjør vi en endring som kalles 80 pst.-regelen, som innebærer at de må betale betydelig mer skatt pr. enkeltperson. Vi fjerner aksjerabatten, noe som også kommer til å gi utslag på akkurat det samme, og vi øker bunnfradraget i forhold til formuesskatt. Alle de tiltakene vil virke utjevne.

Lars Sponheim (V) [13:06:55]: Ja, de vil nok kunne virke utjevne, som saksordføreren sier, men er det i tråd med den skattereformen som den forrige regjering fikk igjennom i forrige periode, som også Arbeiderpartiet var med på, og som åpenbart i sin innretning bidrar til å få sunnere investeringer i bedrifter framfor utbytte til eget forbruk?

Jeg mener det er en linje som bør videreføres. Jeg har faktisk trodd at selve grunnholdningen i en sann skattektenkning er i samsvar med Arbeiderpartiets syn, nemlig nøysomhet og sparing framfor forbruk og spredt lokalt eierskap heller enn stor eiermakt uten mulighet til innsyn.

I dag legger Venstre fram en rekke forslag som underbygger en fortsatt slik skattepolitikk. Men dessverre går, slik jeg leser dagens innstilling, regjeringens partiene i motsatt retning. Og da er mitt enkle spørsmål til saksordføreren fra Arbeiderpartiet: Hva er det i regjeringens partienes opplegg i dagens innstilling som stimulerer til sparing og til investering i norske bedrifter heller enn økt forbruk?

Marianne Aasen Agdestein (A) [13:08:02]: Vi har en helhetlig tilnærming i skattepolitikken. Som jeg sa i starten av mitt innlegg, skal man balansere næringslivshensyn, slik at man kan skape verdier, og fordelingshensyn, slik at man tar opp i seg det spørsmålet som den forrige representanten tok opp. Jeg mener at innstillingen i sum – det gjelder rederibeskatning, kraftbeskatning og alle de andre forslagene som ligger i innstillingen som vi kommer til å stemme for – ivaretar den balansen som en er nødt til å ha i forhold til både næringslivets behov og hensynet til fordeling.

Gjermund Hagesæter (FrP) [13:08:54]: Den 20. april 2002 hadde Jens Stoltenberg ein kronikk i Dagens Næringsliv der han skreiv følgjande:

«Norske rederier betaler null skatt på overskudd.

Det er en fordel for norsk skipsfartsnæring, og mange arbeidsplasser. Men det er også en betydelig fordel for eierne, som naturligvis også nyter godt av at rederiene de eier slipper å betale skatt.»

I dag bruker saksordføreren omgrepet «de opparbeidede skatteforpliktelsene». Departementet har brukt omgrep som «skattekreditter» i proposisjonen. Då er mitt spørsmål til representanten Aasen Agdestein: Meiner ho at noverande statsminister Jens Stoltenberg tok feil då han slo fast at «rederiene (...) slipper å betale skatt»? Og kva er grunnen til at ein no bruker omgrepet «de opparbeidede skatteforpliktelsene»?

Marianne Aasen Agdestein (A) [13:09:55]: Rederierne betalte ikke skatt i 2002, det året Jens Stoltenberg skrev kronikken. De som var i denne ordningen, betalte heller ikke skatt, ut fra de vedtakene som ble gjort i 1996. Men det var aldri forespeilet at ordningen skulle vare evig. Det viser også de utredningene som har blitt gjort i mellomtiden, det viser debatten fra 1996 og fram til i dag, og det viser det utvalget som jobbet under den forrige regjering med hva man eventuelt skulle gjøre i forhold til en ny politikk overfor maritim sektor, hvor flertallet bl.a. foreslo mye strengere regler for uttak av disse skattekreditene.

Det betyr at i hele denne perioden har det vært en debatt omkring dette. Det er riktig at det ikke ble betalt skatt i 2002 og 2003. Men denne ordningen blir sammen med det nye skattefrie regimet en god løsning for næringen, som vil sikre forutsigbare rammebetingelser.

Presidenten: Replikordskiftet er avsluttet.

Gjermund Hagesæter (FrP) [13:11:27]: Framstegspartiet ønsker lågare skattar og eit enklare og meir føreseieleg skattesystem enn det vi har i dag. Det er dette vi har hatt som mål med den innstillinga som skal behandlast i dag.

Noreg er eit lite land i verda. Vi har høge lønnskostnader, og vi har lange avstandar. Derfor er det avgjerande at rammevilkår som skatt og avgifter er minst like gode i Noreg som i våre konkurrentland. Det er ikkje tilfellet i dag.

Derfor har vi foreslått ei rekkje forbetringar i vårt alternative opplegg. Blant anna har vi foreslått å fjerne avkortingsreglane for pensjonistar mellom 67 og 70 år. I dag er reglane slik at pensjonistar over 67 år berre kan tene 130 000 kr før pensjonen blir redusert. Ved inntekter over dette blir den effektive skatten opp mot 85 pst. inkludert avkorting. Ein slik skattesats skaper sjølvstekt ikkje noko godt incitament til å jobbe litt ekstra.

Vi er glade for at Regjeringa går inn for å fjerne taket på kor mykje den enkelte pensjonist mellom 67 og 68 år kan tene før pensjonen blir redusert. Men vi er forundra og skuffa over at Regjeringa ikkje samtidig ønskjer å fjerne avkortinga for pensjonistar mellom 68 og 70 år. Ei fjerning av avkortingsreglane også for desse, slik ein samla opposisjon går inn for, ville openbert medført at fleire pensjonistar ville jobba meir, noko som hadde gitt meir verdiskaping og fleire skatteinntekter til staten.

Vi går også inn for å auke fritaksgrensa for oppgaveplikt frå 2 000 kr til 15 000 kr. Ein auke av denne grensa vil medføre at arbeid som i dag fell inn under definisjonen «svart arbeid», blir lovleg og i stor grad også vil gjere skattepliktige «vennetenester» o.l. lovleg skattefritt.

Framstegspartiet går også mot den foreslåtte skjerpninga av skatlegginga av fri bustad i utlandet for offentlig tilsette. Vi er einige i at dagens forskjellsbehandling av offentlig tilsette og privat tilsette sjølvstekt ikkje kan halde fram, men i motsetning til Regjeringa, som har hovudfokus på å auke skatte- og avgiftstrykket, foreslår vi ei tilsvarende ordning for privat tilsette som er på tenesteoppdrag i utlandet, slik at også desse slepp å skatte for fri tenestebustad.

Framstegspartiet er oppteke av sjømanns- og fiskarfrådraget. Dette frådraget har, bortsett frå ein auke frå 70 000 kr til 80 000 kr i 2002, stått uendra i svært mange år. Berre ei lønnsregulering av frådraget ville betydd meir enn ei dobling av dette frådraget. Ei oppregulering av dette frådraget er nødvendig for å sikre gode rammevilkår, og vi foreslår derfor å auke frådraget til 160 000 kr.

Gode avskrivingsssatsar er også viktig for at norske bedrifter skal kunne hevde seg i den internasjonale konkurransen. Etter gjeldande reglar kan saldo for driftsmidlar i saldogruppe d, maskiner o.l., avskrivast med inntil 20 pst. Dette er lågare enn i dei fleste andre land og kan bl.a. påverke bedriftenes lokaliseringstak. Framstegspartiet foreslår derfor å auke avskrivingsssatsen for saldogruppe d til 25 pst.

Konkurransedyktige rammevilkår er viktige for alle næringar, men spesielt viktig for dei næringane som er mobile, og som derfor kan flytte ut av landet, slik f.eks. skipsfarten kan.

«Det er både viktig og riktig å satse spesielt på næringar der Norge allerede er gode.»

Dette kunne vore mine og Framstegspartiet sine ord, men mannen bak dette sitatet er næringsminister Dag Terje Andersen. I innleiinga til Regjeringa sin maritime strategi går statsråden offensivt ut. Han lover også:

«Vi skal satse på områder der vi er ledende internasjonalt eller har forutsetninger for å bli det. De maritime næringar utgjør et slikt område.»

I politikken er det mange ord. Fine målsetjingar og klare lovnader bør derfor alltid sjekkast opp mot praktisk politikk, og spørsmålet blir: Korleis satsar Regjeringa på den maritime næringa, som den sjølv påpeiker er i verdstoppen?

Regjeringa satsar på den maritime næringa ved å gi norsk skipsfart likeverdige skattevilkår i forhold til konkurrerende reiarlag i Europa. Det er sjølvsagt bra. Det er også bra at den maritime strategien inneheld 100 mill. kr til gode formål. Men når ein samtidig endrar skattereglane for reiarlaga med verknad heile elleve år tilbake i tid og inndreg 14 milliardar kr frå selskapa sin eigenkapital – ja då blir det slett inga satsing.

Norsk skipsfart si evne til å investere blir redusert med 70 milliardar kr som følgje av at Arbeidarpartiet, Senterpartiet og SV i dag stemmer som dei har fått beskjed om frå partifellar i Regjeringa. Konsekvensen er at reiarlagsnæringa blir sett mange år tilbake i tid. Dette er sjølvsagt trist og veldig alvorleg for mange distriktskommunar som er avhengige av arbeidsplassar og inntekter frå reiarlaga, verfta og annan leverandørindustri.

Når reiarlagsnæringa no blir sett kraftig tilbake, blir det færre oppdrag til industrien og dermed reduserte inntekter til samfunnet i form av skattar og avgifter. Det er derfor eit stort paradoks at Regjeringa sjølv har marknadsført endringane i skattlegginga av reiarlag som ein fordelingspolitisk siger. Slikt kan berre seiast av ei regjering som har eit svært kortsiktig perspektiv på sitt politiske prosjekt.

Regjeringspartia skriv sjølve i innstillinga at skatteendringa vil innebære redusert investeringsevne for reiarlaga, brot på lånevilkår og at enkelte selskap kan gå konkurs. Men det er tydeleg at dette ikkje gjer inntrykk. Det spelar tydelegvis inga rolle for regjeringspartia at reiarlaga no må redusere sine bestillingar ved norske industribedrifter. Slik tenkjer berre politikarar som manglar ei grunnleggjande erkjenning av at ein må skape før ein kan dele.

Det er tydeleg at det heller ikkje gjer inntrykk på fleirtalet at professor Fredrik Zimmer, professor Eivind Smith og tidlegare høgsterettsdommar Gunnar Aasland har stilt seg i spissen for ei samrøystes tilbakemelding frå uavhengige juseksperter – deira åttvaring til Stortinget er klar. Dei meiner Regjeringa sitt forslag til endra skattlegging av reiarlaga neppe vil stå seg om det blir prøvt opp mot Grunnloven § 97, som forbyr tilbakeverkande lovgiving, og rår derfor Stortinget til å gå mot forslaget.

At Regjeringa totalt manglar vilje til å føre ein aktiv næringspolitikk, er sjølvsagt ille. At regjeringspartia fører ein politikk som dei sjølve erkjenner vil skade ei næring som i dag sysselset om lag 100 000 menneske, sjokkerer. Men at Arbeidarpartiet, Senterpartiet og SV i tillegg stemmer for eit lovforslag som dei veit er tvilsamt i forhold til Grunnlovens krav, er direkte skremmande. At ei fleirtalsregjering kan utvikle arroganse, er vel kjent. Men at det får utvikle seg slik at sentrale rettsprinsipp i vår konstitusjon blir sette til side, er dramatisk.

Regjeringspartia vinn i dag første slag om overgangsreglane, men det er grunn til å tru at det kjem nye slag, og

kven som vinn den endelege siger i denne saka, er det berre framtida som kan gi svar på. Stortingets fleirtal set i dag Grunnloven til side, og det kan ikkje gå upåakta hen.

Også i utlandet er det kome sterke reaksjonar på Regjeringa sin framgangsmåte i denne saka. Både Financial Times og andre viktige økonomiske tidsskrift har belyst denne saka, med dei konsekvensar det kan få i forhold til viljen hos utlendingar til å investere i Noreg.

Til slutt vil eg fremme dei forslaga i innstillinga som Framstegspartiet står bak anten aleine eller saman med andre.

Presidenten: Representanten Gjermund Hagesæter har tatt opp de forslag han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Torgeir Micaelsen (A) [13:21:18]: For snart halvannet år siden gikk lyset opp for veldig mange. Ja, noen av oss hadde sett lyset for lenge siden og snakket om miljø i ti år. Men heldigvis eksploderte miljøsaken og klimautfordringene i Norge og i resten av verden, og etter at Arbeiderpartiet og etter hvert også Regjeringen la fram et ganske omfattende opplegg, har Fremskrittspartiets mantra i denne saken vært at de ligger tett opp til oss i Arbeiderpartiet i klima- og miljøpolitikken. Vi har i det opplegget vi nå debatterer, viktige virkemidler på plass i form av mer grønne skatter og avgifter, og foreslår bl.a. en ganske omfattende økning både i dieselsavgift, i grunnavgift for fyringsolje og andre såkalte grønne avgifter.

Spørsmålet til Fremskrittspartiet og Gjermund Hagesæter er derfor: Hvis Fremskrittspartiet er så enig med Arbeiderpartiet og dermed også Regjeringen i klimasaken, hva er da grunnen til at man konsekvent ikke er med på disse tingene? Mener man i stedet at man skal redde miljø og klima med billigere biler og bedre veier?

Gjermund Hagesæter (FrP) [13:22:24]: Framstegspartiet er oppteke av at vi ikkje skal ha særnorske avgifter i Noreg. Vi ønskjer at dersom vi skal ha miljøavgifter, må det vere internasjonale avgifter, slik at ikkje norsk næringsliv og norske forbrukarar blir ramma spesielt. No ligg vi i verdstoppen når det gjeld veldig mange avgifter, også såkalla miljøavgifter. Det synest vi er uheldig, og det vil ingen tene på. Norske arbeidstakarar vil ikkje tene på det, og miljøet vil heller ikkje tene på det. Eg kunne vore freista til å returnere spørsmålet: Dersom ein er oppteken av fornybar energi, kvifor skjerp ein då skattlegginga av småkraftverk, vasskraftverk, som er ei veldig miljøvennleg form for energiproduksjon?

Ingunn Gjerstad (SV) [13:23:32]: Et av grepene som vi i flertallet inviterer til i denne innstillingen, er å oppmuntre arbeidsfolk til å organisere seg ved å gjøre en stadig større del av fagforeningskontingenten fradragsberettiget. Vi ser på sterke fagforeninger som viktige i et godt samfunn, også som medspillere for det næringslivet som du snakket om i innlegget ditt. Fremskrittspartiet vil gjerne være et parti for folk flest, men er ikke enig i dette gre-

pet. Mitt spørsmål er derfor: Hva er Fremskrittspartiets tiltak for å bygge sterke fagforeninger for folk flest?

Gjermund Hagesæter (FrP) [13:24:19]: Vi er opp-tekne av arbeidstakarane ve og vel i Noreg. Men det betyr ikkje at vi meiner at sterke fagforeningar er det einaste svaret for å styrkje deira rettar. Vi trur tvert imot at bedriftsmessige oppgjer i mange tilfelle kan gi arbeidstakarane like gode moglegheiter som ein har med sterke fagforeningar. Når det gjeld fagforeningskontingenten, er det ei ordning som gir veldig liten skattelette til den enkelte. Det er ei byråkratisk ordning, som skaper meirarbeid for arbeidstakarane. Det er ei ordning som skaper meirarbeid for skattekontora, og som også skaper meirarbeid for fagforeningane. Derfor støttar vi ikkje den auken. Vi går tvert imot inn for å avvikle ordninga, og vi gir i staden generelle skattelettar som kjem alle til gode.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [13:25:33]: Det er greit nok en gang å få presentert Fremskrittspartiets tru på bedriftsmessige oppgjer. Det er resepten for å svekke arbeidstakernes interesser i forhold til de rettferdige krav som de har, på samme måte som det også er Fremskrittspartiets syn at en skal gjøre tilsvarende i forhold til de råvareleverandører som møter en monopolisert motpart.

Mitt spørsmål er knyttet til det representanten Hagesæter sa om næringslivets skatte- og avgiftsbetingelser. Det er bare en del av helheten – samfunnets evne til å stimulere til kvalitativt god arbeidskraft, godt arbeidsmiljø, jamnbyrdige forhold, rein jord og luft som varemerke på norske produkter. Hvorfor ønsker ikke Fremskrittspartiet å legge mer vekt på å videreutvikle disse nasjonale fortrinn som varemerke for vårt næringsliv, noe som enhver som kommer på besøk til oss, ser hen imot og ønsker å gå i retning av?

Gjermund Hagesæter (FrP) [13:26:36]: Vi har mange gode kvalitetar i Noreg, og sjølvsagt er det viktig å utvikle andre rammevilkår enn skattar og avgifter i positiv retning. Det gjeld sjølvsagt kunnskapsnivå, og det gjeld ein god del andre ting.

Det som er poenget, er at vi har eit veldig høgt lønnsnivå i Noreg, og det skal vi sjølvsagt vere stolte av at vi har. Vi har lange avstandar i Noreg, og då går det rett og slett ikkje an at vi i tillegg til dei tinga også skal liggje på topp når det gjeld skattar og avgifter. Derfor må vi redusere skattar og avgifter, slik at vi kan utvikle næringsliv. Det gjeld spesielt i ei tid framover då vi kanskje om nokre tiår er nøydd til å greie oss meir og meir utan olje- og gassindustrien. Då er det viktig at vi legg til rette for andre næringar, og skatte- og avgiftslettar er veldig viktige for å bygge opp desse næringane.

Lars Sponheim (V) [13:27:47]: Dette er på mange måter en spesiell debatt i Odelstinget, fordi deler av referatene fra denne debatten med stor sannsynlighet kan bli lest meget nøye i rettssaker i de neste årene når det gjelder rederibeskatningen. Det bærer sikkert enkelte innlegg også preg av, ikke minst saksordførers innlegg i dag.

Det var så blottet for den minste åpning for at det er en prosessrisiko for Regjeringen og staten i tiden framover, at det kunne minne om, vil jeg tro, at det ikke er snakk om risiko, men om en Terra-selger på reise i vakker nordlandsnatur.

Mitt spørsmål til representanten Hagesæter, som både er en skarpskodd økonom og jurist, er: Hva er hans vurdering av hvilken prosessrisiko Regjeringen og staten tar på seg når det gjelder rederibeskatningen, hvis det blir et rettsoppgjør om grunnlovsmessigheten av de vedtak som blir gjort i dag?

Gjermund Hagesæter (FrP) [13:28:36]: Eg vil takke for eit veldig godt spørsmål.

Eg er heilt einig i at Regjeringa er ute på tynn is i denne saka. Det er ei vurdering som eg er blitt meir og meir overtydd om etter kvart som prosessen har gått fram i denne saka. Eg synest også dei merknadene som det såkalla fleirtalet har skrive i denne saka, ber veldig preg av at det ikkje er Stortinget som har formulert desse merknadene, men tvert imot departementet. Eg føler at det ikkje er gjort ei god nok vurdering i denne saka, og eg er ganske overtydd om at det kjem rettssaker i kjølvatnet av denne saka. Då trur eg at stortingsfleirtalet ligg veldig tynt an, og at reiarlaga ligg godt an, på grunn av at denne saka ikkje er vurdert på ein tilstrekkeleg god nok måte. Det er i alle fall mi vurdering.

Marianne Aasen Agdestein (A) [13:29:47]: Først vil jeg tilbakevise påstanden som nettopp kom, at det er Finansdepartementet som har skrevet merknaden som flertallet har i innstillingen. Den har jeg ført i pennen, og dermed er det sagt.

Derneft vil jeg spørre representanten Hagesæter om følgende: Du påstod i ditt innlegg at jusprofessorane som var på finanskomiteens høring, eksplisitt sa at forslaget om ny rederiskatteordning er i strid med Grunnloven. Jeg lurar på hvem som sa det, og jeg lurar på hvordan sitatet var, hvordan det ble sagt.

Presidenten: Presidenten vil igjen poengtere at all tale skal gå gjennom presidenten.

Gjermund Hagesæter (FrP) [13:30:28]: No trekte vel også saksordføraren ein del konklusjonar ut frå det som desse professorane uttalte. Dette var altså min konklusjon og mi vurdering av det dei sa. Eg har sjølvsagt ikkje desse avskriftene framfor meg her, men professorane uttrykte ein unison skepsis til om dette var i tråd med Grunnloven. Høgsterettsdommar Aasland uttrykte vel også at det, slik han såg det, måtte nye vurderingar til dersom dette skulle stå seg i framtidige rettssaker. Det har vi hatt som utgangspunkt, og eg kan ikkje sjå at det kjem noko nytt i denne saka i fleirtalsmerknaden.

Eg tek òg til etterretning det som blir sagt om at du sjølv har ført dette i pennen. Eg uttalte vel at eg meinte at mykje tyda på at departementet har skrive dette, og eg trur vel også at departementet har vore sterkt inne i biletet. Så min påstand om at ein ikkje har føreteke ei fri og sjølv-

stendig vurdering i denne saka, meiner eg det er grunnlag for å oppretthalde.

Presidenten: Presidenten vil igjen poengtere at all tale skal gå gjennom presidenten.

Replikkordskiftet er dermed avsluttet.

Svein Flåtten (H) [13:32:01]: Skatte- og avgiftspolitikken er et viktig politisk virkemiddel. Høyre mener at lavere skattenivå er positivt for arbeidstilbud, for investeringsvilje og for sparevilje, og at skattestimulanser derfor gir viktige bidrag til økonomien samt bidrar til økt vekst og økt velferd.

Vårt alternative forslag erkjenner at landet først og fremst mangler arbeidskraft. Da må det lønne seg å jobbe. Derfor senker vi skatten på arbeid ved å øke minstefradraget med 2 500 kr. Derfor har vi forslag som går på å få flere eldre til å stå i jobb. Vi vil gi direkte skattefradrag til mennesker i AFP-posisjon som ønsker å jobbe videre. Dette er arbeidsmarkedets og arbeidskraftreservens indrefilet – erfarne, godt voksne mennesker, mange spreke, som ønsker både en forbedret økonomi og et mer aktivt liv med fortsatt yrkesdeltakelse. Nasjonen har ikke råd til å være dem foruten, og vi bør fortelle det ved skattestimulans, ikke bare i festtalene.

Vi foreslår også at alle pensjonister mellom 67 og 70 år skal kunne arbeide så mye de vil uten avkorting i pensjonen. Dette er et av løftene til Jens Stoltenberg, som han har tenkt å gjennomføre om noen år. Vi foreslår å gjøre dette straks.

Vi øker fiskerfradraget betydelig for å motvirke de særskilte rekrutteringsproblemer som denne bransjen sliter med, bl.a. på grunn av ulike konkurransevilkår. Grunnen til det er de subsidierte lønnsordningene i annen virksomhet.

Vi trenger også flere fra trygd til arbeid og har derfor i vår 31 punkts arbeidsmarkedspakke flere tiltak for dette sammen med tiltak for å lette arbeidsinnvandringen.

Det er også viktig gjennom skattenivået å stimulere til sparing. Sparing bidrar til at folk settes i stand til å ta mer individuelt ansvar for seg selv, sin egen økonomi og sin familie. Det bidrar også til å inndra kjøpekraft i en opphett økonomi og vil kunne dempe presset på renten. Her har Regjeringen fra dag én konsekvent gått i gal retning og fjernet stimulanser til sparing. Vi foreslår i dette budsjettet at IPS-ordningen blir gjort gunstigere, med et spare- og fradragbeløp på 40 000, som i den gamle IPA-ordningen, og at ordningen med individuell livrentesparing gjeninnføres.

For å gjenreise spareviljen blant de unge foreslår vi en betydelig økning av BSU-sparingen, altså boligsparingen. Boligsparing er den viktigste spareform i Norge. Når 80 pst. av dem som bor i egne boliger, sparer ved å vedlikeholde og øke verdien av sine boliger gjennom livslang interesse. Og denne mest rotfestede av all norsk sparing har Regjeringen så langt, siden de overtok, premiært med å øke ligningstaksten med godt over 50 pst., noe som betyr at boligeierne nå betaler opp mot 1,5 milliarder kr mer i skatt på sine boliger enn de gjorde tidligere.

I tillegg har Regjeringen gjennomført utvidelser i virkeområdet for eiendomsskatteoven for å inspirere flere kommuner til å legge eiendomsskatt også på folks fritidsboliger. Økt skattlegging av boliger er i det hele tatt et sentralt virkemiddel for denne regjeringen, uvisst av hvilken grunn. Det følges også opp i innstillingen av det smålige forslaget om å beskatte fri bolig i utlandet, reddet i land i siste liten ved en intervensjonsmerknad, som faktisk på sikt legger opp til et enda mer smålig opplegg hvor man fortsatt greier å unnta de offentlig ansatte.

Skattepolitikken må også stimulere til å investere i norsk næringsliv og norske arbeidsplasser. Regjeringen har like konsekvent som når det gjelder boligbeskatningen, hvert år økt beskatningen på investeringer i norsk næringsliv. Halvannen million mennesker deltar i det private eierskapet gjennom å eie aksjer. Aksjerabatten er systematisk redusert til at det nå ikke er noe igjen av den, hele tiden under dekke av å være skatteøkninger innrettet mot de rike. Men dette er eierne av landets småbedrifter. Dette er det norske eierskapet som ellers verdsettes så høyt.

Høyre foreslår også å øke avskrivningssatsene for maskiner som er innrettet mot miljøinvesteringer. Dette var en type avskrivning som finansministerens parti alltid var for i opposisjon inntil man i regjering lærer at det faktisk er en skattelette.

Høyre vil også fjerne NO_x-avgiften for fiskeflåten og cruisenæringen. Vi ønsker å stimulere ansatte til å eie egen bedrift, og vil øke fribeløpet for kjøp av aksjer. Vi ønsker å få folk raskere tilbake i jobb ved å gjeninnføre skattefritaksordningen ved dekning av behandlingsutgifter og sykdomsutgifter.

SkatteFUNNordningene bidrar på en ubyråkratisk måte til forskning og utvikling, og vi ønsker derfor å reversere Regjeringens innskrenkninger i disse rammene.

Eierskap er også kostnader gjennom generasjonsskifte i bedrifter, og vi støtter derfor sterkt forslaget om betinget skattefritak ved arv og gave av næringsvirksomhet, et forslag som letter generasjonsskiftene og stimulerer nye generasjoner til å drive videre.

Så til den aller mest sentrale skatteendringen i dette budsjettet, nemlig rederibeskatningen. Høyre støtter innføringen av et nytt system. Dette er en god modell. Men Regjeringens behandling av overgangsregler, fra den tidligere tonnasjeskattmodellen, med inndragning av 14 milliarder kr fra rederiene over en tiårsperiode, og med lang tilbakevirkning, 11 år, gjør at dette ikke vil skape noen til-lit mellom næringen og myndighetene. Overgangsreglene er utformet uten dialog med næringen, og Regjeringen gir selv i proposisjonen uttrykk for tvil om overgangsreglenes holdbarhet i forhold til Grunnloven § 97 om lovers tilbakevirkende kraft. Vi mener at Regjeringen burde tatt seg mer tid, gått i dialog med næringen og kommet opp med et forslag som tok hensyn til det og til Grunnloven. Flere betenkninger har konkludert med klar grunnlovstrid.

Men det er først og fremst komiteens høring med tre uavhengige eksperter som må ligge til grunn for den selvstendige og grundige vurderingen som departementet har ønsket at Stortinget skulle foreta. Og alle de tre innkalte

eksperter uttrykte seg sterkt tvilende til om Regjeringens forslag til overgangsordninger er i tråd med Grunnloven § 97. Jeg mener at høringen forsterket den tvil Høyre hadde med hensyn til reglene fra de ble fremlagt. Ekspertene påpekte at proposisjonens fremstilling var ensidig, at den manglet konsekvensutredninger, og at den lange tilbakevirkningen var et problem, videre at begrepet «skattekreditter» i liten grad var dekkende for de beløp som var foreslått inndratt fra rederiene, og at det var forståelig at rederiene ikke kunne forutse en slik skatteendring, slik at overgangsordningene gir en markert grad av tilbakevirkende lovgivning.

Jeg siterer fra høyesterettsdommer Aasland i høringen:

«Det vil bety at man må betale for ny ordning med fordeler man har oppnådd etter gammel ordning, og det kan nok ikke være holdbart.»

Det er forbausende at regjeringspartiene i sine selvstendige og grundige vurderinger over en 18 siders merknad ikke tillegger høringen, som er komiteens eget grunnlag, mer vekt.

Representanten Aasen Agdestein gikk gjennom dette i dag og henviser stort sett til proposisjonen og andre kjente synspunkter, men ikke til høringen. Det eneste man har forsøkt å reparere på, er proposisjonens noe manglende beskrivelse av konsekvensene for rederiene, ved at man anerkjenner at rederier kan gå konkurs. Men faktum er jo at Grunnlovens rettssikkerhetsgarantier ikke kan settes til side selv om Stortingets flertall åpent tilkjennegir virkningene ved det. Det hjelper ikke på forholdet til Grunnloven å si at man vet at virkningene er dramatiske.

Flertallet er i det hele tatt helt upåvirket av sitt møte med de tre ekspertene i høringen, og også av andre utredninger som har vært gjort av fremstående grunnlovsjurister som har øvet sterk kritikk, av massiv kritikk fra rederier, sjømannsorganisasjoner og bedrifter i den maritime klyngen langs hele kysten. De synspunktene har selvsagt gått på det næringsmessige, men dette er en stor og viktig næring for Norge.

Nå sier representanten Aasen Agdestein i sitt innlegg her i dag at opposisjonen ikke har drøftet forholdet til Grunnloven § 97. De har ikke gjort en selvstendig vurdering. Jo, det har vi gjort, men vi har ikke gjort noen vurdering av om dette skulle være grunnlovsstridig. Vår viktigste innfallsvinkel her er tvilen. Det er tvilen som er vårt problem. Det er tvilen som gjør at vi har fremmet det forslaget vi har gjort, hvor vi ber om at Regjeringen må gå inn i dette, må gå i dialog med bransjen og prøve å finne en bedre løsning i forhold til Grunnloven, i forhold til næringen og i forhold til egenkapitalsituasjonen i bedriftene. Det har vært vårt anliggende.

Jeg gjentar at jeg synes det er ganske merkelig at flertallet er så upåvirket av komiteens egen høring, at man gjentar stort sett proposisjonens argumenter mekanisk, lar kritikken være ubesvart og nærmest låser seg inne i elfenbenstårnet, kaster nøklene og ber næringen diskutere betingelsene sine med Høyesterett.

Å s a E l v i k hadde her teke over presidentplassen.

Presidenten: Presidenten lurer på om representanten skal ta opp nokre av dei forslaga som Høyre har.

Svein Flåtten (H) [13:41:59]: Beklager – jeg tar absolutt opp forslagene, for de er gode! (Munterhet i salen)

Presidenten: Representanten Svein Flåtten har teke opp dei forslaga han refererte til – uvisst kvaliteten på dei. Det blir replikkordskifte.

Alf E. Jakobsen (A) [13:42:25]: Selv om Høyre offisielt går imot Regjeringens forslag om tilbakebetaling av skattekredittene rederiene har hatt, foreslår de altså i sitt alternative budsjett å bruke store deler av inntektene – 800 mill. kr – i år 2008.

Betyr det at Høyre egentlig er enig i Regjeringens forslag, 60 pst. enig, eller betyr det at Høyre ikke tar budsjetteringen i det alternative budsjettet seriøst?

Det minste vi kan forlange, er at Høyre salderer budsjettet sitt med skatteinntekter som Høyre er for, eller har en inndekning. I Finnmark har vi et uttrykk som heter «papirfisk» når noen prøver å jukse enten med kvote eller med kvantum. Jeg skal ikke beskyldte Høyre for verken det ene eller det andre, men tanken har streifet meg – vel og merke dersom ikke representanten Flåtten nå kan bekreftede at han er enig med Regjeringen, eller langt på vei enig med Regjeringen, i det opplegget vi har lagt.

Svein Flåtten (H) [13:43:34]: Det er slik at hvis vårt forslag, bygget på den sterke tvilen som vi har, hadde blitt vedtatt, og hvis departementet hadde utført dette, er jeg ikke et øyeblikk i tvil om, med mitt kjennskap til offentlig norsk forvaltning, til Finansdepartementet, at man ville funnet løsninger for bokføringen. For det som er overraskende her, er at regjeringspartiene, som egentlig burde diskutert sitt store problem i forhold til grunnlovsmessigheten ved dette, ender opp med en prokuratordiskusjon. De diskuterer hvordan bokføringen skal være. Det som regjeringspartiene burde være opptatt av, er bokføringen i rederiene, som må bokføre en betydelig reduksjon i sin egenkapital. Det er bokføring som Arbeiderpartiet burde være opptatt av.

Marianne Aasen Agdestein (A) [13:44:45]: Jeg vil holde meg til temaet som handler om inndekning. Høyres alternative budsjett innebærer en skatte- og avgiftsreduksjon på om lag 4,5 milliarder kr i påløpt verdi, og om lag 2,4 milliarder kr i bokført verdi i forhold til Regjeringens forslag. Store deler av inndekningene skal komme gjennom spesifiserte effektiviseringsgevinster, bl.a. i departementene. Denne formen for inndekning er svært usikker, og Høyre klarte ikke å ta dette ut da de selv satt i regjering. Er skattelettelsene og inndekningene sammenlagt egentlig troverdige?

Svein Flåtten (H) [13:45:20]: Våre inndekninger er absolutt troverdige. I økonomisk politikk er Høyre, som det faktisk ble sagt i finansdebatten av talere fra Arbeiderpartiet, meget troverdig.

Ingen må fortelle meg at det ikke er mulig med betydelige innsparinger i det offentlige, i statsapparatet. Med den kommuneøkonomien som det nå er lagt opp til, er kommuner i hele landet tvunget til å gå inn i betydelige omstillinger og å foreta betydelige effektiviseringer. Det mangler 1 milliard kr. Ingen må fortelle meg at det ikke er fullt mulig å gjøre det tilsvarende andre steder i norsk forvaltning. Dette er meget vel økonomisk fundert.

Rolf Terje Klungland (A) [13:46:22]: Det er nok så oppsiktsvekkende å høre representanten Flåtten snakke om Høyres ståsted i denne saken. Jeg mener at representanten Flåtten rett og slett ikke tar sin rolle som folkevalgt inn over seg. Er det slik at da Høyre foreslo endringer i skatten på engangsemballasje, noe som ville ført til at bryggeriene ville bli lagt ned i Norge, og da de gjorde endringer i nettolønnsordningen for sjøfolk, som ville ført til utflagging, var ikke Flåtten i tvil om at nettopp det kom til å skje? Slik jeg tolker det Flåtten sier nå, er det altså bokføringsprinsippene som er avgjørende for Høyres ståsted, fordi de har brukt inndekningen fra omleggingen av rederiskatten til å saldere sitt budsjett med.

Svein Flåtten (H) [13:47:30]: Når det gjelder dette med å ta sin rolle som folkevalgt alvorlig, har jeg ikke lyst til å gå inn i noen spesiell diskusjon med representanten Klungland om det. Hva enhver gjør, får tale for seg.

Men jeg oppfatter nå at Rolf Terje Klungland fortsetter diskusjonen om den økonomiske bokføringen, om rubrikeringen. Han er overhodet ikke interessert i, på samme måte som representanten Aasen Agdestein, å diskutere bakgrunnen for hvorfor vi har fremmet vårt forslag om å sende dette tilbake, slik at Regjeringen kunne komme tilbake til dette i revidert budsjett, nemlig tvilen i forhold til en stor norsk næring langs hele kysten, også der representanten Klungland bor. Den var viktig for oss, og det virker som om det ikke affiserer Arbeiderpartiet i det hele tatt.

Rolf Terje Klungland (A) [13:48:35]: Diskusjonen som har vært, og den vurderingen som flertallet i Stortinget har gjort i denne saken, har altså ført til at vi har konkludert med at dette er innenfor Grunnloven.

Høyre ønsker å utsette dette til revidert budsjett til våren. Men de har allerede sagt at de vil komme til den samme beslutning som flertallet, fordi de bruker disse pengene til å saldere sitt budsjett. Mener representanten Flåtten at Grunnloven vil endre seg fram til revidert budsjett kommer? Det jeg har vansker med å begripe, er at man på den ene siden bruker pengene og dermed sier at dette er innenfor Grunnloven, og på den andre siden snakker om bokføring og sier man et i tvil om hvordan det skal bokføres.

Svein Flåtten (H) [13:49:45]: Nei, jeg tror ikke at Grunnloven vil endre seg frem til revidert budsjett. Jeg tror heller ikke at Høyesteretts praktisering av Grunnloven og deres vurdering av den vil endre seg frem til revidert budsjett, men jeg tror endringen vil komme.

Mens Rolf Terje Klungland og andre representanter fra Arbeiderpartiet bruker tiden til å diskutere – jeg tillater

meg å kalle det – det bokføringstekniske i denne viktige debatten, farer de lett forbi det som representanten Klungland kaller partiets selvstendige og grundige vurdering av Grunnloven i denne innstillingen som foreligger. Den selvstendige og grundige vurderingen er et ekko av det som departementet har skrevet i proposisjonen, ikke noe annet. Høringen har de overhodet ikke brydd seg noe om.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til replikk.

Ågot Valle (SV) [13:51:19]: Regjeringspartiene legger fram et skatte- og avgiftsopplegg som har to klare profiler. Mange miljøavgifter økes, noe som er i tråd med at forurenseren skal betale, og vi foretar gode omfordelingsgrep.

Jeg vil bruke resten av innlegget mitt til å snakke om forslaget om å kreve inn utestående skattekreditter med oppheving av gjeldende rederiskatteordning. Dette forslaget er omstridt, bl.a. fordi det er blitt hevdet at det er i strid med Grunnloven. Dette spørsmålet har vært grundig vurdert, både før forslaget ble fremmet av Regjeringen, og etterpå.

I innstillinga, en meget grundig innstilling, er det gjort rede for finanskomiteens flertalls vurdering av de grunnlovsmessige sider av dette spørsmålet. Jeg understreker at det har vært en grundig prosess i finanskomiteen, der spørsmålet om hvorvidt de foreslåtte endringene er i tråd med Grunnloven, er vurdert på et sjølstendig grunnlag.

Dagens rederiskatteordning går ut på at inntekter fra rederivirksomhet først beskattes når selskapet trer ut av rederiskatteordninga, eller når inntektene eventuelt utbetales som utbytte til eier utenfor ordninga. Den nye rederiskatteordninga gir norske rederier konkurransedyktige rammevilkår i forhold til øvrige europeiske land.

La det ikke være tvil om at SV primært hadde ønsket at rederiene skulle betale skatt på lik linje med andre næringer. Men det er det ikke flertall for. Derfor er vi godt fornøyd med en rederiskatteordning som også gir norske rederier tilnærmet nullskatt for framtida. Problemet er at denne næringa heller ikke betaler skatt i andre land, innbefattet land i EU.

SV ønsker nå at Norge arbeider internasjonalt for å få redere til å betale skatt, som alle andre i alle land. Men dette forslaget må ses i sammenheng med forslaget om at rederiene skal betale tilbake deler av utestående skattekreditter.

Grunnloven § 97 setter et generelt forbud mot å gi tyngende lover med tilbakevirkende kraft. All tilbakevirkende kraft rammes ikke av forbudet. Spørsmålet er om Stortinget ved lov kan endre på tidspunktet for beskatning, eller om skattyterne i stor grad kan bestemme når skatteplikten inntreffer. Slik jeg ser det, er det det generelle innholdet i den gjeldende ordninga som må vurderes opp mot endringene som foreslås. Det er ikke grunnlag for å likestille gjeldende ordning med et endelig skattefritak. Også Rederiforbundet regner dagens system som en skatteutsettelsesordning, ikke en skattefritaksordning. I rapporten Internasjonal skipsfartsbeskatning, utgitt av Norges Rederiforbund, står det:

«Det norske tonnasjesskattesystemet gir i motsetning til det europeiske systemet kun en utsettelse av beskatningen. Systemet er opphav til oppbygging av til dels store skattekreditter og dermed innlåsning av kapitalen.»

Overgangsordninga innebærer en ulempe for rederier som har opptjente skatteforpliktelser i dagens ordning, i og med at de ikke selv får bestemme når skatteforpliktelsene forfaller til betaling. Likevel innebærer forslaget betydelige lettelse sammenlignet med et alternativ der hele skattegjelden forfaller til betaling umiddelbart. Skatteforpliktelsene skal betales over ti år, og en tredjedel av skatteforpliktelsene kreves dessuten ikke inn dersom rederiene bruker midlene til miljøformål. Dette kommer i tillegg til verdien av den skatteutsettelsen de allerede har fått. Det er heller ikke grunnlag for å si at innbetalinga av skattegjelden vil ramme urimelig hardt verken for nærings- og helhet eller for enkeltselskaper. Det er en sterk sammenheng mellom selskapenes soliditet og inntjening og størrelsen på skatteforpliktelsen.

Det som er kommet fram i den prosessen som nå er gjennomført i forhold til Grunnloven § 97, er grundig oppsummert i flertallets merknader i innstillinga som er til behandling i dag.

Jeg vil si at jeg har sjelden sett en innstilling med så grundige vurderinger. På bakgrunn av det vil jeg konkludere med at forslaget til overgangsordning ikke er å anse som klart urimelig eller urettferdig.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [13:56:25]: Statsminister Stoltenberg er en av de ivrigste til å hevde at mens den forrige regjeringen brukte penger på skattelettelser, bruker dagens regjering penger på fellesskapsløsninger. Implisitt i et slikt resonnement ligger at skattebetalernes inntekter i utgangspunktet er statens penger, og at staten eventuelt er gavmild og lar lønnsstakerne beholde en del av sin egen inntekt. Jeg skal ikke spørre representanten om hun er enig i et slikt resonnement, selv om det er fristende.

Jeg skal heller spørre representanten Valle om hun er enig med meg i at dersom en lønnsinntaker får beholde mer av sin egen inntekt, så vil lønnsinntakeren ha større økonomisk frihet til å prioritere sin egen velferd, eller om hun er enig med statsminister Stoltenberg som hevder at skattelettelser kun er en utgiftspost på statsbudsjettet på samme måte som velferdstjenester?

Ågot Valle (SV) [13:57:12]: Grunnen til at vi har skatt, er for det første at vi skal omfordele i samfunnet – det er et av de viktigste omfordelingsgrepene – og så er det for å skape grunnlag for gode, robuste fellesskapsordninger. Vi går inn for å minske forskjellene, vi går inn for en omfordeling, og dette forslaget innebærer viktige omfordelingsgrep. Men så handler det jo også om hva vi gjør når det gjelder barnehager. Den satsinga som har vært på barnehager nå, er jo et formidabelt omfordelingsgrep. Når

det gjelder skolen, omfordeler vi sånn at vi reduserer de sosiale forskjellene i skolen, og det er et omfordelingsgrep. Vi er ganske ambisiøse med hensyn til å fortsette omfordelingen. Vi er ikke i havn ennå, men vi skal fortsette dette arbeidet.

Peter Skovholt Gitmark (H) [13:58:24]: Representanten Ågot Valle slår kategorisk fast at omleggelsen av rederiskatteordningen er innenfor Grunnlovens bokstav.

Stortinget hadde for kort tid siden en høring, som også er Stortingets grunnlag for å ta stilling til spørsmålet. La meg spørre representanten Ågot Valle enkelt: Hva var det i Stortingets høring som gjør at SV kan slå entydig fast at rederiskatteomleggelsen er i tråd med Grunnloven?

Ågot Valle (SV) [13:58:59]: La det være klart at rederiene og rederne har fått og har hatt en svært gunstig skatteordning. Når vi nå skal gå videre, er det klart at man her må balansere mellom folks rettferdighetsfølelse, at skatteordningen skal ha tillit, for andre næringer er ikke i nærheten av å ha den type gunstige skatteordninger som rederiene kan fortsette å ha, og de næringspolitiske hensyene, for vi synes det er viktig å ha maritime næringer.

Jeg har lest innstillinga, og jeg synes den er meget grundig. Det er, som jeg sa, sjelden at det legges fram en så grundig innstilling, med svar på alle høringene, på alle spørsmålene, og svar i forhold til proposisjonen. Jeg mener oppriktig at forslaget ivaretar borgernes krav på beskyttelse etter Grunnloven § 97 og Stortingets handlefrihet til å kunne gi nye skattelover. (Presidenten klubber.) Det kan ikke anses som (presidenten klubber) «klart urimelig eller urettferdig».

Presidenten: Presidenten ber om at taletida blir respektert.

Ågot Valle (SV) [14:00:11]: Ja, jeg skal sørge for det.

Hans Olav Syversen (KrF) [14:00:18]: Først en kommentar til Ågot Valles understreking av at innstillingen fra flertallet i komiteen er usedvanlig grundig. Det kan jo ha noe å gjøre med at proposisjonen var usedvanlig tynn på dette punktet. I den grad man da har prøvd å reparere på det, har det vel gitt seg utslag i omfattende merknader når det gjelder rederibeskatningsområdet.

Jeg vil spørre Valle om følgende: SV er jo et parti som er opptatt av omfordeling og av å vri skattesystemet i retning av grønne skatter. I hvilken grad synes representanten at det opplegget som nå vil bli vedtatt, ivaretar de viktige synspunktene som SV har på det området? I mange kommentarer, kanskje også fra egne rekker, sier man vel egentlig at fordelingsvirkningen er svak, og at vridningen mot grønn skatt og grønne avgifter også er for svak.

Ågot Valle (SV) [14:01:21]: Først vil jeg si at Stortinget har et eget ansvar for å komme med vurderinger av proposisjonene og av de andre sakene som Regjeringa legger fram.

Jeg er veldig glad for at det er mange som etterlyser mer omfordeling og flere miljøtiltak, herunder grønne skatter. Vi SV-ere er veldig glade for at det er mange som kommer på banen og krever større omfordeling og flere miljørettede tiltak. Dette siste skulle bare mangle, så store trusler som vi nå ser i forbindelse med klimaendringene, som jo aller mest truer dem som både Kristelig Folkeparti og SV er veldig opptatt av, nemlig de aller fattigste.

Vi er på vei mot en bedre omfordeling. Vi er på vei mot en omlegging av de grønne skattene. Vi er utålmodige, og jeg er sikker på at finansministeren vil komme tilbake med enda mer av dette.

Lars Sponheim (V) [14:02:34]: Representanten Ågot Valle brukte sitt innlegg til å argumentere for rederibeskatningen, at den holder etter Grunnloven.

Etter mitt skjønn er proposisjonen usedvanlig slett på dette feltet. Da alle motargumentene kom på bordet, var det helt åpenbart at regjeringspartifraksjonen i finanskomiteen hadde et sterkt behov for å argumentere der det i proposisjonen ikke blir argumentert, sannsynligvis fordi man vurderte prosessrisikoen som ganske stor – og stadig økende.

Representanten Ågot Valle er for tiden vår fremste tillitsvalgte i Odelstinget og presiderer. Derfor tror jeg det kan være viktig at hun svarer på dette: Nylig ble Odelstingets vedtak underkjent i Høyesterett, fordi det var grunnlovsstridig. Det er en uverdigg situasjon for Odelstinget. Representanten Valle vurderer det nok som en mindre risiko enn det jeg gjør. Like fullt: Er hun enig i at det er uverdigg for Odelstinget å få underkjent sine vedtak av Høyesterett?

Ågot Valle (SV) [14:03:40]: Odelstinget må selvfølgelig sørge for at de vedtakene som Odelstinget fatter, holder. Jeg mener at flertallet har vurdert dette på en meget grundigg og ansvarsbevisst måte.

Representanten Sponheim er veldig klar over at undertegnede ikke er medlem av finanskomiteen, men jeg har lest flertallsmerknaden. Der vurderer en hele ordninga, om den er i strid med Grunnloven eller ikke, om den holder etter Grunnloven eller ikke. En kommer med betenknninger, men ender med en klar vurdering, at det er balanse mellom borgernes beskyttelse etter Grunnloven § 97 og Stortingets handlefrihet til å kunne gi nye skattelover, og at ordningen «ikke kan anses som klart urimelig eller urettferdig».

Jan Tore Sanner (H) [14:05:04]: Det er ikke spesielt imponerende at Ågot Valle har tillit til de rød-grønne partiene, men det er ganske oppsiktsvekkende at Odelstingets president ikke har satt seg bedre inn i denne saken enn det hun åpenbart har gjort.

Jeg vil stille et konkret spørsmål, og det er om Ågot Valle har lest referatet fra den høringen som Stortinget gjennomførte, og som er selve grunnlaget for de konklusjonene som finanskomiteen har trukket.

Ågot Valle (SV) [14:05:44]: Hva undertegnede har lest eller ikke har lest, vil jeg ikke gå inn på.

Jeg har lest proposisjonen, og jeg har lest innstillinga. Min konklusjon er den samme som flertallets, at dette er innenfor Grunnloven, og at det er en klar vurdering. En har veid for og imot, men har kommet til at overgangsordninga er innenfor grunnlovsbestemmelsen og «ikke kan anses som klart urimelig eller urettferdig». Jeg har full tillit til det grundigg arbeidet som hele finanskomiteen har gjort.

Jeg har lagt merke til at Høyre bruker 800 mill. kr av de pengene en kan kreve inn. Da kan vel heller ikke representanten Sanner være uenig i at dette er innenfor Grunnlovens bestemmelse.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Hans Olav Syversen (KrF) [14:07:11]: Når det gjelder det samlede skatte- og avgiftsopplegget, har vi fra Kristelig Folkepartis side en endring innenfor noenlunde den samme rammen som Regjeringen har. Det er en endring internt på rundt 3 milliarder kr. Våre endringer går først og fremst i retning av å dreie på skattene og avgiftene for å stimulere til et mer miljøvennlig og sunnere forbruk. Vi dreier også skattesystemet i en mer næringsvennlig retning, bl.a. ved endringer i arveavgiftene og ved f.eks. å bygge opp under SkatteFUNN-ordningen. I tillegg ønsker vi å stimulere til mer sparing, bl.a. ved å utvide BSU-ordningen, og ved å sørge for at beløpet man kan spare til egen pensjon med skattefradrag, blir høyere.

Det er også et viktig poeng for Kristelig Folkeparti at i det skattesystemet som vi har, skal det være en rimelig fordeling. Det er også bakgrunnen for de forslagene vi har når det gjelder formuesbeskatningen.

I tillegg vil jeg si at av hensyn til næringslivet bør Regjeringen nå virkelig arbeide nærmere med – jeg vet at f.eks. Senterpartiet er opptatt av det – at den arbeidende kapitalen i næringslivet ikke skattlegges med formuesskatt. Det tror jeg vil være et godt grep samlet sett for norsk næringsliv, ikke minst når man ser beskatningen i andre land på akkurat det området.

Så til de mer kontroversielle sakene knyttet til skatte- og avgiftsendringene for neste år.

Vi registrerer at forslaget til endring i kraftverksbeskatningen har en ganske lunken tilslutning også fra regjeringspartiene. Jeg tror det er vanskelig å lese merknaden fra regjeringspartiene på det punktet på noen annen måte. Jeg kunne gjerne tenke meg å utfordre de talerne som er igjen fra regjeringspartiene, om merknaden kan bety at det er mulig å se for seg at endringene – og da tenker jeg ikke på grunnrentebeskatningsøkningen fra 27 pst. til 30 pst, men de øvrige endringene – kan reverseres gjennom en slik ny vurdering.

Det er i det hele tatt litt påfallende at forslagene fra Regjeringen synes lite konsekvensutredet på flere områder. Det gjelder kraftverksbeskatningen, det gjelder selvfølgelig rederibeskatningen – den skal jeg komme tilbake til – men det gjelder også skattlegging av fri bolig i utlandet. Flertallet tar UD-ansatte inn under sine vinger og sier at de må få kompensasjon, samtidig som vi vet at forslaget også vil ramme frivillige organisasjoner – selv om man i

departementet, når man blir spurt om det, benekter at så er tilfellet. Poenget er at man ikke vurderer saken i forhold til virkeligheten slik den er. Man vurderer den ut fra den teori man selv sitter inne med.

Det samme kan sies om formuesberegningene av skog. Her er det også fattet et skrivebordsvedtak som er helt urimelig i forhold til virkeligheten.

Avslutningsvis blir det nødvendigvis noen ord om rederibeskatningen:

For det første: Ved at vi bruker noen av midlene fra rederibeskatningen til Regjeringen, betyr det at de blir en del av inntektene for staten for neste år. Det kan ikke tas til inntekt for at vi går god for grunnlovsforståelsen. Det vi sier, er at vi forutsetter at Regjeringen fram til revidert budsjett, i samarbeid med næringen, kommer med et forslag som i sum skal gi de kronene hvert enkelt opposisjonsparti har lagt inn. Det tror vi faktisk vil være mulig.

For det andre: Hva er det som er problemet i forhold til Grunnloven? Er dette et urimelig og urettferdig vedtak i forhold til tilbakevirkningsforbudet som ligger i Grunnloven § 97? Vel, det er uklart. Det er denne uklarheten vi peker på.

Noe som jeg synes er viktig, er å vise til antall år tilbakevirkningen gjelder for, og om det Regjeringen ønsker å oppnå med forslaget, kan oppnås på annen måte. Det tror jeg faktisk er tilfellet. Jeg får ikke tid til å gå inn i selve argumentasjonen i proposisjonen fra Regjeringen, for tiden er ute, men la meg si det slik: Tross alt ligger det noe mer substans i merknadene fra flertallet enn det gjør i proposisjonen.

Presidenten: Presidenten lurte på om representanten har tenkt å ta opp forslaga.

Hans Olav Syversen (KrF) [14:12:28]: Jeg er helt enig med representanten Flåtten i at såpass gode forslag bør tas opp.

Presidenten: Då har representanten Hans Olav Syversen teke opp dei forslaga han viste til.

Det blir replikkordskifte.

Reidar Sandal (A) [14:12:52]: Finansinnstillinga som Stortinget behandla for to dagar sidan, og Innst. O. nr. 1 som vi no debatterer, har vist kva slags haldning Kristeleg Folkeparti har til Regjeringa sitt forslag om overgangsordning når det gjeld skattlegging av reiarlaga i landet vårt.

Kristeleg Folkeparti lanserer ei hybridløsning. Regjeringa sitt forslag blir først avvist. Deretter brukar Kristeleg Folkeparti 1,2 milliardar kr av skatteinntektene i sitt alternative budsjett, og dette utgjer over 85 pst. av beløpet i forhold til forslaget frå Regjeringa. Eg konstaterer at Kristeleg Folkeparti i denne saka er i klårt ureint trav – ei øving som representanten Syversen vanlegvis og heldigvis held seg langt vekke frå.

Eg spør derfor: Kva er grunnen til at Kristeleg Folkeparti i denne saka opererer så inkonsistent?

Hans Olav Syversen (KrF) [14:13:58]: Påstanden om inkonsistens og urent trav får stå for representanten Sandals egen regning.

Det Kristelig Folkeparti legger til grunn, er at man får en løsning med rederinæringen når det gjelder den såkalte skattekreditten på 21 milliarder kr, hvor 75 pst. av det beløpet rubriseres i et miljøfond, hvor det også kan regnes som egenkapital. 25 pst. mener vi at man i en dialog med næringen bør få innbetalt. Det er ikke avgjørende for oss hvorvidt man kaller dette skatteinnbetaling eller noe annet. Poenget er at vi ønsker en løsning, slik at vi slipper det som vi antakelig nå kan stå foran, nemlig at dette blir en sak for rettsapparatet. En slik løsning tror jeg vi alle hadde vært mye bedre tjent med enn det som flertallet i dag vedtar.

Rolf Terje Klungland (A) [14:15:11]: Kristelig Folkeparti har ingen alternative skatteløsninger for rederinæringen, og det er etter Syversens innlegg her i salen all grunn til å spørre hva slags rederiskatteordning Kristelig Folkeparti egentlig vil ha. En kunne forstå representanten dit hen at de bare vil dra inn de 1,2 milliarder kr som de nå har lagt inn i salderingen i sitt budsjett for 2008. Men da viser egentlig representanten Syversen og Kristelig Folkeparti en mye større uredelighet enn f.eks. Fremskrittspartiet, for det hadde jo ikke vært noe problem for Kristelig Folkeparti å komme med et forslag her i salen der de hadde tatt inn 1,2 milliarder kr i skatt fra rederiene i 2008 og dermed hadde gått imot rederibeskatningen. Jeg tolker det slik at Syversen virkelig har store problemer med å definere hva som er Grunnlovens intensjon, og om dette er utenfor eller innenfor.

Hans Olav Syversen (KrF) [14:16:24]: Jeg har hatt gleden av å høre utlegninger fra representanten Klungland når det gjelder Grunnloven og Stortingets oppgaver knyttet til Grunnloven, og jeg er ikke helt sikker på om de anvisningene er noe Kristelig Folkeparti bør høre så veldig mye på, for å være ærlig.

Jeg gjentar det jeg sa, at for oss er det et samlet opplegg med rederinæringen vi ønsker å få til. Og når det gjelder en framtidig skatteordning for næringen, er vi enige. Spørsmålet er hvordan vi løser det som representanten Klungland benevner som skattekreditter. Det er ikke avgjørende for oss om det er innbetaling av skatt vi skal kalle det. Poenget er å få til en løsning. Da har vi anvist en mulig løsning, at 75 pst. av de 21 milliardene går inn i et miljøfond, og at det resterende søkes løst ved at det blir en avtale mellom næring og myndigheter.

Rolf Terje Klungland (A) [14:17:30]: Uansett vil dette ha konsekvenser i forhold til det som er den store diskusjonen, om det ligger innenfor Grunnloven, noe flertallet i denne salen har vurdert og kommet fram til at det gjør. Så det er en inkonsistens fra Kristelig Folkeparti. De viser egentlig at det er et bredt flertall her på Stortinget som mener at dette er innenfor Grunnlovens bestemmelser. Samtidig sier de at det skal være en avtale med næringen. Jeg synes det er veldig alvorlig at et politisk parti skal

forhandle med en næring etter Grunnloven, ut fra det de mener er rett. Næringen fikk i 2006 internasjonalt konkurransedyktige regler. Det får de nå, fra 2007 og så langt noen kan se framover. Støtter Kristelig Folkeparti at næringen skal ha den ordningen som vi nå i dag forhåpentligvis kommer til å vedta?

Hans Olav Syversen (KrF) [14:18:41]: Jeg føler på en måte at representanten Klungland spør uten å ha lyttet til de svar han har fått tidligere.

For å gjenta: For det første er det helt galt det Klungland sier om at det vil være et bredt flertall som sier at grunnlovsmessigheten her er i orden. Det er med *knappt* flertall man vedtar det, i tilfelle, og det i seg selv er jo ikke noen gunstig situasjon.

Jeg vil bare fastholde at vi søker å finne en løsning for å unngå problemer med Grunnloven. Vi har tenkt – og det tror vi ville kunne latt seg gjøre hvis det var vilje til det blant flertallet – å få til en løsning med næringen. Det må vi registrere at flertallet ikke har som intensjon. Man vil heller prøve å presse igjennom vedtaket, risikere at det er i strid med Grunnloven, og eventuelt ta konsekvensen av det i etterkant.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [14:20:08]: I dagens debatt om skatte- og avgiftsopplegget for 2008 vil jeg innledningsvis understreke Senterpartiets hovedpilarer i skattepolitikken. For personbeskatningen er Senterpartiets linje inntektsskatt etter evne. Senterpartiet er altså en sterk tilhenger av økende skatteprosent for økende skattbar inntekt, likeledes av en formuesskattlegging hvor formue som gir arbeidsfri inntekt over et bunnfradrag, skattlegges som formue.

Bedriftsbeskatninga skal ivareta flere samfunnsmessig hensyn enn lik skatt på bedriftenes overskudd. Både næringspolitiske og miljømessige hensyn må tillegges stor vekt, og næringsnøytralitet i bedriftsbeskatninga er derfor ikke hensiktsmessig.

Regjeringa foreslår endringer i skattlegging av gevinst ved utflytting av europeiske selskaper, såkalte SE-selskaper. Senterpartiet er svært glad for Regjeringas forslag til endringer i skatteloven på flere punkter som gjelder SE-selskaper.

En samlet opposisjon er uenig i Regjeringas forslag. Dette er svært interessant og et viktig politisk skille i skattepolitikken for bedrifter som har anledning til å flytte til land med gunstigere skatteregler. Det er ikke Senterpartiets linje å legge til rette for flere SE-selskaper, da dette vil undergrave det nasjonale skattefundament fra bedriftene. Opposisjonen argumenterer med at dette er i strid med EU-kommisjonens oppfatning av hva som følger av EØS-avtalen, og således i strid med våre avtaleforpliktelser. Merk EU-kommisjonens oppfatning!

Opposisjonens forståelse av innholdet i vår EØS-avtale er altså slik som EØS-motstanderne hevdet i 1992, men som EØS-tilhengerne da avviste.

Senterpartiet legger til grunn hva daværende regjering skrev i St.prp. nr. 100 for 1991-1992 om samtykke til ratifikasjon av EØS-avtalen, kapittel 1, punkt 1.9.2, side 45, hvor det står:

«EØS-avtalen omfatter ikke finanspolitikk, skatte- og avgiftspolitikk eller valutakurspolitikk.»

Regjeringa etablerer nå en konkurransedyktig rederskattmodell for framtida. Dette er Senterpartiet glad for.

De maritime næringene er noen av våre sterkeste næringsmiljøer. Vi har internasjonale fortrinn, og det er viktig for Senterpartiet å bidra til å sikre dette også for framtida. Når det gjelder overgangsordninga, har Senterpartiet gått inn i denne saken med andre løsninger enn det kompromiss Regjeringa har foreslått. Flertallet i Senterpartiets stortingsgruppe har tatt Regjeringas oppfatning av redersbeskatninga til etterretning ut fra den politiske situasjonen som vi er i. Gruppen har derfor akseptert det forslag som foreligger.

Når det gjelder kraftverksbeskatninga, slutter også Senterpartiet seg til Regjeringas forslag om endringer i denne, samtidig som vi legger vekt på Regjeringas uttrykte målsetting om et samlet mål om 30 TWh i økt fornybar energiproduksjon og energieffektivisering fra 2001 til 2016. Den merknad som regjeringspartiene legger til grunn i denne saken, er en merknad som skal få sin avklaring i papirer framlagt for Stortinget i revidert nasjonalbudsjett for 2008. Flertallet ber spesielt om å få en tilbakemelding på om det kan være forhold som hindrer en samfunnsmessig fornuftig opprustning, fornying og bygging av anlegg for fornybar kraft på en brei skala.

Regjeringa foreslår endringer i systemet med bruttoskatt ved realisasjon av tomt i landbruket. Regjeringas forslag medfører at årets samlede gevinst ved realisasjon av tomtearealer i enkeltpersonforetak i landbruksnæringa fritas for bruttobeskatning dersom gevinstbeløpet ikke overstiger 150 000 kr. Det blir da 28 pst. skatt av gevinsten. Alle må merke seg at dette er en terskelverdi, slik at dersom gevinst overstiger grensebeløpet på 150 000, blir hele gevinsten bruttoskattepliktig.

Det er årets avskrivningsbeløp før føring av gevinst og tapskonto i næring som avgjør om det blir bruttoskattepliktig eller ei for den inntektsføring som over tid skal skje fra konto. Senterpartiet er fornøyd med at det skjer en positiv endring for gevinstbeskatninga av tomt m.m. for enkeltpersonforetak i landbruksnæringa. Sett i forhold til dagens regler med gunstigere beskatning for tomtegevinst utenom landbruksnæring og for aksjeselskaper, er Regjeringas forslag et skritt i riktig retning.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ulf Leirstein (FrP) [14:25:20]: Jeg hadde lyst til å komme inn på et tema som representanten Lundteigen selv berørte i sitt innlegg – kraftverksbeskatningen. Det er ingen tvil om at de rammebetingelsene som Regjeringen nå legger opp til, på mange måter vil svekke verdiskapningen og være distriktsfiendtlige. Slik man har lagt det opp, vil de faktisk også være miljøfiendtlige. En samlet næring

(Leirstein)

har gitt meget klare tilbakemeldinger på det opplegget som representanten Lundteigen har tenkt å stemme for senere i dag når det gjelder kraftverksbeskatningen. Mange interessegrupper og fylkeslag osv., også i Senterpartiet – partiet Lundteigen representerer – har reagert ganske kraftig, har jeg registrert.

Er det slik at Lundteigen innerst inne er fornøyd med i dag å skulle stemme for den økte kraftverksbeskatningen og nøyer seg med den merknaden som ligger der, som kun er noen vage formuleringer og som ikke gir noen garantier for framtiden?

Per Olaf Lundteigen (Sp) [14:26:17]: Følelser er viktige. I hvilken grad en skal utlegge sine følelser fra Stortingets talerstol, er et noe annet spørsmål.

Det som imidlertid er saken her når det gjelder kraftverksbeskatninga, er i hvilken grad en skal endre reglene for grunnrentebeskatning av kraftverk. Grunnrentebeskatning av kraftverk er et system som skiller seg fra beskatninga i landbasert næringsliv ellers ved at det er en særdeles høy skatt for superprofitt, som det heter. I denne saken må en aldri miste av syne at det er det saken gjelder. Dersom det er et ordinært overskudd innenfor rammene av den ordinære beskatninga, er det det som gjelder.

For øvrig er jeg enig i at forslaget har skapt sterke reaksjoner. Det er noe som Senterpartiets stortingsgruppe skal følge nøye med på framover, og vi imøteser med stor interesse det som kommer fra Regjeringa i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2008.

Svein Flåtten (H) [14:27:38]: Jeg forstår at Senterpartiets stortingsgruppe har hatt en annen tilnærming og et annet utgangspunkt til overgangsreglene i rederibeskatningen enn det som har vært Regjeringens holdning. Det betyr at det faktisk og reelt, ut fra hva man egentlig mener, er flertall imot overgangsreglene i denne sal.

Det bringer meg til spørsmålet: Et grunnlovskonservativt parti som Senterpartiet, var ved representanten Lundteigen til stede på komiteens høring om grunnlovsmessigheten. Hva er det som gjør representanten Lundteigen så skråsikker på at dette er i henhold til Grunnloven § 97, når han på toppen av det hele ser at dette går imot den oppfatningen som gruppen egentlig har? Er ikke det et alvorlig tankekors for Senterpartiet?

Per Olaf Lundteigen (Sp) [14:28:43]: Senterpartiets stortingsgruppe har behandlet denne saken over lang tid og med det alvor som saken innebærer. Flertallet i Senterpartiets stortingsgruppe har tatt det forslag og de merknader til etterretning og står bak det. Det er det ingen tvil om.

Samtidig er det korrekt det som representanten Flåtten sier, at Senterpartiets inngang i spørsmålet om overgangsordninger var en annen enn den løsning som en til slutt har kommet fram til.

Sigvald Oppbøen Hanssen hadde her overtatt presidentplassen.

Hans Olav Syversen (KrF) [14:29:35]: For noen minutter siden proklamerte Rolf Terje Klungland at det var bred enighet i denne sal om forslaget til overgangsregler for rederibeskatningen, og at det sto seg i forhold til Grunnloven. Vi må bare konstatere at etter det meget oppriktige innlegg som representanten Lundteigen har holdt, er det flertallet redusert betraktelig, til kanskje å være et mindretall – hvis alle hadde stemt etter sin overbevisning. Det er ikke uinteressant i denne saken.

Jeg vil nå over til spørsmålsstillingen rundt kraftverksbeskatningen. La oss si at vi er enige om å øke grunnrentebeskatningen fra 27 pst. til 30 pst., men så er det de øvrige forslagene som Regjeringen har fremmet, og som man i flertallsinnstillingen stiller noen spørsmål om. Betyr det at samtlige øvrige endringer også kan få endringer fram til revidert?

Per Olaf Lundteigen (Sp) [14:30:36]: Den merkna- den som regjeringspartiene har til kraftverksbeskatninga, er en merkna- den som går videre enn det representanten Syversen nå sier. I tillegg til de skattemessige forhold som skal drøftes, gjelder også de stimuleringsordninger som vi har gjennom feed-in-ordninga som også skal drøftes, de tiltaksbehandlingsprosedyrer vi har, og de saksbehandlingskapasitetsrutiner vi har. I det hele tatt: Vi skal se på den helhet som er nødvendig for å realisere Regjeringas målsetting om å framskaffe hele 30 TWh – 30 terrawatt-timer – som er nærmere 25 pst. av hele vår vannkraftproduksjon i en tidsperiode fram til 2016.

Lars Sponheim (V) [14:31:35]: Representanten Lundteigen og jeg var sammen i finanskomiteen, og senere ved vedtaket i odelsting og storting i 1996, da den rederiskatteordningen vi har hatt de siste årene, ble vedtatt. Jeg vil gå så langt som å si at representanten Lundteigen og Senterpartiet kanskje var pådriver nummer én for å få til et så vellykket skatteregime. Det har gitt mange flotte norske bedrifter beliggende i Norge, og mange skip seilende under norske flagg, hvor overskudd ikke er tatt ut av bedriften, men beholdt i bedriften, fordi vi innførte en uttaksmodell. Det er en suksesshistorie som er under utvikling, som det skinner av, og som representanten Lundteigen kan være stolt av. Så kommer vi altså dit at vi nå skal avvikle denne ordningen til en ny og god ordning, men så er det altså slik at det gis en tilbakevirkning på elleve år.

Kan representanten Lundteigen bekrefte det som er min oppfatning, at den gangen vi sammen lagde dette skatteregimet hadde vi ingen tanker om at det var en skattekreditt vi gav disse bedriftene?

Per Olaf Lundteigen (Sp) [14:32:38]: Representanten Lundteigen husker godt debatten i komiteen, husker enda bedre debatten i media etterpå, og er helt enig med representanten Sponheim i at det rederiskatteregimet som den gang ble innført, var en suksesshistorie. Det er ingen uenighet i denne sal i dag, så langt jeg har sett, annet enn at det var riktig. Etter hvert erkjente flere at en fikk det til. Det er likedan slik at den ordning som nå innføres, er en

ordning som er på høyde med den konkurransesituasjonen som vi nå står i.

Når det gjelder overgangsordninga, vil jeg bare referere til det jeg tidligere har sagt. Det er et standpunkt som Senterpartiets stortingsgruppe står ved.

Gjermund Hagesæter (FrP) [14:33:47]: Reiarlaga er grunnlaget for ei næring som sysselset 100 000 menneske. Mange av disse menneske er busette i distrikta. Fleirtallet erkjenner at den foreslåtte skatteskjerpinga vil skade næringa, og dermed er det naturleg å tru at dette òg vil skade og svekke mange distriktsarbeidsplassar. Representanten Lundteigen opplyser om at Senterpartiet har gått inn i denne saka med forslag om andre løysingar, men at ein har akseptert den løysinga som ligg føre.

Då er mitt spørsmål til representanten Lundteigen: Føler representanten Lundteigen og Senterpartiet seg pressa i denne saka til å ta eit standpunkt som dei eigentleg er ueinige i?

Per Olaf Lundteigen (Sp) [14:34:41]: Først to begreper: «skatteskjerpelse» og «skade næringa». Begrepet «skatteskjerpelse» er fundamentalt feil. Det er ingen skatt dersom en oppfyller de plikter som er i ordninga. Så her er det ikke snakk om noen «skatteskjerpelse», det er snakk om en overgangsordning fra et system til et nytt system. I den grad man her kan snakke om å «skade næringa», er det et spørsmål om de oppgjørsordninger som en velger, og i hvilken grad de innebærer en skattebyrde som er slik at det er urimelig. Det var knyttet plikter til rederiskatteordninga, og det er et vesentlig poeng, som Fremskrittspartiets stortingsgruppe må ta med seg i diskusjonen om dette temaet.

Presidenten: Replikkordskiftet er over.

Lars Sponheim (V) [14:36:00]: Den forrige regjering fikk gjennomført en skattereform som gir et flatere og enklere skattesystem, en reform som i sin innretning belønner investeringer i bedrifter framfor utbytte til eget forbruk. Det er en linje Venstre vil fortsette, og vi ønsker samtidig å vri hele skatte- og avgiftssystemet i en mer miljøvennlig retning.

Vi er skuffet over at Regjeringen ikke går mer offensivt til verks i den samme retning. Både det forhold at klimaproblemene er vår tids største politiske utfordring, og at Regjeringen skal holde det samlede skatte- og avgiftsnivået uendret, tilsier en langt mer offensiv omlegging fra rød til grønn skatt enn Regjeringens forsiktige endring av enkelte avgifter.

Jeg velger imidlertid å tolke finansministerens innlegg i finansdebatten på tirsdag som en viljeserklæring til å gå lenger i denne retning i neste budsjett, og ser fram til et konstruktivt samarbeid om dette. Det er grunn til å minne om at dersom vi opphever alle fritak eller reduksjoner vi har i CO₂-avgift, elavgift og grunnavgift for fyringsolje, avviker subsidiering av kraftkontrakter, som vi sannsynligvis uansett må gjøre, og ikke gir gratis utslippkvoter for CO₂, kan vi frigjøre om lag 10 milliarder kr som vi

kan bruke til målrettede skattelettelser for å skape framtidens kreative kunnskapssamfunn. Selv om det neppe er aktuelt å gjøre alt dette i en jafs, er det grunn til å problematisere dette. Vi, det norske fellesskapet, bruker 10 milliarder kr på å subsidiere miljøfiendtlig atferd i en tid der miljøproblemen og klimatrusselen er vår viktigste politiske utfordring. Det er jo ingen som etterspør forurensing. Vi etterspør de miljøvennlige løsningene. Da må vi ha et politisk skifte – fra rødt til grønt.

Venstre foreslår i dag en rekke endringer i skatte- og avgiftslovgivningen. Felles for disse endringene er at de er målrettet for å skape et moderne framtidsrettet næringsliv, de stimulerer til sparing heller enn forbruk, og de belønner det å arbeide.

Konkret foreslår Venstre økte avskrivningssatser i saldogruppe d, bunnfradrag for selvstendig næringsdrivende, økte beløpsgrenser i SkatteFUNN-ordningen, økt stimuli til boligsparing for ungdom, økt skattefradrag for individuell pensjonssparing, økt aksjerabatt for medeierskap i egen bedrift, økt frikortgrense, fjerning av avkortningsreglene i pensjon også for aldersgruppen 68–70 år, eget skattefradrag for alle mellom 62–67 år som er i arbeid, økt fiskerfradrag og endringer i arveavgiften ved arv av familieeiendom og knyttet til familieeide bedrifter.

For å stimulere til et sunnere kosthold eller livsstil foreslår Venstre en provenynøytral omlegging av momssystemet, kombinert med høyere tobakksavgifter. Konkret foreslår Venstre at det ikke blir moms på frukt og grønt, mens det blir full momssats på brus og sterkt sukkerholdig drikke, og at den generelle matmomsen økes med ett prosentpoeng.

Dessuten foreslår Venstre nødvendige lovendringer for å få på plass sosiale ordninger for gründere og selvstendig næringsdrivende, ikke trikse- og fikseordninger, slik Regjeringen foreslår i statsbudsjettet, men reelle, gode, varierte ordninger som ikke overfinansieres av de selvstendig næringsdrivende selv, men som holder seg innenfor et proveny omtrent i den størrelsesorden som det Regjeringen gir i økt fradrag for fagforeningskontingent.

Jeg er alvorlig bekymret for helheten i Regjeringens politikk når det gjelder eierskap i norsk næringsliv. Gjennom en rekke endringer i skattesystemet de siste tre budsjettene har Regjeringen målrettet gjort det stadig mindre lønnsomt å investere i norske arbeidsplasser og bedrifter. Dette kommer samtidig med at Regjeringen gjennomfører et ganske massivt økt statlig eierskap i norsk næringsliv: 5 milliarder kr i Aker Holding, 2,2 milliarder kr til et nytt statlig investeringsfond og minst 25 milliarder kr til oppkjøp i StatoilHydro – høyst sannsynlig mer.

Det betyr at det spredte private eierskapet erstattes med en betydelig maktkonsentrasjon på statens hånd, uten at det har vært en prinsipiell debatt rundt det i det hele tatt. Dette bekymrer meg og Venstre, og det burde også bekymre Regjeringen og finansministeren, selv om hennes parti er tuftet på idealene om at staten skal overta produksjonsmidlene, og en ideologi om at fellesskap og stat er to sider av samme sak.

Etter å ha hørt representanter fra Senterpartiet i finansdebatten på tirsdag, framstår det som uklart hva Regjering

gen egentlig mener om en rekke saker. Alle i Senterpartiet er tydeligvis svært ubekvemme med den økte beskatningen av småkraftverk som i dag vedtas. I tillegg uttrykte representanten Lundteigen sterk støtte på vegne av Senterpartiet til Venstres forslag om endringer i arveavgiftene knyttet til arv av familieeiendommer og generasjonsskifte i bedrifter. Om Lundteigen som vanlig snakket på vegne av seg selv, eller om dette er noe som har gjenklang i større deler av Regjeringen, gjenstår å se, men den snuoperasjon Regjeringen har foretatt i forhold til Venstres forslag fra 2006 om endringer i beløpsgrenser for frivillige organisasjoner, gir i hvert fall grunnlag for et betinget håp.

Med det tar jeg opp de gode forslag, som det heter i dagens debatt, som Venstre fremmer i innstillingen.

Presidenten: Representanten Lars Sponheim har teke opp dei forslaga han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Rolf Terje Klungland (A) [14:41:16]: Om det ikke kommer andre overraskelser i dag, ble jeg iallfall i en tidligere replikkrunde overrasket over at lederen fra Venstre, Lars Sponheim, kunne være i tvil. Men jeg skal gå mer inn på det som er det reelle og det formelle.

Tidligere i dag sa representanten fra Høyre, Peter Gitmark, at høringen i komiteen var avgjørende. Vi vet at vi har fått svar på en rekke spørsmål som vi har sendt Lovavdelingen i Justisdepartementet. Vi har fått svar fra Finansdepartementet, vi har fått svar fra Rederiforbundet, vi har møtt rederiene og fått innspill derfra, og vi har benyttet oss av den beste juridiske kompetanse vi har i Norge, for å få vurdert denne saken.

Hva er det som skal til for at Venstre fram til revidert skal få mot til å stemme for forslaget fra Regjeringen?

Lars Sponheim (V) [14:42:29]: Det er iallfall hyggelig at jeg positivt har overrasket representanten med ikke å være skrāsikker i en sak. Det er helt rett. Er det noe jeg er helt skrāsikker på, er det at det ikke er grunnlag for å være skrāsikker på at det flertallet vedtar i dag, står seg i forhold til Grunnloven. Den ydmykheten synes jeg kanskje også representanten Klungland kunne ha gitt uttrykk for, hadde han vært ærlig mot seg selv.

Nettopp den skrāsikkerheten Regjeringen og Regjeringens representanter har gitt uttrykk for, sier meg én ting: Her har Regjeringen en grunnleggende uro for at de i dag inviterer Odelstinget til å gjøre et vedtak som kommer til å bli underkjent i en framtidig høyesterettsdom. Det er det jeg synes denne debatten viser, og som jeg synes det er grunnlag for å ta med seg. Jeg skulle ønske at Odelstinget ble invitert til å gjøre vedtak på en tryggere faglig grunn enn det vi er invitert til i dag.

Gjermund Hagesæter (FrP) [14:43:38]: Den skattlegginga av reiarlaga som vi skal behandle i dag, er ei skatteskjerpning frå heile elleve år tilbake i tid, og ho saknar sidestykke både i norsk og i europeisk historie. Samtidig seier fleirtalet her at ho er vurdert på ein svært grunn-

dig og ansvarsfull måte, utan at eg har fått heilt med meg kva den ansvarsfulle og grundige måten går ut på.

No er òg representanten Lars Sponheim ein skarp-skodd partileiar, med lang, allsidig politisk fartstid og betydeleg politisk tyngd. Eg vil då spørje: Har representanten Sponheim tidlegare opplevd tilsvarande saker, der det er så mange vurderingar som trekkjer i retning av at dette er i strid med Grunnloven, utan at dette har gjort noko som helst inntrykk på fleirtalet? Eller er denne saka unik i Sponheim sin politiske karriere?

Lars Sponheim (V) [14:44:41]: Ja, den er unik. Jeg har i alle de årene jeg har vært i dette huset, ikke opplevd å bli stilt overfor en så grunnleggende usikkerhet: om vi er invitert til gjøre et vedtak som står seg i forhold til Grunnloven. Det må jeg si har vært en lite hyggelig opplevelse. Spesielt sett i lys av at akkurat dette med rederriskatten var jeg med og vedtok da den ble vedtatt i sin tid. Jeg husker veldig godt debatten om dette. Det var faktisk et skatteopplegg som ble laget her i huset, av opposisjonen, ikke minst drevet fram av representanten Lundteigen, som den gang representerte et stort parti i dette huset. Finansdepartementet var enormt imot, og det har de vært hele tiden.

Dette har vært et vellykket regime. Det ble et vellykket vedtak. Jeg er helt overbevist om at det aldri var meningen at denne oppbygde egenkapitalen, basert på dette skatte-regimet, skulle beskattes på et senere tidspunkt for disse bedriftene. Det var heller ikke flertallets oppfatning.

Rolf Terje Klungland (A) [14:45:50]: Representanten Sponheim står bak en lampe som er laget av metall, han står bak noen mikrofoner som antakeligvis inneholder silisium, og han har en klokke på seg som antakelig inneholder nikkel. Så lenge vi kjøper biler, vaskemaskiner, pc-er og tv-er, kommer altså disse produktene til å bli produsert av noen som tjener penger på dem. Norge har den minst forurensende industrien i verden.

Mener faktisk Venstre og representanten Sponheim at de er villige til å øke utslippene, øke forurensingen, fordi de har noen prinsipielle holdninger mot folk som har svarte hender?

Lars Sponheim (V) [14:46:49]: Nei, er det noe en liberaler ikke er imot, er det folk med svarte hender, snarere tvert imot. Hvis det er hender som har blitt svarte av norsk industriarbeid, er vi også veldig for det. Vi er veldig stolt av å ha en industri som kanskje er verdens reneste. Da kan man stille seg spørsmålet: Hvorfor har en fått verdens reneste industri? Jo, det er fordi de oppigjennom årene har blitt stilt overfor de tøffeste miljøkrav som noen industri har blitt stilt overfor. Riktignok har de selv protestert hver gang, men vedtakene er gjort i denne sal, og de har tilpasset seg vedtakene. Det er den utviklingen Venstre ønsker å fortsette: strenge miljøkrav til industrien og reelle priser på innsatsfaktorene, f.eks. kraft. Da snakker jeg om kraft som er kjøpt i et marked, og ikke politisk priset slik representanten Klungland har stått for i denne sal oppigjennom

årene. Det gir den mest miljøkonkurransedyktige industrien, og det ønsker jeg fortsatt.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til replikk, og replikkordskiftet er slutt.

Statsråd Kristin Halvorsen [14:48:24]: I forslaget til statsbudsjett er det to veldig klare retninger i opplegget for skatter og avgifter, og det er den røde og den grønne. Jeg er helt enig i representanten Sponheims ønske om å få til et mer konsekvent skattesystem ut fra forurenser betaler-prinsippet. Det tas jo grep i denne innstillingen til Stortinget som nettopp går i den retning.

Så er det et veldig klart ønske fra Regjeringen og fra stortingsflertallet om å endre skattesystemet i mer rettferdig retning. Jeg er uenig med representanten Sponheim i at en må veksle fra rød til grønn. Det går an å ha to tanker i hodet samtidig, og jeg tror det også vil gi økt aksept for forurenser betaler-prinsippet.

De grepene som tas i forbindelse med fordelingsprofilen i dette budsjettet, er meget viktige. De vil bidra til skattelette i bunnen av formuesskatten, men også til en betydelig større legitimitet, etter min oppfatning, når det gjelder skattesystemet, fordi noen av de mest formuende menneskene i Norge må bidra mer til felleskassen enn før. Den oppryddingsjobben som Regjeringen gjør i forhold til gebyrer som alle kan se er overprisede, nemlig ved å gå igjennom og finne ut av hvilke gebyrer og sektoravgifter det er som faktisk drar inn mer til felleskassen enn det som dekker kostnadene ved å produsere dem, har vi nå kommet ganske langt i. Det vi gjør denne gangen, er å null ut den skjulte snikskatten som regjeringen Bondevik innførte på pass, ved kraftig å redusere gebyrene på det. Jeg tror det også har betydning for oppslutningen om en velferdsstat som er finansiert ut fra skattesystemet.

Så til noe av det som har vært mest omdiskutert i forbindelse med framleggingen av budsjettet, nemlig Regjeringens forslag til endring av rederibeskatningen. De politiske grepene som er tatt i denne sammenhengen, tror jeg det er brei aksept for. Det er jo både de hensyn som tas til næringen for framtidig skatteregime, og det er det som gjøres i forhold til de skattekreddene som tidligere er gitt til næringen. Det er ikke noe rart at andre næringer setter spørsmålstegn ved om det er riktig å innføre tilnærmet nullskatt for rederinæringen når de andre næringene har et helt annet skatteregime. Det er legitime innvendinger. I en stadig mer globalisert verden, er mange bransjer eksponert for konkurranse fra bedrifter som kan være lokalisert i land som har andre skatteregimer. Det er imidlertid slik at i europeisk beskatning og også ellers i internasjonal beskatning, har man håndtert rederiene helt særskilt. Vi var i en situasjon der det var spørsmål om hvorvidt mange nyetableringer ville bli registrert i andre skatteregimer enn i Norge, med mulige ringvirkninger for norsk næringsliv. Derfor er dette en endring som man i sum kan stå inne for, hvis det samtidig er slik som i Regjeringens forslag, at skattekreddene som rederinæringen har fått, kommer til beskatning. Den politiske balansen i dette mener jeg er meget god.

Så til spørsmålet om Grunnloven og om dette er et forslag som kan ses på som klart urimelig og urettferdig. Regjeringen mener klart nei på spørsmålet, og stortingsflertallet mener klart nei. De har begrunnet det gjennom en grundig merknad.

Det som kom fram på høringen – representanten Sanner er jo fullt klar over at det ikke finnes noe skriftlig referat fra denne høringen, som han kom i skade for å spørre representanten Ågot Valle om – oppfattet jeg var at det var to vesentlige og viktige problemstillinger som ble tatt opp, og som er besvart i det videre komitearbeidet med saken. Den ene dreide seg om hvorvidt man hadde gått igjennom ulike typer eksempler for hvordan dette slo ut for ulike rederier, hvilket ikke var presentert i proposisjonen, men som er presentert overfor komiteen i mange svar på spørsmål.

Den andre var at det var helt opplagt at de ekspertene som var innkalt, ikke hadde hatt oppmerksomhet på de lempninger som var lagt inn i forhold til det som faktisk skulle tilbakebetales, at det var to tredjedeler, ikke 100 pst., at det var bokført verdi, ikke markedsverdi, hvilket utgjør omtrent halvparten, og at det var over ti år og ikke over ett år. Det var flere andre forhold også.

Regjeringen inviterte også Stortinget til å gå inn i grunnlovsspørsmålet, og jeg er helt enig i den konklusjonen som flertallet har kommet til.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Gjermund Hagesæter (FrP) [14:53:59]: Den 20. april 2002 hadde Jens Stoltenberg ein kronikk i Dagens Næringsliv, der han skreiv følgjande:

«Norske rederier betaler null skatt på overskudd.

Det er en fordel for norsk skipsfartsnæring, og mange arbeidsplasser. Men det er også en betydelig fordel for eierne, som naturligvis også nyter godt av at rederiene de eier slipper å betale skatt.»

Dette sitatet konfronterte eg også representanten Agdestein med. Ho sa at det var riktig på grunn av at i 2002 betalte ikkje reiarlaga skatt. Samtidig snakka Finansdepartementet om ein skattekredditt. Ein har brukt omgrep som «opparbeidede skatteforpliktelser».

Då er mitt spørsmål til finansministeren: Korleis kan det bli opparbeidd ein skattekredditt dersom ein har null skatt? Dersom ein har null skatt, korleis kan det då bli opparbeidd ei skatteplikt og ein skattekredditt?

Statsråd Kristin Halvorsen [14:55:05]: Jeg tror ikke representanten skal være redd for at ikke Jens Stoltenberg har greie på hva slags skatteregime som egentlig gjelder fram til i dag for norsk rederinæring. Han har jo helt rett i at det er skattefritak så lenge det ikke tas utbytte eller selskapet trer ut av ordningen.

Hele poenget i denne saken er jo: På hvilken måte er det rimelig å avvikle et gammelt skatteregime når man innfører et nytt og helt ekstraordinært gunstig skatteregime for én næring for framtiden? Det er denne vurderingen av hva som er klart rimelig eller urimelig, rettferdig eller urettferdig, som gjør at vi har gått inn og funnet en god og

balansert løsning. Jeg mener også at det gjennom komiteens arbeid har kommet ytterligere opplysninger på bordet som nettopp belyser det som har vært en stor innvending.

Jeg vil berømme Fremskrittspartiet. De er nå det opposisjonspartiet som tar konsekvensen av sitt standpunkt i denne saken i spørsmålet om Grunnloven. Men det store flertallet, alle andre enn Fremskrittspartiet, konkluderer ikke med at det er i strid med Grunnloven.

Jan Tore Sanner (H) [14:56:20]: Finansministerens skråsikkerhet når det gjelder rederiskatteordningen, står i veldig skarp kontrast til den tvil som for øvrig har kommet inn i prosessen. Jeg finner det lite formålstjenlig å diskutere det spørsmålet med finansministeren. Jeg går heller over til noe vi kanskje kan ha en dialog om, og det gjelder sammenhengen mellom skatt og velferd.

Vi er i en situasjon hvor det er stor mangel på arbeidskraft. Når finansministeren skal argumentere mot skattelettelse på arbeid, pleier hun å si at vi vil heller ha velferd. Nå vet vi at det nettopp er mangel på arbeidskraft som er den største trusselen mot vekstkraften og veksten i norsk økonomi. Det er vel dokumentert både gjennom norsk forskning og empiri og internasjonalt at lavere skatt på lave og vanlige inntekter motiverer til mer arbeid. Det å få folk fra trygd til arbeid, det å få folk fra halv tid til helt og stå mer i jobb, vil kunne gi oss mer velferd.

Er finansministeren enig i et slikt resonnement?

Statsråd Kristin Halvorsen [14:57:28]: Jeg er enig i at i den grad skatt motiverer til arbeid, så er det i forhold til de lavtlønte, for høytlønte i heldagsjobber jobber mye uansett. Der er det ikke noe mer arbeidskraftsreserve å ta av. Men i forhold til lavtlønte, særlig i forhold til folk i deltidsarbeid, kan det ha en stor betydning. Så jeg er enig i at retningen, hvis man skal drive skattelettepolitikk, er å omfordele fra dem som tjener mye til dem som tjener lite.

Så vil selvfølgelig andre ting, f.eks. hvor mye en barnehageplass koster – hvis man øker satsen på barnehageplasser med 2 200 kr i året – ha den samme virkning i forhold til arbeidstilbudet som skatt.

Så har jeg forståelse for at representanten Sanner ikke har lyst til å diskutere noe mer rederibeskatning. For den rariteten som oppstår fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre i innstillingen, består av to ting. Det ene er at man ber finansministeren om å forhandle med én gruppe om hva de har lyst til å betale i skatt. Det andre er at jo man bruker pengene. Det er «facts on the ground» og «money talks».

Presidenten: Presidenten vil minne om taletida.

Hans Olav Syversen (KrF) [14:58:47]: De raritetene finansministeren viser til, er vel ikke mindre rare enn det Regjeringen selv gjorde for ett år siden når det gjelder sykelønnsordningen.

Men jeg skal tilbake til proposisjonen. Der skriver Regjeringen:

«Det er ønskelig at Stortinget gjør en tilsvarende grundig vurdering av dette tema.»

Det gjelder altså rederibeskatningen.

I Justisdepartementets brev til Finansdepartementet skriver man:

«På denne bakgrunn kan det fremstå som noe usikkert under hvilke betingelser domstolene vil godta et inngrep som det foreliggende (...).» Blant annet «forutsett at Stortinget på bakgrunn av en konkret beskrivelse av konsekvensene overgangsordningene vil få for berørte skattytere klart vurderer og bygger på at loven er i samsvar med Grunnloven, antar vi likevel at domstolene vil godta ordningen».

Det er altså en konkret vurdering. Hva er Regjeringens konkrete vurdering? Man skriver på åtte linjer at man har vurdert de næringsmessige konsekvensene, at den samlede skatteforpliktelsen er på et mindre antall selskaper, og at man regner med at de greier det.

Mener virkelig statsråden at dette er en grundig vurdering av et av de viktigste temaene i proposisjonen?

Statsråd Kristin Halvorsen [14:59:58]: Jeg mener at når beskrivelsen av virkningene er utdypet gjennom omfattende typeeksempler, som Finansdepartementet har sendt til komiteen, og omfattende vurderinger, har man nettopp svart på noe av det som kom fram i høringene, og som har vært etterlyst i forhold til å vurdere spørsmålet om det har vært klart urimelig eller urettferdig. Jeg mener at vi gjennom disse typeeksemplene har dokumentert at virkningen for de enkelte selskapene fint er til å bære for denne næringen. Det må også være med når man i en eventuell rettsak skal vurdere hva som er framlagt for Stortinget – og hvilke vurderinger Stortinget har gjort.

Lars Sponheim (V) [15:00:55]: Venstre er engasjert i forskningspolitikk. Også skatte- og avgiftsdebatt handler om forskningspolitikk. Jeg vil gjerne få gratulere finansministeren og SVs leder med å ha gjort en klok omorganisering for å løfte fram forskning i regjeringsapparatet, men det er etter Venstres syn et for dårlig bidrag i det vi i dag behandler. Riktignok foreslår Regjeringen at forskningsinstitusjoner fritas for formuesskatt, men det er for oss uforståelig at ikke den øvrige skatleggingen av forskningsinstitusjoner også fjernes. Det har vi ikke minst blitt meget skarpt minnet på når de faste kundene i finanskomiteen, og sikkert også i Finansdepartementet, har møtt opp, fra Abelia, med den ikke ukjente næringspolitiske sjefen Kyrre Lekve, som nå har blitt politisk rådgiver for SV i regjeringsapparatet. Han må slite med å springe rundt i svingdøren helt til finansministeren hjelper ham ut av dette ved å tilby alle forskningsinstitusjonene fullt skattefritak. Kan vi forvente det når vi ved neste korsvei diskuterer skatter og avgifter?

Statsråd Kristin Halvorsen [15:02:00]: Som representanten Sponheim er vel kjent med, varsles det ikke om hva som kommer av eventuelle skatteendringer senere. Jeg synes det var rimelig å foreslå denne endringen når det gjelder formuesskatten, for Stortinget, og jeg synes det er en rimelig avgrensning også i forhold til andre som lett kunne påberope seg både formues- og inntektsskatteend-

ringer i tråd med forslagene fra Venstre og andre i dagens innstilling.

Så tror jeg rett og slett ikke det er usunt for noe system å ta inn folk blant sine egne, med bakgrunn fra SV, som også har bakgrunn fra andre miljøer. Det er det som gjør at politiske standpunkter og synspunkter brynes. Så det er en stor berikelse for oss.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [15:03:01]: Jeg vil invitere statsråden til litt prinsipiell tenkning. Finansministeren har gjentatte ganger kommet med påstanden om at formuer er ujevnt fordelt i Norge, noe statsråden også var innom i sitt innlegg i dag. Dersom denne påstanden skal ha noen gyldighet, må noen ha fordelt disse formuene i utgangspunktet. Hvem mener statsråden er ansvarlig for at formuene er blitt så ujevnt fordelt i Norge, og kan finansministeren nevne noe land hvor formuer er jevnt fordelt? Mener statsråden i så fall at dette er land med økonomiske systemer Norge bør kopiere?

Statsråd Kristin Halvorsen [15:03:43]: For meg holder det lenge å ta utgangspunkt i det som veldig mange utviklingsland ser til når de ser på fordeling, nemlig en nordisk velferdsmodell og den utjevningen av de forholdsvis små forskjellene det er mellom folk i Norge i forhold til i andre land. Det har med kvaliteten i et samfunn å gjøre, men det har også med effektiviteten og produktiviteten å gjøre.

Så er det selvfølgelig sånn at den skjeve fordelingen av formue skyldes fordelingspolitikk over lang tid. Mange med de største formuene i Norge har sluppet utrolig billig unna det å bidra til fellesskapet. Derfor er jeg veldig glad for at vi i dette forslaget til statsbudsjett foreslår å skjerpe beskatningen på formue og aksjeformue, som er enda skjevare fordelt enn formue i sin alminnelighet, og at vi bruker den inntekten vi får av en slik endring, til å lette beskatningen på formue i bunnen. Det er en meget god fordelingspolitikk. Så hvis man er for «folk flest», burde det være til inspirasjon for flere.

Presidenten: Da er replikkordskiftet over.

Torgeir Micaelsen (A) [15:05:06]: Først må jeg bare si at jeg er hjertens enig i finansministerens avslutning i svaret til Tybring-Gjedde. Det er paradoksalt at et parti som til de grader markedsfører seg og sier de er til for «folk flest», også er det partiet som i denne sal sterkest tar til orde for at det er et gode at formuer og verdier i det norske samfunnet er så skjevt fordelt, at det er ønskelig og noe det burde vært mer av. I tillegg tar man altså til orde for at formuesbeskatningen bør avvikles totalt. Det vil egentlig bety at de med de aller største formuene vil få det enda bedre. Det er ganske spesielt og har blitt godt avdekket i dag.

Debatten i dag har naturligvis i all hovedsak dreid seg om forslaget til ny rederiskatteordning og de overgangsregler som er foreslått i den forbindelse. Andre talere fra Arbeiderpartiet og de andre regjeringspartiene har forelest om hva vi mener er det rette synet i den saken. Jeg vil bare si for min egen del at jeg i løpet av de årene jeg har

vært på Stortinget, ikke har vært borti en så omfattende behandling av en sak. Vi har gått grundig inn i den gjennom merknadsskriving, spørsmål til departement, egen høring om saken – og til slutt en ganske omfattende debatt her i Odelstinget. Jeg mener vi må kunne si at saken har fått den grundige behandlingen en så stor sak fortjener. Gjennom mitt arbeid blant flertallspartiene her i Stortinget mener jeg det er god grunn til å si at den foreslåtte helhetsløsningen er et godt forslag, som forener summen av både nærings- og fordelingspolitiske hensyn. Det mener jeg helt bestemt.

I tillegg til rederiskatteordningen er det mye man kunne kommentert, ikke minst inneholder statsbudsjettet, som vi var inne på på tirsdag, en klar dreining i grønn retning. Det er veldig gledelig. Det må vi ha mer av. Vi er bare et lite skritt på vei. Men jeg vil bruke min korte, tilmålte tid til å kommentere et forslag som ingen har kommentert. Det gjelder en sak som jeg en av de aller første ukene her på Stortinget ble kjent med, nemlig forslaget om å innføre merverdiavgiftsplikt ved næringsmessig utleie av fritidseiendom og formidling av slike tjenester med en lav merverdiavgiftssats på 8 pst. fra nyttårsskiftet. Det høres ut som en sak for spesielt interesserte. Men dette er et forslag som er ønsket av bransjen, og som innebærer mange fordeler for den, ikke minst det å ha full fradragsrett for inngående merverdiavgift – men kun kreve inn 8 pst. Avgiftsmessig sett gir forslaget også utleiere av fritidseiendommer samme konkurransevilkår som hoteller og andre overnattingsvirksomheter, som allerede er omfattet av loven.

Dette var, som sagt, en av de første sakene jeg var borti som avgiftspolitisk talsmann for Arbeiderpartiet – det er jo en spesiell tittel, men det er noen som må ha den også. Jeg er glad for at det nå er ryddet opp i dette og ser fram til fortsatt arbeid med å rydde opp i avgifts- og skattelovgivning i Norge.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [15:08:19]: For første gang i historien velger Stortinget å vedta et budsjett som med stor sannsynlighet er i strid med Grunnloven. Det gjør Stortinget med vitende og vilje – ikke fordi nasjonen trenger de grunnlovsstridige skatteinntektene til eldreomsorg, kriminalitetsbekjempelse eller annet, men rett og slett fordi Regjeringen er livredd for at folk flest skal få inntrykk av at Regjeringen ettergir skatt til rike redere. At rederier nå kan bli tvunget til å selge aktiva eller at deres banklån blir langt dyrere, velger Regjeringen å overse. For Regjeringen er åpenbart politisk fred innad i egne rekker viktigere enn stabile rammebetingelser som sikrer langsiktig verdiskaping langs kysten.

Fremskrittspartiet ønsker at folk flest skal få beholde mer av sine egne inntekter. For oss er det umoralsk å betrakte lønnstakeres hardt opparbeidede inntekter som en potensiell inntektskilde for staten. Fremskrittspartiet er imidlertid enig i at grunnleggende velferd skal være et spleiselag blant landets innbyggere, men vi mener at vi politikere skal være ytterst varsomme med å konfiskere folks inntekter med den begrunnelse at vi er bedre i stand til å prioritere bruken av disse pengene enn hva lønnstakerne selv er.

Fremskrittspartiet mener at redusert skatt på lønnsinntekter må være et overordnet mål for enhver regjering – moralsk fordi det ikke er våre penger, ideologisk fordi folk selv er best i stand til å prioritere og definere sin egen velferd, politisk fordi lavere skatt stimulerer til økt tilbud av arbeidskraft, og fordi lavere skatt vil ha en dynamisk effekt som fører til økt produktivitet og økte inntekter til staten på sikt.

Avgifter er i utgangspunktet myndighetenes redskap for å styre folks atferds- og handlemønster. Avgiftene har imidlertid blitt en gigantisk melkeku for staten, samtidig som avgiftens intensjon har fått redusert betydning. Fremskrittspartiet er skeptisk til at staten skal dirigere enkeltmenneskers bruk av sine egne penger, og særlig når dette begrunnes ut fra at folk må beskyttes mot sine egne forbruksvalg. Staten bør i utgangspunktet kun ha en rolle å spille i slike spørsmål i de tilfeller hvor enkeltmenneskets valg kan være til skade for andre. Miljøavgifter kan til en viss grad plasseres i en slik kategori. Det forutsetter imidlertid at slike avgifter går til formålet de var tiltenkt. Avgifter er også svært ofte usosiale, fordi de rammer alle med like stor styrke, og fordi svakere stilte grupper ofte bruker langt mer av sin inntekt på avgiftsbelagte varer.

På bakgrunn av ovennevnte foreslår Fremskrittspartiet et skatte- og avgiftskutt på 22 milliarder kr. Kuttene kommer folk flest til gode, og er særlig rettet inn mot lønnstakere med lavere og midlere inntekter.

De rød-grønne påstår at skatte- og avgiftskuttene vil få katastrofale følger for velferden i Norge. Det er interessant. For mens Fremskrittspartiet velger å gi store skatte- og avgiftslettelser til folk flest, velger Regjeringen å bruke 25 milliarder kr på å kjøpe ytterligere 143 millioner aksjer i StatoilHydro – dette for å øke statens eierandel fra 62,5 pst. til 67 pst. Dette er aksjer som Regjeringen planlegger å kjøpe av store eksisterende aksjonærer i selskapet, folk som finansministeren i alle andre sammenhenger omtaler som «de som har mest fra før».

Bruken av disse pengene velger Regjeringen å definere som omplassering av statens formue, til tross for at ringvirkningene for norsk innenlandsøkonomi er helt åpenbar. De 25 milliarder kr som sprøytes inn over aksjemarkedet, blir ifølge Regjeringen borte som ved et trylleslag.

Regjeringens aksjekjøp i StatoilHydro for 25 milliarder kr viser at Regjeringen er villig til å bruke langt mer penger enn det handlingsreglen tilsier – bare formålet er viktig nok! Flere aksjer i StatoilHydro kommer tydeligvis langt høyere opp på Regjeringens prioriteringsliste enn bedre eldreomsorg, utstyr til Forsvaret eller bygging av gode og trygge veier. Det er en legitim politisk prioritering, men da får man også være åpen og ærlig om det.

Mens Regjeringen altså velger å tilgodese aksjeeiere med 25 milliarder kr, avspises de «som har minst fra før», med tilfredsstillelsen av å vite at de, gjennom staten, er blitt enda større deleiere i StatoilHydro. Det setter de sikkert stor pris på!

Alf E. Jakobsen (A) [15:12:28]: Regjeringspartiene vil bruke skatte- og avgiftspolitikken til en aktiv og ikke minst rettferdig fordelingspolitikk. Vi vil ikke som Frem-

skskrittspartiet og Høyre gi mer til de aller, aller rikeste i samfunnet. Vi vil gå motsatt vei gjennom å gi lettelser til folk flest. Vi skal skape, og så skal vi bidra etter evne til fellesskapet.

Jeg tror at de aller fleste i befolkningen forstår at skal vi makte å opprettholde og bygge ut gode, norske velferdstjenester både for oss selv og kommende generasjoner, må vi bidra til fellesskapet via skatter og avgifter. Jeg vil heller ha gode fellesskapstjenester framfor penger i min egen lommebok som jeg altfor ofte bruker på ufornuftige ting. Jeg har ingen motforestillinger mot at staten napper litt i lommeboka mi.

Jeg er stolt over at vi tar tak for å øke formuesskatten i hovedsak for dem med inntekter over 1 mill. kr, som vi igjen deler ut til folk flest. Vi hever bunnfradraget i formuesskatten fra 2007 til 2008. Dette betyr enkelt sagt at 180 000 mennesker som i dag betaler formuesskatt, slipper. Jeg er veldig glad for at 90 000 av dem er pensjonister.

Vi krever videre inn rederienes gamle skattekreditter med to tredjedeler. Samtidig – og det er viktig – får de en framtidig ordning som er konkurransedyktig i forhold til ordningene i EU-land. Dette er en samlet pakke der framtidig skattefritak klart er koblet mot at de gamle skattekredittene gjøres opp.

Når det gjelder grunnlovsspørsmålet, har det vært grundig utredet både i Lovavdelingen i Justisdepartementet og i Finansdepartementet. Vi har hatt en særdeles bred og grundig behandling i komiteen gjennom vanlige høringer, en særskilt høring i forhold til rederiskatten og skriftlige innspill ikke minst fra berørte organisasjoner og forbund, som Norges Rederiforbund. Vi har sjelden hatt en så grundig runde om et enkelt tema. Regjeringens forslag er politisk klokt, faglig forsvarlig og fyller kravene til å være verken urimelig eller ha urettferdig tilbakevirkning.

Det er mange positive endringer i skatte- og avgiftsopplegget som kommer helt i skyggen av diskusjonen om rederiskatt. Ja, en stund mens opposisjonen var på talerstolen, trodde jeg at hele den norske befolkningen bestod av redere – heldigvis tok jeg feil.

Selv synes jeg det er positivt at jordbruksfradraget økes med over 9 000 kr. Fremskrittspartiet er selvfølgelig imot også her, og det føyer seg pent inn i rekken når det gjelder det synet de har på jordbruksavtalen.

Tilsvarende er det en gladmelding til skifernæringen i Finnmark og Nord-Troms at skiferdriverne får bedre kår i form av økt inntektsfradrag, og at det prosentvise fradraget for næringsinntekt utover det generelle fradraget økes fra 19 pst. til 32 pst. Det er også en god sak at svalbardbeskatningen endres fra 2008, og dette gir bl.a. en nedjustering av skattesatsen for inntekter under 12 G.

Vi gjør endringer som medfører at også forskningsinstitusjoner som mottar statlige basisbevilgninger og som er organisert som stiftelser, skal ha fritak for formuesskatt på eiendeler som benyttes i forskningsaktiviteter.

Det forbauser meg litt at komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre vil gi så lang tilbakevirkning som til inntektsåret 2001. De er jo ellers sterkt imot tilbakevirkende kraft i andre sammenhenger – uten sammenlikning for øvrig.

Så ligger det etter min mening en god forbrukersak i endringen som foreslås innført fra 2008, at skattytere som mottar en korrekt og fullstendig selvangivelse, skal få fritak for leveringsplikten. Dette vil være en god sak for de skattepliktige og redusere byråkratiet. Det forbauser meg at Høyre og Venstre går imot dette. Jeg trodde spesielt Høyre var mot offentlig byråkrati, men her har jeg tydeligvis tatt feil.

Regjeringen holder også det den lover, med opprydding i såkalte snikskatter, der den nå på område etter område reduserer gebyrer for offentlige tjenester ned til selve kostnaden. Regjeringen foreslår endringer i gebyrer og sektoravgifter tilsvarende et årlig provenyutap på 254 mill. kr. Den forrige regjeringen økte passgebyrene fra i underkant av 500 kr til 990 kr for voksne og fra 250 kr til 420 kr for barn. I sommer reduserte vi dette til 270 kr for barn, og nå følger vi opp for voksne med å sette det ned til 450 kr. Det er nå litt artig å se at det er *vi* som rydder opp i denne gebyrjungelen som Høyres finansminister Per-Kristian Foss var arkitekten bak. I tillegg kunne jeg ha ramset opp en rekke gebyrer som vi har tatt tak i.

Øyvind Korsberg (FrP) [15:18:12]: Jeg tror jeg vil starte mitt innlegg med å gratulere finansminister Kristin Halvorsen med dagen. Det må være en fin dag endelig å ha fått tatt et skikkelig hardt grep på den næringen som er SVs store fiende, nemlig de som skaper verdier i dette samfunnet. Det må være en sosialistisk ønskedrøm å kunne innføre skatt med tilbakevirkende kraft! Det ligger i hele den sosialistiske tenkningen.

Det er ikke til å legge skjul på at vi i Fremskrittspartiet har lært litt av SV i regjering. Vi har sett alle de tabbene de har gjort, men vi har også sett de politiske grepene de har tatt. Personlig har jeg begynt å sysle med tanken om å gi skattelette med tilbakevirkende kraft når vi kommer i regjering.

Jeg tror Lars Sponheim i sitt innlegg var inne på noe svært viktig. Det som blir sagt i denne salen i dag, kommer nok til å bli lest ganske grundig av jurister i framtiden. Når jeg ser de merknadene regjeringspartiene har skrevet, har jeg bare lyst til å stille saksordfører følgende spørsmål: Har regjeringspartifraksjonen eller enkeltmedlemmer fått noen skriftlige innspill fra regjering og departement etter at saken formelt var overlevert Stortinget? Da ser jeg bort fra det som har vært av åpne høringer. Utover det, er det slik at regjeringspartifraksjonen har fått andre opplysninger enn det resten av Stortinget har fått? Det ber jeg saksordfører avklare, og det ber jeg også statsråden avklare. De kan sikkert gå på gangen og samordne sine svar dersom det er behov for det.

Det jeg synes er trist i denne saken, er at man overhodet ikke har foretatt noen konsekvensanalyse av hva en endring av rederiskatten og skatt med tilbakevirkende kraft betyr. Det er slik at det er mange distrikter rundt omkring i Norge som blir rammet. Det er mange redere, men det er ikke bare rederne, som Alf E. Jakobsen var inne på – det er også mange hundre arbeidsplasser – som blir berørt.

Nå er det slik at mange av disse rederne ikke kan stå fram i det offentlige rom på grunn av konkurransesitua-

sjonen, men noen redere har valgt å gjøre det. Tirsdag 20. november i VG stod Stig Remøy i selskapet Olympic fram og fortalte om situasjonen for sitt selskap. Han startet i 1996 med to tomme hender, har nå 500 ansatte og 21 båter. Han har brukt mange milliarder kr på å bygge fartøy. Disse fartøyene er bygd i Norge, og har vært med på å bidra til svært mange arbeidsplasser. Hadde han betalt ordinær skatt i samme periode, skulle han betalt 95 mill. kr. Med Regjeringens tilbakevirkende kraft skal han betale 270 mill. kr. Det har han fått to ulike revisorfirmaer til å regne ut.

Så når Alf E. Jakobsen prøver å framstille det som om vi prøver å late som om hele Norge består av redere, er det altså ikke tilfellet. Det er redere som sysselsetter veldig mange folk direkte og ikke minst indirekte. Det synes jeg Alf E. Jakobsen skulle tenke på, bl.a. i jula hvis han reiser hjem til Hammerfest, der han selv kan se den verdiskapingen som skjer i hans eget hjemmemiljø – rett og slett fordi Stortinget har foretatt noen offensive grep når det gjelder Snøhvit-utbyggingen. Så kan Alf E. Jakobsen også tenke på at hadde Snøhvit-utbyggingen vært behandlet av dette Stortinget, hadde regjeringspartiene, som han tilhører, vært imot. Hele SV var imot, hele Senterpartiet var imot, og halve Arbeiderpartiet var imot Snøhvit-utbyggingen. Så kan han jo tenke på den verdiskapingen dette har medført for hans lokalmiljø, for ikke å snakke om for hele Finnmark og store deler av Nord-Norge.

Det er sagt mye om Grunnloven § 97. Jeg skal ikke si så mye om den, men jeg synes det er ganske merkelig i en sak som har fått en så grundig behandling, å se at skyttergraven er gravd så dyp fra regjeringspartienes side. Når flere uavhengige eksperter sier at dette sannsynligvis er i strid med Grunnloven, synes jeg det er en merkelig arroganse fra regjeringspartienes side ikke å kunne gjøre den innrømmelsen.

Reidar Sandal (A) [15:23:37]: Odelstinget skal seinare i dag vedta nye skattereglar for reiarlag i landet vårt. Den nye ordninga, som m.a. inneber endeleg skattefritak for selskapsoverskot, vil vere svært konkurransedyktig i forhold til ordningane i andre land. Ein del aktørar som har kommentert skattlegginga for reiarlag dei siste veke, har tydelegvis oversett dette faktumet.

I dag skal det òg vedtakast overgangsreglar for reiarlag som er innanfor den gjeldande ordninga, og som vel å gå over til det nye skatteregimet for reiarlag. Desse reglane gjeld skattekredittane som er bygde opp innanfor den gjeldande skatteordninga. Opplegget er at to tredeler av skattekredittane skal innbetalast over ein periode på ti år. Den resterande tredelen skal avsettast i selskapa til å finansiere miljøtiltak.

Det har av enkelte vore reist tvil om den foreslåtte overgangsordninga representerer eit brot med Grunnlova § 97. Paragrafen set nemleg forbod mot å gi tyngjande lover med tilbakeverkande kraft. I praksis er det ikkje all tilbakeverknad som blir ramma av forbodet. Tilbakeverknad kan akseptast dersom det ikkje er klart urimeleg eller urettferdig. Det som gjer denne saka spesiell, er at tilbakeverknaden gjeld for ein relativt lang periode. Det er nok

ikkje rettspraksis for så lang tilbakeverknad som det er snakk om i den aktuelle saka.

Vi som representerer regjeringspartia, har derfor i behandlinga av saka lagt stor vekt på at alle sider skal takast med i vurderinga. Særleg har det vore viktig at konsekvensane for næringa og enkeltreiarlag blei klargjorde. Gjennomgangen har vist at sjølv om næringa er godt rusta til å klare ei gradvis innbetaling av dei utsette skatteforpliktingane, kan ein ikkje sjå bort frå at enkelte reiarlag kan få store betalingsproblem. Dersom slike problem oppstår, vil det ikkje vere skatteinnbetalingane åleine som er årsaka, men ein kombinasjon av innbetalingane og andre disposisjonar eller hendingar knytte til det aktuelle selskapet.

Det er likevel eit sentralt poeng at overgangsordninga er utforma på ein slik måte at skattefordringane skal reknast ut med utgangspunkt i den kapitalen som finst i selskapa pr. i dag. Selskap som ikkje har auka verdien sin i den perioden den gjeldande skatteordninga har eksistert, vil heller ikkje ha latente skatteforpliktingar. Dette er faktisk eit ganske berande resonnement i denne samanhengen.

I tillegg til vurderinga av konsekvensane for reiarlaga har vi som representerer regjeringspartia, vore opptekne av å sjå grundig på korleis skattytaren sitt behov for eit føreseieleg system er handtert. Etter å ha gjort denne gjennomgangen har vi kome til at den foreslåtte overgangsordninga ikkje kan seiast å vere klart urimeleg eller urettferdig. Vi meiner at forslaget frå Regjeringa gir ei balansert løysing som på ein tilfredsstillande måte tek vare på borgaren sitt krav om vern etter Grunnlova § 97 og Stortinget sin handlefridom i forhold til å kunne gi nye skatlover.

Det har vore lagt avgjerande vekt på at vi ikkje kan sjå at dei politiske målsetjingane om ei god samla løysing for næringa samtidig som sterke fordelingsomsyn er tekne vare på, kunne ha blitt oppnådd på ein annan måte enn det som her er foreslått.

Eg registrerer at opposisjonen ikkje ønskjer å støtte forslaget til overgangsreglar. Framstegspartiet er det einaste av opposisjonspartia som på dette området opererer på ein ryddig måte. Partiet går imot forslaget frå Regjeringa, og Framstegspartiet tek konsekvensen av det i budsjettopplegget sitt. Dei andre opposisjonspartia derimot går inn for ei hybridordning. På den eine sida stemmer dei imot forslaget frå Regjeringa. På den andre sida legg dei opp til å bruke ein vesentleg del av skatteinntektene i sine alternative budsjett. Dermed viser Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre gjennom handling at dei ikkje avviser den vurderinga som fleirtalet i Stortinget her gjer.

Presidenten: Dei talarane som heretter får ordet, har ei taletid på inntil 3 minutt.

Torbjørn Hansen (H) [15:29:08]: Odelstinget behandlar i dag det kanskje viktigste enkeltelementet i Regjeringspartiets maritime strategi. Derfor er det kanskje litt pussig at de rød-grønne næringspolitikere totalt glimrer med sitt fravær.

Regjeringa har også pekt ut det maritime næringslivet som en viktig strategisk næring. Det er en god analyse. Som folkevalgt fra landets ledende shippingby er det lett å være stolt av norske skipsfartstradisjoner og norsk skipsfartsnæring.

Derfor virket løftet om en maritim strategi interessant, og det virket kanskje beroligende for mange at Regjeringa lovte næringslivet forutsigbare konkurransevilkår. Næringsminister Dag Terje Andersen ble i vår, ifølge media, godt mottatt hos rederinæringa med sitt politiske budskap. Det han sa, var tydelig og skapte forventningar til høstens statsbudsjett. Folk stolte på Arbeiderpartiets fremste næringspolitiker. Det skulle de aldri ha gjort. Det som skjer i dag i Odelstinget, får rederinæringa til å se ut som en noe lettlurt forsamling, nesten som visse arbeiderpartiordførere som har satt kommunekassen over styr i amerikanske hedgefond. Forslaget om full realisasjonsbeskatning av rederiene, som om de hadde lagt ned hele virksomheten og tatt ut alle pengene som utbytte, eller gått ut av ordninga på egen kjøp, ble mottatt med sjokk i hele næringa. Det skyldes ikke naivitet hos rederinæringa, men at dette var et overraskende og grunnleggende tillitsbrudd. Det ville ikke vært et eneste rederi i dagens rederiskatteordning, som Lundteigen beskrev som en suksesshistorie, dersom dette hadde vært kjent på forhånd. Det absurde i situasjonen er at mange rederier ville ha spart penger på å bruke det helt ordinære selskappsskattesystemet. De som flagget ut på 1990-tallet fordi de ikke stolte på norske myndigheter, kan le hele veien til banken.

Jeg registrerer også at ikke en eneste jurist som har deltatt i denne debatten, enten de har vært innleid fra Rederiforbundet eller engasjert av finanskomiteen – bortsett fra dem som får sin lønn fra Regjeringa – kan gå god for at forslaget er i samsvar med et av våre tyngste rettsprinsipp, nemlig forbudet mot lovendringer med tilbakevirkende kraft. Det forteller mye om denne regjeringens mageplask i næringspolitikken at rammevilkårene til en strategisk viktig næring etter alt å dømme må finne sin avklaring gjennom årelange rettsprosesser i norsk høyesterett. Min spådom er at staten må betale tilbake hele det beløpet som nå blir innkrevd. Jeg ser heller ikke bort fra at denne saken vil måtte komme opp til ny behandling i regjering eller i storting.

Så to ord om de praktiske konsekvensene. Her skjer det altså en inndragning av 14 milliarder kr i egenkapital. Pengene tas ikke fra rike redere, men fra bedriftene langs kysten. Beløpet må ganges opp flere ganger for å finne konsekvensen i forhold til investeringsevne. Trolig betyr dette et tap for kystnæringslivet på opp mot 70 milliarder kr. Da blir en maritim strategi med 100 mill. kr til maritim forskning nesten komisk – like komisk som Arbeiderpartiets og Senterpartiets løfter om en mer aktiv næringspolitikk.

Ingunn Gjerstad (SV) [15:32:20]: Før valget i 2005 ble representanten Holmås, som jeg vikarierer for, kjent som den første rapperen på Stortinget. Jeg kan berolige

presidenten med at jeg ikke skal gå Holmås i næringen, men nøye meg med å sitere avslutningen hans:

«Mitt råd, president, er at folk må bli med, slik at forskjellene i Norge kan bli kuttet ned. Vi er lei av høyrestyre og flere rike, for det er fattige i Norge som betaler for slike.»

Folk ble med, og vi blir stadig minnet om folks utålmodighet. Det er denne utålmodigheten som utvikler et samfunn basert på rettferdighet og solidaritet. Alternativet er et samfunn basert på den sterkeste rett, ispedd litt velledighet til pynt.

Jeg kan huske at bestemoren min oppbevarte det lille hun hadde av sparepenger, sirlig sammenbrettet i en stor portemoné. Om det var for å unngå formuesskatt eller fordi hun var skeptisk til bankvesenet, er jeg ikke sikker på. Litt skepsis til bankvesenet i disse dager kan vi jo ha, noen hver. Men bestemors skepsis kan ha skyldtes tunge erfaringer med Nortrashipfondet, rederne og dårlig økonomi etter at bestefar satte livet til i handelsflåten under krigen.

Det jeg ikke er sikker på, er hvorfor bestemor hadde pengene i en portemoné. Men det jeg er sikker på, er at vårt skattesystem er et av de tryggeste systemene for omfordeling mellom dem som har mye, og dem som har lite.

Formuesskatten blir mer rettferdig fordelt når de rike beskattes mer. Hver av de ti tusen som tjener over 3 mill. kr i året, må med vårt opplegg skatte i snitt 27 700 kr mer til fellesskapet. Disse ekstra inntektene kan brukes til å senke skattene og øke bunnfradraget for dem som har minst. Hvis man klarer å sette av 350 000 kr – for et ektepar 700 000 kr – slipper man med vårt opplegg formuesskatt. Det gjør at om lag 180 000 færre enn i dag, hvorav halvparten er pensjonister, kan ha pengene sine i banken og slippe formuesskatt neste år. Det er skritt i riktig retning.

Et annet skritt er fagforeningskontingenten. Ved å øke fradraget for denne viser vi at stortingsflertallet vil stimulere til at vi skal ha sterke fagforeninger i landet, både fordi det gir den enkelte trygghet, og fordi fagrørsla er en vesentlig byggestein i den samfunnsmodellen som bygger kollektive og solidariske løsninger.

Politikk må ikke bare bli retorikk. Politikk er en kamp om makt og interesse. Jeg er stolt over å være i et flertall som fremmer interessene til dem med minst budsjett til lobbyvirksomhet.

Takk for ordet, president!

Elisabeth Røbekk Nørve (H) [15:35:46]: Norsk sjøfartsnæring er global og konkurranseutsatt. Det betyr at Norge må sørge for at næringen har konkurransedyktige og forutsigbare rammebetingelser, dersom vi ønsker å ha en norsk sjøfartsnæring også i framtiden.

Høyre er tilfreds med at det nå foreslås et nytt og mer konkurransedyktig skattesystem for norske rederier, at en nå går over til en ny europeisk skattemodell som også rederiene støtter. Høyre er samtidig svært kritisk til overgangsordningen som Regjeringen har foreslått.

Når Regjeringen nå skattlegger rederiene med 11 års tilbakevirkende kraft, svekkes rederienes evne til nyinvesteringer. Vi frykter en svekkelse som kan bidra til at hele

det maritime miljøet på Nord-Vestlandet på sikt kan bli ødelagt.

Den gamle skatteavtalen fra 1996, som nå oppløses, har bidratt til at norske rederier som ikke flagget ut, har bygd seg opp egenkapital som de har investert i nye, høyteknologiske og miljøvennlige skip. Vi kan i dag se tilbake på en suksesshistorie, som flere har sagt tidligere – en suksesshistorie som har bidratt til at norske verft og rederier i dag ligger i front internasjonalt, med tanke på høyteknologi og miljøinvesteringer ved bygging av nye skip. Dårligere egenkapital i rederiene kan bidra til at internasjonale konkurrenter gis mulighet til å ta igjen det forspranget som norske verft og rederier har tilegnet seg.

I skatteordningen for rederiene, som ble vedtatt i Stortinget i 1996, var avtalen at rederiene skulle slippe å betale skatt dersom de ikke flagget ut eller tok utbytte. Avtalen var at de skulle reinvestere overskuddet i nye skip. Det lå ikke i avtalen at en elleve år senere skulle betale trippel skatt av pengene som allerede er investert i nye skip.

Finansministeren har i høst forsøkt å gi inntrykk av at overgangsreglene til ny rederiskatteordning innebærer å ta penger fra dem som har mest i dette landet. Sett fra mitt ståsted taler hun mot bedre vitende. Pengene som nå inndras, ligger ikke i lomma til rike redere. Pengene ligger i hovedsak i skip og verdier i rederiene. Store deler av pengene er faktisk investert i distriktsarbeidsplasser, i hjørnesteinsbedrifter og i skip. Konsekvensen av skattekravet kan bety færre oppdrag til norske verft og til leverandørindustrien som følge av at rederienes investeringsmuligheter nå reduseres. I verste fall risikerer en brudd på låneavtaler og konkurs.

Regjeringens politikk i denne saken henger heller ikke sammen med målsettingen i Regjeringens maritime strategi om at det skal satses stort på den maritime næringen, som har en ledende posisjon internasjonalt.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [15:39:13]: Partiet som ble tuftet på parolen: arbeide for sterk nedsettelse av skatter og avgifter, har nå to år på rad understreket at når det gjelder denne hovedstolpe i Fremskrittspartiets program, er det utvikling i programforståelsen. Fremskrittspartiet er i dag eneste parti som går imot Regjeringas forslag til økt jordbruksfradrag. Derfor ny parole: sterk nedsettelse av skatter og avgifter – unntatt for jordbrukere.

Av Senterpartiets stortingsgruppe i dag er det bare jeg som var med da dagens rederiskatteordning ble vedtatt i 1996. Jeg ser det som riktig å si fra, fra Stortingets talerstol, at det er jeg som utgjorde mindretallet i Senterpartiets stortingsgruppe. Flertallet i gruppa tok Regjeringens overgangsordning til etterretning.

For egen del bedømmer jeg saken slik ut fra hva jeg sa bl.a. i odelstingsdebatten 12. desember 1996, at vi her står overfor et forslag til overgangsordning for selskapsbeskatning av rederier som innebærer egentlig tilbakevirkende kraft. For at det skal kunne aksepteres, må det være sterke samfunnmessige hensyn. Etter min vurdering er det ikke godtgjort i denne saken.

Samtidig er dagens rederiskatteordning fra 1996 slik at det er knyttet betingelser til rederiselskapenes skattefri-

het. På den bakgrunn er det ikke urimelig at rederiselskapene betaler skatt på opparbeidet overskudd i selskapet, for dermed å fritas for disse betingelsene i framtida. Beskatning av rederiselskapenes opparbeidede overskudd i 2006 og 2007 kan likeledes ikke sies å innebære skattlegging med tilbakevirkende kraft.

På denne bakgrunn støtter jeg kravet om innbetaling av skatt fra rederiene som er inne i dagens rederiskatteordning, med 1 400 mill. kr for 2008.

Til slutt skattemessig behandling av fri bolig i utlandet.

Jeg vil vise til komiteens flertall, som foreslår en endring i skatteloven med tilhørende ikrafttredelsesbestemmelser. Gjennom denne endring ivaretar komiteflertallet berørte statsråders offentlige bekymring for konsekvensene av forslaget til statsbudsjett for 2008, og det var en viktig endring fra komiteflertallets side.

Hans Olav Syversen (KrF) [15:41:53]: Flertallet fastholder jo at det har vært en grunnlovsmessig nøye vurdering av spørsmålet. Men jeg synes det var ganske talende i replikkordskiftet med finansministeren at når undertegnede spør om et av Lovavdelingens grunnleggende premisser for i det hele tatt å si at dette er en akseptabel tilbakevirkning, nemlig spørsmålet om man har vurdert konsekvensene for næringen, så svarer finansministeren at det har man gjort gjennom svar på de spørsmål som er stilt i Stortinget og fra stortingsgruppene. Det betyr altså at på et av de viktigste punktene fra Lovavdelingens side innrømmer finansministeren at proposisjonen er helt utilstrekkelig. Så kan man jo karakterisere proposisjonen som man vil ut fra et slikt faktum. Tillitsvekkende er det i hvert fall ikke.

Jeg tror konklusjonen på forslaget først og fremst er denne: Det var behov for de rød-grønne å komme fram til et kompromiss. Det kompromisset har man fått til, selv om det har sittet langt inne hos Senterpartiet, som vi forstår. Men det kompromisset har altså gått på bekostning av et gjennomarbeidet forslag som det ikke ville heftet grunnlovsmessig tvil om. Det er det flertallet her må ta ansvaret for.

Ingebrigt S. Sørfonn (KrF) [15:43:48]: Det mest profilerte næringspolitiske grepet i Regjeringa sitt skatteopplegg for neste år er å førebu ein mogleg konflikt med reiarlagsnæringa i Høgsterett.

I tillegg har Regjeringa verkeleg sørgt for at uttrykket «stabilitet og forutsigbarhet» får eit svært flytande og diffust innhald.

Fru strasjonen er til å ta og føla på. Mange reiarlag – utan adresse Aker Brygge – føler seg rett og slett lurte. Dette er reiarlag som pløyer overskot tilbake til investeringar og aktivitet, og som på den måten medverkar kraftig til busetnad og sysselsetjing i den verdiskapande delen av landet vårt.

Desse seier vidare: Me gjekk inn i reiarlagsskatteordninga i 1996 i tillit til stabilitet og ryddigheit. Dei som då flagga ut, og som no kan gå inn i den nye reiarlagsskatteordninga utan omkostningar, dei ler av oss og seier: Kor dumme de var!»

Konsekvensane av dei overgangsreglane som Regjeringa no er i ferd med å pressa gjennom, kan bli reduserte

investeringar og utflagging av kompetanse. Det vert alle-reie meldt om investeringar på vent osv.

Eg hadde håpt på at ei fleirtalsregjering hadde sørgt for at overgangsreglane til den nye reiarlagsskatteordninga hadde ei viss forankring i den maritime næringa og ei brei forankring i Stortinget. Frå Kristeleg Folkeparti si side har me lyfta fram ei løysing som kunne gjeve grunnlag for dette, for all erfaring viser at saker som har ei brei forankring i Stortinget, har ein heilt annan slitestyrke enn saker som vert pressa igjennom av eit knapt fleirtal. Men i staden for å ta imot denne invitasjonen og vera konstruktivt søkjande etter eit breitt forlik i ei viktig sak opplever me at representantar for regjering og regjeringsparti svarar med retoriske vendingar og forsøk på å snakka seg vekk frå dei tunge prinsipielle og viktige næringspolitiske sidene ved denne saka.

Hadde det ikkje vore for mi naturlege hoflegheit, hadde eg nesten vore freista til å karakterisera dette som rein raud-grøn maktarroganse.

Presidenten: Presidenten set pris på hoflegheit.

Marianne Aasen Agdestein (A) [15:46:03]: I løpet av debatten er det stilt spørsmål om hva flertallet bygger sin grunnlovdrøfting på. Jeg var innom dette i mitt innlegg, og jeg svarte direkte på det i replikkordskiftet, men jeg kan godt gjenta at grunnlaget for vår vurdering av om overgangsreglene er i strid med Grunnloven, er som følger: brev fra Justisdepartementets lovavdeling, høringer med bl.a. Rederiforbundet og andre representanter for næringen, finanskomiteens høring med tre jus-professorer, lovavdeling og finansminister, advokatrapporter skrevet på oppdrag av Rederiforbundet og – jeg vil understreke – omfattende svar på mange spørsmål fra stortingsgruppene som er stilt til Finansdepartementet. Vår drøfting bygger på dette.

Gjermund Hagesæter (FrP) [15:47:25]: Eg vil først knyte nokre kommentarar til det som representanten Aasen Agdestein var inne på her då ho ramsa opp kva vurderingane var gjorde på bakgrunn av. Men det er jo merkeleg at ingen av desse vurderingane, som har vore ganske eintydige, dei fleste, om at dette er veldig tvilsamt, og at det er mykje som trekkjer i retning av at dette rett og slett er i strid med Grunnloven, ikkje har gjort noko som helst inntrykk, og at ein er fastlåst i denne saka. Mykje tyder på at det er gått prestisje i denne saka, og at ein rett og slett berre kjører på og bruker dei same argumenta som Finansdepartementet har komme med tidleg i saka, opp igjen og opp igjen, utan at saka blir noko meir opplyst av den grunn.

Eg vil også minne om at mindretalet i finanskomiteen ønskte at vi skulle ha to uavhengige utgreingar, altså at finanskomiteen skulle få to uavhengige utgreingar om denne tilbakeverkande skatteskjerpinga, elleve år tilbake i tid, var grunnlovsstridig. Det fekk vi altså ikkje gjennomslag for, og det trur eg kjem av at ein ante kva veg desse utgreingane ville gå, og kva konklusjonen ville bli i forhold til det.

Det som eg egentleg tok ordet for, var at representanten Lundteigen ville ha ei omskriving av formålsparagrafen i vårt partiprogram. Det er ei misforståing når han hevdar at vi ikkje gir skattelette til jordbrukarane. Vi har i vårt alternative statsbudsjett forslag om ein skatte- og avgiftslette på 22 milliardar kr. Der vil sjølvsagt også dei som driv landbruk, få dei skatte- og avgiftslettane som alle får. Vi ønskjer eit lågare skattenivå i Noreg, men vi ønskjer også eit enklare skattesystem. Derfor synest ikkje vi det er riktig å prioritere spesielle grupper. Vi vil i staden gi generelle skattelettar. Eg må innrømme at det er éin ting vi har støtta, og det er fritak for bruttoskatt ved realisasjon av tomt i landbruket, men hovudskattelettane er generelle skattelettar som kjem alle til gode, inkludert bøndene.

Statsråd Kristin Halvorsen [15:50:02]: I spørsmålet om rederiskatteordningen og de endringene som er foreslått for Stortinget i dag, har Finansdepartementet invitert Stortinget til selv å ta diskusjonen om hvordan dette er å forstå i forhold til Grunnloven § 97, og det er fordi Stortingets egen vurdering av dette kan ha betydning for hvordan dette spørsmålet oppfattes. Og det er et ansvar som ikke Finansdepartementet kan bære for Stortinget. Derfor er det også slik at flertallet i komiteen har gått inn i en grundig belysning av dette spørsmålet, på bakgrunn av høringer som er gjennomført, på bakgrunn av proposisjonen, på bakgrunn av Lovavdelingen i Justisdepartementet, som er det fagmiljøet i Norge som vurderer grunnlovsspørsmål.

Det jeg derfor hadde forventet, var at opposisjonen også hadde gått igjennom og sett sitt ansvar i forhold til å vurdere hva som er Grunnlovens bestemmelser, og vurdert det materialet som forelå – proposisjonen, all korrespondanse mellom Stortinget og Regjeringen og Finansdepartementet – som er med og belyser det, og eventuelt andre spørsmål som er vurdert. Men det har ikke opposisjonen gjort. Fremskrittspartiet er i en egen kategori, de slår nå fast at de mener de har belegg for at dette er klart grunnlovstridig. Men resten, nemlig Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre, sender dette spørsmålet tilbake til Regjeringen og Finansdepartementet og sier at de beklager at de ikke er i stand til å gå inn i dette spørsmålet som tilligger Stortinget å vurdere. De ber derimot Regjeringen om «i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2008 å komme tilbake med et forslag som er utarbeidet i dialog med næringen, som er ytterligere utredet i forhold til Grunnloven § 97», osv, osv.

Så det som opposisjonen fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre i debatten har sagt var et helt ubrukelig grunnlag for å konkludere når det gjelder Stortingets oppfatning av grunnlovsspørsmålet, er det det samme Finansdepartementet som har utarbeidet som disse partiene sender hele spørsmålet tilbake til! Jeg må si jeg takker for tiliten på vegne av Finansdepartementet, men vi har i grunnen lagt fram vårt syn. Det er da jeg mener at «money talks». For hvis det nå var sånn at her var det så stor tvil om det spørsmålet i forhold til Grunnloven at Stortingets opposisjon mente at dette i like stor grad som ja kunne ende med nei, er det jo merkelig at man benytter seg av det provenyet som denne skatten ville medføre, med 1,2 mil-

liarder kr, litt mindre enn 1,4, som Regjeringen har lagt inn. Dermed har man inntatt en høyst pragmatisk holdning til Grunnloven § 97 og ikke avvist det på prinsipielt grunnlag.

Lars Sponheim (V) [15:54:02]: Det er en spesiell situasjon i Odelstinget på slutten av denne debatten, fordi så mye av debatten har handlet om grunnlovsmessigheten av Regjeringens forslag om rederibeskatning. Når det legges så mye alvor i dette også fra Regjeringens side, hvilket jeg i og for seg synes er bra for debattens del, handler det også om det jeg er helt sikker på er en grunnleggende usikkerhet om hvordan dette spørsmålet vil stå seg hvis det skal prøves for rettssystemet senere, hvilket er mye sannsynlig.

Saksordføreren har vært oppe og – tydeligvis med viktighet for det samme – gjentatt hvilke kilder som er lagt til grunn for de vurderinger som flertallet har gjort i komiteen. Jeg er enig i at det er de samme kildene som mindretallet har brukt, og som er ganske klare på at det hefter stor usikkerhet. Vi er definitivt ikke sikre på at dette ikke står seg i forhold til Grunnloven, men vi er helt sikre på at det hefter stor tvil ved om dette står seg i forhold til Grunnloven. Det er det som er det sentrale, og det er de samme kildene som ligger til grunn.

Jeg synes også det er viktig, nettopp fordi dette kan bli målt med forstørrelsesglass i senere sammenhenger, å få fram at det som i dag er et knapt mindretall, hadde et ønske i finanskomiteen, slik også representanten Hagesæter gav uttrykk for, om å få en enda grundigere vurdering av dette spørsmålet fordi det var så mye tvil, og bad finanskomiteen legge til rette for at en kunne få to uavhengige, skriftlige vurderinger av grunnlovsmessigheten. Det avviste det samme knappe flertallet i finanskomiteen som i dag trumfer igjennom denne saken, å gjøre. Man avviste å få bedre og flere kilder til å gjøre en vurdering av dette. Det betyr at det grunnlaget vi i dag har, er basert på de kilder som saksordføreren gav uttrykk for.

Som et alternativ til dette ble det da gjennomført en høring med lovkyndige mennesker, må man kunne si om et par professorer og en tidligere høyesterettsdommer. Jeg har vært med på en del høringer i dette hus, men jeg har aldri – aldri – vært med på en høring som så unisont har gått Regjeringens standpunkt imot som den vi opplevde her. Det å antyde at dette var litt fram og tilbake og kunne tolkes i to retninger må jeg si må være helt feil, slik jeg forstår det. Det var såpass unisont i retning av å så tvil om dette forslaget står seg i forhold til Grunnloven.

Om det hadde blitt flertall for mindretallets forslag i dag, har jeg faktisk den tillit til Finansdepartementet – jeg tror også det har vært betydelig tvil i Finansdepartementet, og jeg føler meg overbevist om at det har vært råd til finansministeren i forhold til at det her er stor prosessrisiko i en senere sammenheng – at en finner fram til et mer robust system. Jeg er for at rederiene skal kunne være i stand til å betale 1,2 milliarder kr i skatt til neste år, og kanskje i år framover, men basert på et robust skattesystem som står seg i forhold til norsk lovverk og ikke har usikkerhet om det.

Lars Peder Brekk (Sp) [15:57:22]: Det har vært mye snakk om tvil og tro i forbindelse med denne saken og spørsmålet om overgangsordning og skattekreditter og rederiskatten som helhet. Jeg har lyst til å understreke at denne saken ville ikke hatt dette fokus i denne debatten uten at det hadde vært ulike holdninger og ulike vurderinger og i den sammenheng både en kritisk tilnærming og tvil i alle partier. Det opplever jeg er konklusjonen i denne debatten. Det er heldigvis, sånn som jeg opplever det, som en del av et sterkt demokratisk, politisk system at vi kan ha slike diskusjoner.

Som en del av en samlet løsning har flertallet i Senterpartiets stortingsgruppe sluttet seg til innholdet og konklusjonene i merknaden om rederiskatt. Vi mener at forslaget ivaretar

«i tilstrekkelig grad både borgernes krav på beskyttelse etter Grunnloven § 97 og Stortingets handlefrihet i forhold til å kunne gi nye skattelover».

Senterpartiets gruppe konkluderer derfor med at «forslaget til overgangsordning ikke kan anses som klart urimelig eller urettferdig», som det også er konkludert med i merknaden.

La det da til slutt ikke være noen tvil om at Senterpartiets gruppe vil stemme for årets budsjett og de skatteforslag som der er fremmet.

Presidenten: Den reglementsmessige tida for formiddagens møte er straks over, men presidenten vil foreslå at Odelstinget behandlar ferdig sakene på dagens kart før møtet blir heva, så det ikkje blir kveldsmøte. – Det er å sjå på som vedteke.

Svein Flåtten (H) [15:59:21]: Jeg vil si til finansministerens siste innlegg at det virker for meg som om hun nå har blikket stivt festet mot Høyesterett og hva som der skal skje. Jeg må si at jeg reagerer på at hun nå forsøker å så tvil om opposisjonens selvstendige og grundige vurdering. Hva er i veien med den? Er den ikke lang nok? Er den ikke på 18 sider, som posisjonens?

Det opposisjonen har gjort i denne saken, er å gi uttrykk for tvil. Det sa jeg også i mitt første innlegg. Da er det en avsporing av både finansministeren og talerne fra Arbeiderpartiet å henvise til inndekningsdiskusjonen. Høyesterett kommer ikke til å diskutere opposisjonspartiernes inndekning for de alternative budsjettene i 2008 når de skal sette seg ned og avgjøre om dette er grunnlovsmessig eller ei – aldri i verden. De kommer til å se på om det var tvil. Og hvorfor var det tvil? Var det noe opposisjonspartiene fant på underveis? Nei. Det var Finansdepartementets egen tvil, det var fremstillingen fra Justisdepartementet, det var, som Lars Sponheim har pekt på, at det ble tatt opp i komiteen om en kunne få to eksterne utredninger. Det ble avvist av et knapt flertall. Så fikk man høringen, og posisjonen har, slik oppfatter i hvert fall jeg det, lagt svært lite vekt på høringen. Men jeg hører jo nå i opplysningene fra både saksordføreren og finansministeren at man er veldig nøye med å ta med også den.

Jeg tror at vår tvil er helt riktig i forvaltningen av embetet som stortingsrepresentant, hvis man skal være så høyti-

delig, hvilket da også representanten Klungland var i et replikkordskifte her tidligere i dag. Det ber vi om respekt for, og løsningen med å sende dette tilbake og be Regjeringen om å se på det på nytt, tror jeg var den eneste riktige løsningen, ikke minst med tanke på at dette gjelder en næring som beskjeftiger 100 000 mennesker langs hele kysten.

Statsråd Kristin Halvorsen [16:02:26]: Det er to helt forskjellige ting å ta et spørsmål på alvor, belyse det grundig og trekke en konklusjon – og å være i tvil om et spørsmål. Det er nettopp fordi dette er et spørsmål som Finansdepartementet og Regjeringen visste kunne komme opp i forbindelse med behandlingen av rederiskatten, at det er belyst grundig, og at Finansdepartementet har henvendt seg til Lovavdelingen i Justisdepartementet for å innhente deres syn og deres konklusjon. Så det er jo ikke slik at vi er i tvil om at konklusjonen står, men vi har oppfattet at vi har en stor plikt overfor Stortinget til å belyse ulike spørsmål rundt tilbakevirkning og § 97 i Grunnloven og spørsmålet om «klart urimelig eller urettferdig». Og vår konklusjon er klar, akkurat som konklusjonen til flertallet i Stortinget er klar.

Det som overrasker meg når Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre er så i tvil som de sier, er jo for det første at man ikke selv tar tak i det som nå står igjen, nemlig at Stortinget selv har en plikt til å vurdere det spørsmålet som dreier seg om Grunnloven § 97 og dette lovverket, og at det er Stortinget selv, også opposisjonen, som har plikt til å vurdere ulike hensyn opp mot hverandre og bestemme seg for hva som er utfallet av det. Og det forundrer meg at den måten en ønsker å løse sin tvil på, er å sende spørsmålet tilbake til Regjeringen og til Finansdepartementet for at departementet skal hjelpe dem å belyse det som vi har sagt, nemlig at Stortingets egen oppfatning av dette spørsmålet har betydning for hvordan saken ses på.

Så mener jeg at hvis det er slik at Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre har vært i tvil, har denne tvilen kommet lovendringen til gode. For på noe annet vis går det jo ikke an å tolke at man – helt eller delvis – bruker det provenyet som denne endringen ville medføre, og med denne begrunnelsen, fra finansdebatten og representanten Sponheim: Dette kommer til å bli vedtatt uansett, så derfor bruker vi pengene. Ergo sier man også indirekte at dette vil stå. For man kan jo ikke gjøre opp budsjettene sine med penger man mener man ikke har.

Jeg må si jeg også stusser veldig på at det oppdraget vi skulle få, var å komme tilbake med et forslag som er utarbeidet i en dialog med næringen. Det er ikke akkurat en prinsipiell måte å forholde seg til Grunnloven § 97 på. Men jeg lurer også på: Hvilke andre grupper mener Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre skulle stå i en slik stilling i det norske samfunnet at de skal forhandle med Regjeringen om hva slags skatt de skal betale?

Presidenten: Representanten Hans Olav Syversen har hatt ordet to ganger og får ordet til ein kort merknad av grensa til 1 minutt.

Hans Olav Syversen (KrF) [16:05:46]: For det første synes jeg det begynner å bli på grensen når en statsråd

skal begynne å belære Stortinget om hvordan man skal håndtere grunnlovsspørsmål. Jeg skal svare, siden det er så veldig vanskelig å få inn hva opposisjonen mener i denne saken. Det vi har bedt om, er at Regjeringen kommer tilbake til Stortinget med et opplegg hvor vi slipper å ha tvil rundt Grunnloven § 97. Vi holder fast på at vi tror det hadde vært mulig, også det i dialog med næringen, å få til en ordning hvor x antall kroner kommer inn i statskassa uten at man dermed trenger å gjøre det på den måten som Regjeringen foreskriver. Jeg vil på vegne av Kristelig Folkeparti ha meg frabedt at det at vi i vårt alternative budsjett bruker x antall kroner, tas til inntekt for at vi går god for grunnlovsmessigheten i dette. Det er overhodet (presidenten klubber) ikke riktig, og vi skal ha oss frabedt at det blir brukt som grunnlag for flertallet.

Presidenten: Tida er ute.

Jan Tore Sanner (H) [16:07:07]: Jeg slutter meg til det Hans Olav Syversen har sagt, og jeg vil også understreke at vi fra Høyre reagerer meget sterkt på at statsråden kommer med den form for belæring i Stortinget. Det er ikke noe grunnlag for å hevde at Høyres budsjettering på dette punkt er en godkjenning av Regjeringens og departementets tolkning av Grunnloven.

Vi kan gjerne diskutere inndekning og hvordan det har vært håndtert, men jeg mener det tilhører en annen debatt enn den grunnlovsdiskusjonen som vi nå er inne i. Jeg må også legge til at det ikke er uvanlig at regjeringen har dialog med ulike næringer. Denne regjeringen har i hvert fall usedvanlig god dialog med noen næringer. Kanskje man også burde hatt det med andre.

Ellers sier statsråden i sitt siste innlegg at saken var meget godt belyst fra Regjeringens side. Nei, den var ikke meget godt belyst. I den høringen som ble gjennomført her i Stortinget, ble departementets fremstilling plukket fra hverandre punkt for punkt. Det ble også understreket av en av professorene at på punkt etter punkt var Finansdepartementets fremstilling for ensidig. Hadde ikke finansministeren selv kommet til den erkjennelse i løpet av prosessen, hadde hun kanskje heller ikke funnet behov for å gi så utfyllende svar som det etter hvert ble gitt til Arbeiderpartiets stortingsgruppe.

Så vil jeg til slutt si at når vi har håndtert saken på den måten vi har gjort, er det, slik representanten Svein Flåtten har understreket, fordi vi er i sterk tvil – vi er i sterk tvil om dette er i tråd med Grunnloven § 97, og det er et godt råd når man er i tvil, å bruke noe lengre tid. Det er grunnen til at vi mener at saken burde bli behandlet frem mot revidert nasjonalbudsjett, slik at man kunne unngått de diskusjonene som man nå får.

Rolf Terje Klungland (A) [16:09:22]: Jeg skal være forsiktig i mitt innlegg for å prøve å få avsluttet debatten, men jeg har lyst til å presisere noe som jeg tror er sentralt i denne saken. Det er at Finansdepartementet har spurt Stortinget om å gjøre sin jobb i forhold til å vurdere om dette er innenfor Grunnloven. Etter det har vi sendt en

rekke spørsmål, hatt høringer, fått innspill og vurdert det gjennom diskusjoner og dialog oss representanter imellom som folkevalgte. Vi har altså kommet fram til at Stortinget vurderer det slik at dette er innenfor Grunnloven. Hvis en skulle, f.eks. slik Kristelig Folkeparti og Høyre nå sier, forhandle seg fram til et resultat som skulle bli vedtatt i revidert, hvem skulle en forhandle med? Ethvert rederi er et eget rettssubjekt. Skulle en forhandle med Rederiforbundet og inngå avtale med dem, kunne likevel ethvert rederi gått til sak. Man kan ikke forhandle med Grunnloven, og det føler jeg at opposisjonen ikke har tatt stilling til. Det har heldigvis flertallet gjort, flertallet som skal vedta det som blir vedtatt, forhåpentligvis, når vi skal votere. Det er vår oppgave som folkevalgte å ta stilling til vanskelige saker. Det hadde jeg håpet at opposisjonen kunne ha innrømt. Da har jeg ikke tatt med Fremskrittspartiet, som har vurdert dette, gjort jobben sin og kommet til en annen konklusjon.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet i sak nr. 3. (Votering, sjå side 65)

Å g o t V a l l e gjeninntok her presidentplassen.

Etter at det var ringt til votering, uttalte

presidenten: Odelstinget skal votere i sakene nr. 1–3.

Presidenten vil gjøre oppmerksom på at hun har hatt ordet i sak nr. 3. Etter forretningsordenens § 35 fjerde ledd skal da videre behandling av sak nr. 3 overlates til en annen president.

Presidenten anmoder herved om at denne bestemmelsen kan fravikes, slik at hun kan lede voteringen også i denne saken.

Ingen innvendinger har kommet mot dette, og det anses vedtatt.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten er det satt fram to forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Jon Jæger Gåsvatn på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslag nr. 2, fra Jon Jæger Gåsvatn på vegne av Fremskrittspartiet

Komiteen hadde innstilt til Odelstinget å gjøre slikt vedtak til

l o v om studentsamskipnader

§ 1. Virkeområde

Denne lov gjelder for studentsamskipnader, studenter og institusjoner som omfattes av universitets- og høyskoleloven.

Departementet kan fastsette forskrift for studentsamskipnad for norske studenter i utlandet. I den utstrekning forskrift ikke er fastsatt, kan slik studentsamskipnad velge å fravike bestemmelser i denne lov.

§ 2. Virksomhetsform

En studentsamskipnad er et eget rettssubjekt. Bare studentsamskipnaden er overfor kreditorene ansvarlig for sine forpliktelser.

Styret plikter å melde studentsamskipnaden til Foretaksregisteret før den trer i virksomhet. Aksjeloven § 2-20 første og annet ledd gjelder tilsvarende.

Departementet beslutter om studentsamskipnader skal opprettes, legges ned eller slås sammen.

§ 3. Studentsamskipnadens oppgaver og organisering

En studentsamskipnad har til oppgave å ta seg av studentenes velferdsbehov ved det enkelte lærested.

En studentsamskipnad skal tilby tjenester til studenter. I begrenset omfang kan en studentsamskipnad også tilby tjenester til andre enn studenter. Denne aktiviteten skal holdes regnskapsmessig atskilt fra studentsamskipnadens øvrige virksomhet. Inntekter fra denne aktiviteten skal dekke ekstraomkostningene aktiviteten innebærer, herunder en rimelig andel av felleskostnadene. Departementet kan fastsette nærmere regler i forskrift.

Med student forstås i denne lov personer med studierett ved universitet eller høyskole, som betaler semesteravgift. Studentgrupper som departementet i forskrift etter § 10 kan gi fritak fra krav om betaling av semesteravgift regnes også som studenter.

For å utføre sin virksomhet kan en studentsamskipnad stifte eller delta i selskap. Eier en studentsamskipnad så mange aksjer eller andeler i et selskap at de representerer flertallet av stemmene i dette, anses studentsamskipnaden som morsselskap og selskapet som datterselskap. Mor og datterselskap utgjør til sammen et konsern, jf. selskapsloven § 1-2.

§ 4. Utdanningsinstitusjonens plikt til tilknytning til studentsamskipnad

Alle institusjoner som omfattes av universitets- og høyskoleloven skal være tilknyttet en studentsamskipnad. Departementet avgjør hvilken studentsamskipnad den enkelte institusjon skal være tilknyttet.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Videre var innstilt under § 4:

For institusjoner som er omfattet av universitets- og høyskoleloven før 1. august 2008, kan departementet gi fritak fra kravet om tilknytning til en studentsamskipnad, når institusjonen har andre tilfredsstillende velferdsordninger og hensynet til studentsamskipnadsstrukturen tilsier det.

Presidenten: Her foreligger et alternativt forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre, forslag nr. 1. Forslaget lyder:

«§ 4 andre ledd skal lyde:

Departementet kan gi fritak fra kravet om tilknytning til en studentsamskipnad, når institusjonene har

andre tilfredsstillende velferdsordninger og hensynet til studentsamskipnadsstrukturen tilsier det.»

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble innstillingen bifalt med 43 mot 35 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 16.20.30)

Videre var innstilt:

§ 5. Utdanningsinstitusjonens ansvar for studentenes velferd

Utdanningsinstitusjonen har det overordnede ansvar for studentenes læringsmiljø. Utdanningsinstitusjonens ledelse skal, i samarbeid med studentsamskipnaden, legge forholdene til rette for et godt studiemiljø og arbeide for å bedre det helhetlige læringsmiljø ved utdanningsinstitusjonen.

Samskipnadsstyrets leder eller den styret gir fullmakt, kan møte med tale- og forslagsrett under utdanningsinstitusjonens behandling av saker som berører studentsamskipnadens arbeid.

Utdanningsinstitusjonen har plikt til å stille egnede lokaler til rådighet for studentsamskipnaden («fri stasjon»).

Utdanningsinstitusjonen kan også stille egnede lokaler til rådighet til studentrettede tiltak som drives i regi av andre enn studentsamskipnaden, dersom det vil komme studentsamskipnaden og studentvelferden på stedet til gode.

Departementet fastsetter forskrift med nærmere regler om utdanningsinstitusjonenes ansvar for studentvelferden, om «fri stasjon» og om samarbeidet med studentsamskipnaden.

§ 6. Studentsamskipnadens ledelse – styret

En studentsamskipnad skal ha et styre, som er studentsamskipnadens øverste myndighet. Styret representerer studentsamskipnaden utad og har ansvaret for at studentsamskipnaden blir forvaltet tilfredsstillende.

Studentene skal være representert i styret. Dersom de ønsker det, kan studentene velge å ha flertall av stemmene i styret.

Utdanningsinstitusjonen skal være representert i styret. Dersom flere utdanningsinstitusjoner er tilknyttet samme studentsamskipnad, velges en eller flere felles representanter fra utdanningsinstitusjonene. Forvaltningsloven § 6 første ledd bokstav e gjelder ikke for utdanningsinstitusjonens representanter i studentsamskipnadens styre når utdanningsinstitusjonens organer behandler saker som angår studentsamskipnaden.

Aksjeloven § 6-4 om de ansattes styrepreretasjon gjelder tilsvarende for studentsamskipnader.

Daglig leder i studentsamskipnaden er styrets sekretær og har tale- og forslagsrett i styret. Daglig leder kan ikke være medlem av styret.

For styret og daglig leder i en studentsamskipnad gjelder reglene i aksjeloven §§ 6-1 til 6-34 så langt de passer. Dersom de ordinære regler om styreansvar, konkurs osv. skulle tilsi at oppbud skal begjæres, er dette styrets og styremedlemmenes ansvar, jf. aksjeloven § 6-18.

Departementet fastsetter nærmere regler om styret, styremedlemmer og om vedtekter for studentsamskipnaden i forskrift.

§ 7. Regnskap m.v.

Studentsamskipnaden har regnskapsplikt etter regnskapsloven.

Årsberetningens innhold kan begrenses til opplysninger som nevnt i regnskapsloven § 3-3 andre ledd og femte til syvende ledd.

Årsregnskapet og årsmeldingen skal sendes de organer som velger eller oppnevner styrets medlemmer samt Riksrevisjonen og departementet.

§ 8. Revisjon m.v.

Revisor velges av styret. Valg av revisor krever godkjenning av departementet. Om revisors kvalifikasjoner og habilitet gjelder revisorloven §§ 2-1, 2-2 og 4-1 til 4-7.

Departementet kan gi revisor pålegg og instruksjoner med hensyn til revisjonen, men disse må ikke medføre innskrenkning av vedkommendes rettigheter eller plikter etter lov eller forskrifter.

§ 9. Ansvar for styremedlemmer m.fl.

Styremedlemmer som forsettlig eller uaktsomt volder studentsamskipnaden tap, svarer en for alle og alle for en for skaden, jf. §§ 5-3 og 2-3 nr. 3, jf. nr. 1 i skadeserstatningsloven. Tilsvarende gjelder for andre som har verv i studentsamskipnaden og for daglig leder.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Videre var innstilt:

§ 10. Semesteravgift

Alle studenter skal betale en semesteravgift til studentsamskipnaden. En student kan ikke tilpliktes å betale semesteravgift til mer enn én studentsamskipnad for samme tidsrom.

Den som ikke betaler semesteravgiften, får ikke adgang til eksamen ved utdanningsinstitusjonen.

Styret fastsetter hvor stor semesteravgiften skal være. Alle vedtak som vedrører fastsettelse og økning av semesteravgiften skal godkjennes av departementet.

Sammen med semesteravgiften kan det kreves inn bidrag til studentbasert internasjonalt hjelpearbeid. Bidrag til studentbasert internasjonalt hjelpearbeid skal være frivillig.

Vedkommende utdanningsinstitusjon har ansvar for å kreve inn semesteravgift og bidrag til studentbasert internasjonalt hjelpearbeid etter forskrift gitt av departementet. Dersom studentene ikke gis adgang til å reservere seg

mot innbetaling av bidrag til internasjonalt hjelpearbeid i forbindelse med innbetalingen, skal de kunne kreve refusjon i ettertid.

Departementet fastsetter nærmere regler om betaling og innkreving samt fritak fra krav om betaling av semesteravgift i forskrift.

Presidenten: Her foreligger et alternativt forslag fra Fremskrittspartiet, forslag nr. 2. Forslaget lyder:

«§ 10 skal lyde:

Alle studenter ved utdanningsinstitusjoner som har tilknyttet seg en studentsamskipnad (jf. § 4), skal betale en semesteravgift.

Den som ikke betaler semesteravgiften, får ikke adgang til eksamen ved utdanningsinstitusjonen.

Styret i studentsamskipnaden fastsetter hvor stor semesteravgiften skal være. Alle vedtak som vedrører fastsettelse og økning av semesteravgiften skal godkjennes av departementet.

Sammen med semesteravgiften kan det kreves inn bidrag til studentbasert internasjonalt hjelpearbeid. Bidraget til studentbasert internasjonalt hjelpearbeid skal være frivillig.

Vedkommende utdanningsinstitusjon har ansvar for å kreve inn semesteravgift og bidrag til studentbasert internasjonalt hjelpearbeid etter forskrift gitt av departementet. Dersom studentene ikke gis adgang til å reservere seg mot innbetaling av bidrag til internasjonalt hjelpearbeid i forbindelse med innbetalingen, skal de kunne kreve refusjon i ettertid.

Utdanningsinstitusjonen overfører den innbetalte semesteravgiften til den studentsamskipnaden institusjonen er tilknyttet.

En student kan ved innbetalingen reservere seg mot at semesteravgiften overføres til studentsamskipnaden hvis studenten mener samskipnaden driver med oppgaver som ikke er hjemlet i lovens § 3. For at reservasjonen skal være gyldig må departementet varsles av studenten. Semesteravgiften overføres i slike tilfeller til utdanningsinstitusjonen.

Departementet fastsetter nærmere regler om betaling og innkreving samt fritak fra krav om betaling av semesteravgift i forskrift.»

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Fremskrittspartiet ble innstillingen bifalt med 63 mot 17 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 16.21.08)

Videre var innstilt:

§ 11. Forholdet til annen lovgivning

Forvaltningsloven gjelder ikke for studentsamskipnadene. Departementet kan i forskrift bestemme at deler av studentsamskipnadenes virksomhet skal være omfattet av forvaltningsloven.

§ 12. Departementets tilsyn

Studentsamskipnaden og selskaper som er omfattet av denne lovs § 3 fjerde ledd, står under tilsyn av departementet.

Departementet fastsetter nærmere regler om tilsynet i forskrift.

§ 13. Riksrevisjonens kontroll

Riksrevisjonen fører kontroll med forvaltningen av statens interesser og kan foreta undersøkelser mv. i studentsamskipnadene og heleide datterselskaper etter riksrevisjonsloven og instruks fastsatt av Stortinget.

§ 14. Sluttbestemmelser

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Fra samme tidspunkt oppheves lov 28. juni 1996 nr. 54 om studentsamskipnader.

Kongen kan gi nærmere overgangsregler.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Votering i sak nr. 2

Komiteen hadde innstilt til Odelstinget å gjøre slikt vedtak til

L o v

om endringer i opplæringslova

I

I lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den videregående opplæringa blir det gjort følgende endringer:

§ 13–2 skal lyde:

§ 13-2 Plikt for fylkeskommunen til å sørge for grunnskoleopplæring, spesialpedagogisk hjelp og videregående opplæring i institusjonar etter barnevernlova

Når det blir gjort vedtak om plassering i institusjon etter barnevernlova, er det den fylkeskommunen der institusjonen ligg som har ansvaret for å oppfylle retten til grunnskoleopplæring, spesialpedagogisk hjelp og videregående opplæring etter lova her. *Fylkeskommunen der institusjonen ligg har rett til refusjon av utgifter til opplæringa frå fylkeskommunen der barnet eller den unge er*

buset på det tidspunktet det blir gjort vedtak om plassering, etter satsar fastsett av departementet.

Ansvaret omfattar barn og unge i institusjonar i fylkeskommunen som den statlege regionale barnevernmyndigheita har ansvaret for etter barnevernlova § 5–1, og barn og unge i private og kommunale institusjonar som er godkjende etter barnevernlova § 5–8. Dersom opplæringa skjer i institusjonen, skal institusjonen sørge for nødvendige lokale til formålet.

Departementet gir forskrifter om refusjon av utgifter til opplæring av barn og unge frå andre fylkeskommunar.

II

Loven gjelder fra det tidspunktet Kongen bestemmer.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Votering i sak nr. 3

Presidenten: Under debatten er det satt fram 42 forslag. Det er

- forslagene nr. 1–4, fra Gjermund Hagesæter på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslag nr. 5, fra Gjermund Hagesæter på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti
- forslagene nr. 6–9, fra Gjermund Hagesæter på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre
- forslag nr. 10, fra Gjermund Hagesæter på vegne av Fremskrittspartiet og Høyre
- forslag nr. 11, fra Gjermund Hagesæter på vegne av Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti
- forslagene nr. 12 og 13, fra Svein Flåtten på vegne av Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslagene nr. 14–21, fra Gjermund Hagesæter på vegne av Fremskrittspartiet
- forslagene nr. 22 og 23, fra Svein Flåtten på vegne av Høyre og Venstre
- forslagene nr. 24–26, fra Svein Flåtten på vegne av Høyre
- forslagene nr. 27 og 28, fra Hans Olav Syversen på vegne av Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslagene nr. 29–34, fra Hans Olav Syversen på vegne av Kristelig Folkeparti
- forslagene nr. 35–42, fra Lars Sponheim på vegne av Venstre

For å redusere antall voteringer i denne saken vil presidenten foreslå en omforent voteringsorden. Dette innebærer at hvis mindretallsforslagene faller, vil forslagsstillerne deretter støtte innstillingen når det gjelder disse paragrafene. Det er blitt konferert med forslagsstillerne om dette på forhånd.

Presidenten vil understreke den selvfølgelige forutsetning at når partiene aksepterer en slik voteringspraksis, skal dette ikke bli brukt mot et parti ved en senere anledning.

Voteringen vil bli ordnet som følger:

- Det voteres først over alle mindretallsforslag, hvor vi starter med minste fraksjon.
- Deretter voterer det over innstillingens forslag til vedtak, hvor vi starter med alle lover som antas å bli enstemmig vedtatt.
- Videre voterer det over skatteloven, som vi finner under bokstav J i innstillingen. Her vil presidenten først ta opp alle paragrafer som ulike fraksjoner ønsker å stemme imot.
- Så voterer det over alle paragrafer i skatteloven som antas å bli enstemmig vedtatt.
- Så voterer det over gjestående lover, bokstavene A, C, D, F, G, M, O, P og Q, slik at de som ønsker å stemme imot også her, får anledning til det.

Til slutt voterer det over lovens overskrift og loven i sin helhet.

– Ingen innvendinger er kommet mot dette, og det vil bli gått fram slik.

Det voterer da først over forslagene nr. 35–42, fra Venstre.

Forslag nr. 35 lyder:

«I lov av 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 6-19 annet ledd fjerde punktum skal lyde:

Fradrag kan enten gis med inntil 1 575 kroner eller med inntil to promille av samlet utbetalt lønn.

§ 6-20 fjerde ledd andre punktum skal lyde:

Fradrag kan samlet gis med inntil 1 575 kroner eller en forholdsmessig del av dette beløpet når fradragsberettiget kontingent er betalt for bare en del av inntektsåret.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2008.»

Forslag nr. 36 lyder:

«I lov av 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 8-1 femte ledd første punktum skal lyde:

Ved fastsettelsen av årets positive, alminnelige inntekt fra jord- og hagebruk, herunder biinntekt fra slik virksomhet, gis produsenten et jordbruksfradrag på inntil 47 250 kroner per driftsenhet per år.

§ 8-1 femte ledd tredje punktum skal lyde:

For inntekt over 47 250 kroner gis i tillegg et fradrag på 32 pst. av inntekten opp til samlet fradrag på 142 000 kroner.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2008.»

Forslag nr. 37 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 14-43 første ledd bokstav d skal lyde:

Personbiler, traktorer, maskiner, redskap, instrumenter, inventar, mv. – 25 pst.

II

Endringen under I trer i kraft fra og med 1. juli 2008.»

Forslag nr. 38 lyder:

«I lov 28. februar 1997 nr. 19 (folketrygdloven) gjøres følgende endring:

I

§ 23-3 fjerde ledd skal lyde:

Det skal ikke betales avgift når inntekten er inntil 42 000 kroner. Avgiften må ikke overstige mer enn 25 pst. av den del av inntekten som overstiger 42 000 kroner.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2008.»

Forslag nr. 39 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 6-31 annet ledd skal lyde:

(2) Det gis minstefradrag i brutto virksomhetsinntekt til selvstendig næringsdrivende etter § 5-30.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2008.»

Forslag nr. 40 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 8-2 annet ledd bokstav a og b skal lyde:

- a. Frigitte skogfondsmidler som brukes til skogkultur og opprusting av skogsveier, samt til alternative av-virkningsfremmende investeringer i et vernet skogsområde hvor det er fastsatt restriktive forskrifter for bygging av skogsveier, tas til inntekt med 40 pst.
- b. Skogfondsmidler som frigis til investering i avskrivbart driftsmiddel, kommer til fradrag i driftsmidlets kostpris.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra 1. januar 2008.»

Forslag nr. 41 lyder:

«I lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift gjøres følgende endring:

I

§ 16 første ledd nr. 14 nytt annet punktum skal lyde:

Fritaket omfatter også batteriskifte i og leasing av kjøretøy som nevnt i første punktum.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra 1. januar 2008.»

Forslag nr. 42 lyder:

«I lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift gjøres følgende endring:

I

§ 16 første ledd nytt nr. 16 skal lyde:

16. Frisk frukt og grønnsaker.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra 1. januar 2008.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Venstre ble med 74 mot 6 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.25.27)

Presidenten: Det voterer over forslagene nr. 29–34, fra Kristelig Folkeparti.

Forslag nr. 29 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 6-19 annet ledd fjerde punktum skal lyde:

Fradrag kan enten gis med inntil 2 835 kroner eller med inntil to promille av samlet utbetalt lønn.

§ 6-20 fjerde ledd annet punktum skal lyde:

Fradrag kan samlet gis med inntil 2 835 kroner eller med en forholdsmessig del av dette beløpet når fradragberettiget kontingent er betalt for bare en del av året.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning for inntektsåret 2008.»

Forslag nr. 30 lyder:

«I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endring:

I

§ 23-2 åttende ledd annet punktum skal lyde:

Fritaket etter første punktum gjelder bare dersom institusjonens eller organisasjonens totale lønnsutgifter er opp til 500 000 kroner, og bare for lønnsutbetalinger opp til 50 000 kroner pr. ansatt.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2008.»

Forslag nr. 31 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 17-10 første ledd skal lyde:

(1) Hvis skattyters samlede skatter ved endelig ligning overstiger 80 pst. av alminnelig inntekt fradrett tillegg i alminnelig inntekt etter § 10-42, skal formuesskatt til staten og dernest formuesskatt til kommunen nedsettes slik at nevnte grense ikke overskrides. Skatt kan likevel ikke nedsettes

a. av nettoformue over 5 000 000 kroner: under 1 pst. av den overskytende formue

b. av nettoformue mellom 2 000 000 og 5 000 000 kroner: under 0,8 pst. av den overskytende formue

c. av nettoformue mellom 1 000 000 og 2 000 000 kroner: under 0,6 pst. av den overskytende formue.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2008.»

Forslag nr. 32 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 14-43 første ledd bokstav d skal lyde:

Personbiler, traktorer, maskiner, redskap, instrumenter, inventar, mv. – 22 pst.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning for inntektsåret 2008.»

Forslag nr. 33 lyder:

«I lov 28. februar 1997 nr. 19 (folketrygdloven) gjøres følgende endring:

I

§ 23-3 fjerde ledd skal lyde:

Det skal ikke betales avgift når inntekten er inntil 49 600 kroner. Avgiften må ikke overstige mer enn 25 pst. av den del av inntekten som overstiger 49 600 kroner.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2008.»

Forslag nr. 34 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 6-50 fjerde ledd annet punktum skal lyde:

Det gis maksimalt fradrag for gaver etter denne paragraf med til sammen 18 000 kroner årlig.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2008.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Kristelig Folkeparti ble med 73 mot 7 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.25.51)

Presidenten: Det voterer over forslagene nr. 27 og 28, fra Kristelig Folkeparti og Venstre.

Forslag nr. 27 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I

Ny overskrift til ny § 16-1 skal lyde:

Fradrag i skatt for arbeidstakere fra 62 til 67 år.

Ny § 16-1 skal lyde:

Personlig skattyter med inntekt som er skattepliktig etter § 5-10 gis fradrag i inntektsskatt og trygdeavgift

på 3 000 kroner fra og med det inntektsåret vedkommende fyller 62 år til og med det inntektsåret vedkommende fyller 66 år.

Det gis bare fradrag etter første punktum for personlig skattyter som ikke mottar pensjon eller løpende ytelser fra folketrygden som skattlegges som personinntekt etter § 12-2.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra inntektsåret 2008.»

Forslag nr. 28 lyder:

«I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) m.m. gjøres følgende endringer:

I

§ 8-34 nytt tredje ledd skal lyde:

Dersom en selvstendig næringsdrivende er syk-meldt på grunn av svangerskapsrelatert sykdom, og tilrettelegging eller omplassering til annet arbeid i virksomheten ikke er mulig, skal trygden dekke sykepen-ger med 100 pst. fra første sykemeldingsdag.

Nåværende tredje, fjerde og femte ledd blir fjerde, femte og sjette ledd.

§ 9-5 første ledd skal lyde:

Til en arbeidstaker eller selvstendig næringsdriven-de som har omsorg for barn ytes det omsorgspenger dersom han eller hun er borte fra arbeidet

- på grunn av nødvendig tilsyn med og pleie av sykt barn i hjemmet eller i helseinstitusjon,
- fordi den som har det daglige barnetilsynet er syk,
- fordi den som har det daglige barnetilsynet er forhindret fra å ha tilsyn med barnet fordi vedkom-mende følger et annet barn til utredning eller til innleggelse i helseinstitusjon, eller
- fordi barnet på grunn av sykdom trenger en oppføl-ging i form av legebesøk mv. selv om barnet ikke er sykt eller pleietrengende den aktuelle dagen.

§ 9-9 nytt tredje ledd skal lyde:

For selvstendig næringsdrivende yter trygden om-sorgspenger fra 1. dag med 100 pst. av sykepenge-grunnlaget.

§ 9-16 nytt andre ledd skal lyde:

Ytelsene gis med den prosent av sykepengegrunnla-get som gjelder ved egen sykdom, men selvstendig nær-ingsdrivende vil ikke få redusert prosent som ved egen sykdom. Til arbeidsledige gis ytelsen etter bestemmel-sene i § 8-49 om sykepenger til arbeidsledige.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra 1. juli 2008.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 68 mot 9 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.26.14)

Presidenten: Det voteres over forslagene 24–26, fra Høyre.

Forslag nr. 24 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 6-19 annet ledd fjerde punktum skal lyde:

Frdrag kan gis med inntil 1 800 kroner eller med inntil to promille av samlet utbetalt lønn.

§ 6-20 fjerde ledd andre punktum skal lyde:

Frdrag kan samlet gis med inntil 1 800 kroner eller en forholdsmessig del av dette beløpet når frdragsberet-tiget kontingent er betalt for bare en del av inntektsåret.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2008.»

Forslag nr. 25 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 4-2 annet ledd oppheves. Tredje ledd blir annet ledd.

§ 4-3 annet ledd oppheves.

§ 4-16 overskrift og første ledd første punktum skal lyde:

§ 4-16 Livsforsikringspolise.

Verdien av livsforsikringspolise som ikke omfattes av § 4-2 første ledd, jf. § 4-2 annet ledd, settes til gjen-kjøpsverdien.

Overgangsregel til skatteloven § 4-2 annet ledd (jf. lov 15. desember 2006 nr. 81 del VII) oppheves.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2008.»

Forslag nr. 26 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I

Ny overskrift til ny § 16-1 skal lyde:

Frdrag i skatt for arbeidstakere fra 62 til 67 år.

Ny § 16-1 skal lyde:

Personlig skattyter med inntekt som er skattepliktig etter § 5-10 gis fradrag i inntektsskatt og trygdeavgift på 6 000 kroner fra og med det inntektsåret vedkom-mende fyller 62 år til og med det inntektsåret vedkom-mende fyller 66 år.

Det gis bare fradrag etter første punktum for per-sonlig skattyter som ikke mottar pensjon eller løpende ytelser fra folketrygden som skattlegges som person-inntekt etter § 12-2.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra inntektsåret 2008.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Høyre ble med 70 mot 10 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.26.36)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 22 og 23, fra Høyre og Venstre.

Forslag nr. 22 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 18-3 tiende ledd skal lyde:

I grunnrenteinntekt fastsatt etter bestemmelsene foran, skal det trekkes fra et minstefradrag tilsvarende installert effekt på 5 500 kVA. Minstefradraget kan ikke overstige markedsverdien av kraftverkets faktiske produksjon det enkelte år. Departementet kan fastsette nærmere regler i forskrift.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2008.»

Forslag nr. 23 lyder:

«I lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift av arv og visse gaver gjøres følgende endring:

I

§ 20 B. Betalingsutsettelse ved arv og gave av boligeiendom og fritidsbolig skal lyde:

(1) Ved arv og gave av boligeiendom eller fritidsbolig som nevnt i henholdsvis skatteloven § 9-3 annet ledd og skatteloven § 9-3 tredje ledd, kan arving etter gavemottaker kreve utsettelse med betaling av avgift, når arving etter gavemottaker:

- a) er giverens eller arvelaterens livsarving, eller barn av giverens eller arvelaterens livsarving; og
- b) tar boligeiendommen eller fritidsboligen i bruk som egen bolig eller fritidsbolig uten ugrunnet opphold etter ervervet.

(2) Hvor arving eller gavemottaker også mottar verdier som ikke faller inn under regelen i første ledd, skal betalingsutsettelsen gjelde for den del av beregnet arveavgift som etter en forholdsmessig fordeling faller på boligeiendommen etter fritidsboligen. Nettoverdiene som omfattes av regelen i første ledd og andre nettoverdiene beregnes ved at arvingen eller gavemottakerens andel av fradrag etter § 15, jf. § 16, som klart knytter seg til en bestemt eiendel, trekkes fra i denne. Fradrag som ikke klart knytter seg til en bestemt eiendel, trekkes fra forholdsmessig etter forholdet mellom bruttoverdiene som faller inn under første ledd og bruttoverdiene som faller utenfor.

(3) Betalingsutsettelse for avgift etter denne paragraf, gjelder inntil arving etter gavemottaker dør, gir bort eller realiserer hele eller deler av boligeiendommen etter fritidsboligen. Overføres eiendommen ved dødsfall og en arving som selv har rett til betalingsutsettelse etter denne paragraf, overtar ansvaret for avdødes avgiftsgjeld, kan vedkommende arving overta avdødes rettigheter og plikter knyttet til betalingsutsettelsen. Når betalingsutsettelsen opphører, skal avgiftsbeløpet betales innen tre måneder.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning for arv og gave hvor rådigheten, jf. arveavgiftsloven §§ 9 og 10, går over 1. januar 2008 eller senere.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Høyre og Venstre ble med 64 mot 14 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.26.58)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 14–21, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 14 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§§ 6-19 og 6-20 oppheves.

II

Endringene under I trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2008.»

Forslag nr. 15 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 14-43 første ledd bokstav d skal lyde:

- d. Personbiler, traktorer, maskiner, redskap, instrumenter, inventar, mv. – 25 pst.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2008.»

Forslag nr. 16 lyder:

«I lov 28. februar 1997 nr. 19 (folketrygdloven) gjøres følgende endring:

I

§ 23-3 fjerde ledd skal lyde:

Det skal ikke betales avgift når inntekten er inntil 69 600 kroner. Avgiften må ikke overstige mer enn 25 pst. av den del av inntekten som overstiger 69 600 kroner.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2008.»

Forslag nr. 17 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 6-32 første ledd første og annet punktum skal lyde:

Minstefradraget fastsettes til et beløp som svarer til 30 pst. av summen av inntekt som omfattes av § 6-31 første ledd a, c eller d eller annet ledd (lønninntekt). Minstefradraget fastsettes til et beløp som svarer til 30 pst. av summen av inntekt som omfattes av § 6-31 første ledd b (pensjonsinntekt).

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2008.»

Forslag nr. 18 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 6-81 skal lyde:

§ 6-81. Særfradrag for alder og uførhet m.v.

(1) Særfradrag for alder gis etter følgende regler:

- a. Fra og med den måned skattyter fyller 70 år, gis det et særfradrag i alminnelig inntekt på 1 697 kroner pr. påbegynt måned. Ektefeller har til sammen rett til samme særfradrag som en enslig.
- b. Bestemmelsen i a gjelder tilsvarende når skattyter etter fylte 67 år tar ut alderspensjon etter § 19-6 i folketrygdloven. Tar skattyteren bare ut en del av full alderspensjon, reduseres særfradraget tilsvarende. Tar begge ektefeller ut deler av full alderspensjon, er den høyeste pensjonsandelen avgjørende for denne reduksjonen.
- c. Dersom begge ektefeller har alderspensjon fra folketrygden, ordeles særfradraget med en halvpart på hver.

(2) Fra og med den måned skattyter mottar foreløpig uførestønad etter folketrygdloven § 12-16 eller uførepensjon fordi ervervsevnen er satt ned med minst 2/3, gis det et særfradrag i alminnelig inntekt på 1 697 kroner pr. påbegynt måned.

(3) Andre skattytere enn nevnt i første og annet ledd som har mottatt rehabiliteringspenger, foreløpig uførestønad eller attføringspenger etter folketrygdloven eller uførepensjon etter nevnte lov eller andre lover, skal for hver påbegynt måned slike ytelser er mottatt ha et særfradrag lik halvparten av månedsfradraget etter første ledd a første punktum.

(4) Reglene om ektefeller i denne paragraf gjelder tilsvarende for samboere som omfattes av § 2-16.

(5) Departementet kan gi forskrift om fordelingen av særfradrag etter denne paragraf.

II

Endringen under I trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2008.»

Forslag nr. 19 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 6-83 første ledd skal lyde:

(1) Skattytere som i inntektsåret har hatt usedvanlig store kostnader på grunn av egen eller forsørgt persons sykdom eller varig svakhet, gis særfradrag i alminnelig inntekt på 9 180 kroner så langt kostnadene kan dokumenteres og minst utgjør 6 120 kroner. Skattytere som kan dokumentere å ha sykdommen diabetes I eller II, gis særfradrag i alminnelig inntekt på 9 180 kroner, med mindre skattyter dokumenterer høyere kostnader.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2008.»

Forslag nr. 20 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 5-15 første ledd, ny bokstav n skal lyde:

Arbeidsgivers dekning av kostnader til personlige treningskort for arbeidstakere såfremt tilbudet om slik dekning omfatter alle ansatte i bedriften. Dekning av

kostnader til reise mv. og kjøp av utstyr omfattes ikke av fritaket. Fritaket gjelder bare for kostnader inntil 3 000 kroner årlig. Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av denne bokstav.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2008.»

Forslag nr. 21 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 6-60 første ledd skal lyde:

(1) Skattyter som i minst 130 dager av inntektsåret har drevet eller deltatt i fiske eller fangst på havet eller langs kysten, gis fradrag med inntil 30 pst. av netto arbeidsinntekt av fisket eller fangsten, begrenset inntil 160 000 kroner.

§ 6-61 første ledd skal lyde:

(1) Sjøfolk gis fradrag med inntil 30 pst. av inntekten ombord, begrenset til 160 000 kroner.

II

Endringene under I trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2008.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 62 mot 17 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 16.27.21)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 12 og 13, fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Forslag nr. 12 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 6-60 første ledd skal lyde:

(1) Skattyter som i minst 130 dager av inntektsåret personlig har drevet eller deltatt i fiske eller fangst på havet eller langs kysten, gis fradrag med inntil 30 pst. av netto arbeidsinntekt av fisket eller fangsten, begrenset til 150 000 kroner.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2008.»

Forslag nr. 13 lyder:

«I lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift av arv og visse gaver gjøres følgende endringer:

I

Ny § 4 A skal lyde:

§ 4 A Betinget avgiftsfrihet ved arv og gave av næringsvirksomhet

(1) Arv og gave av eiendeler og rettigheter i enkeltpersonforetak og andel eller aksje i selskap omfattet av § 11 A som oppfyller vilkårene i annet ledd, skal være fritatt fra arveavgift. Dersom arvingen eller mottakeren eier de mottatte eiendelene og rettighetene, andelene eller aksjene i mindre enn 10 år fra tidspunktet da rådigheten anses ervervet i henhold til §§ 9 og 10, bort-

faller eller begrenses fritaket etter første punktum i medhold av reglene i femte ledd.

(2) Bestemmelsen i første ledd gjelder når følgende vilkår er oppfylt:

- a) Enkeltpersonforetaket eller selskapet må oppfylle kravene som stilles til små foretak etter regnskapsloven § 1-6 i det siste årsregnskap før rådgighetsåret; og
- b) overdrageren eller dennes ektefelle eller samboer må umiddelbart før overdragelsen eie direkte eller indirekte minst 25 pst. av aksjene eller andelene i selskapet. Ved avgjørelsen av om dette vilkår er oppfylt, skal man også regne med andeler og aksjer som er eid av overdragere ektefelle eller samboer og arvinger omfattet av arveloven §§ 1 til 3, når disse tidligere var eid av arvelateren eller giveren eller dennes ektefelle eller samboer.

(3) Bestemmelsen i første ledd gjelder for enkeltpersonforetak bare verdier som er knyttet til virksomheten eller virksomhetene i foretaket. Verdien av børsnoterte aksjer, herunder aksjer notert på SMB-listen, derivater og aksjer og andeler omfattet av § 11 A skal ikke regnes som verdier knyttet til virksomhet i enkeltpersonforetak. Ved overføring av aksjer eller andeler som omfattes av § 11 A legges verdien etter § 11 A til grunn.

(4) Hvor arvingen eller gavemottakeren også mottar verdier som ikke faller inn under reglene i første til tredje ledd, skal fritaksordningen etter denne paragraf gjelde for den del av beregnet arveavgift som etter en forholdsmessig fordeling faller på de nettoverdiene som omfattes av første til tredje ledd. Nettoverdiene som omfattes av reglene i første til tredje ledd og andre nettoverdiene beregnes ved at arvingens eller gavemottakerens andel av fradrag etter § 15, jf. § 16, som klart knytter seg til en bestemt eiendel trekkes fra i denne. Fradrag som ikke klart knytter seg til en bestemt eiendel trekkes fra forholdsmessig etter forholdet mellom bruttoverdiene som faller inn under første til tredje ledd og bruttoverdiene som faller utenfor. Ved overføring av enkeltpersonforetak hvor det drives flere atskilte virksomheter skal den del av beregnet arveavgift som faller inn under fritaksordningen etter denne paragraf fordeles på virksomhetene etter forholdet mellom nettoverdiene knyttet til virksomhetene. Overføres aksjer eller andeler i flere selskaper skal arveavgiften knyttet til aksjene eller andelene fordeles mellom selskapene forholdsmessig etter nettoverdiene knyttet til aksjene eller andelene.

(5) Dersom arvingen eller mottakeren dør, gir bort eller realiserer mer enn 50 pst. av de mottatte aksjene eller andelene, og dette skjer mindre enn 10 år fra det tidspunktet da rådgigheten over midlene i henhold til §§ 9 og 10 anses ervervet, bortfaller en andel av avgiftsfritaket etter første ledd tilsvarende en tidel for hvert år som gjenstår til utløpet av 10-årsfristen etter første ledd annet punktum. For enkeltpersonforetak bortfaller en andel av arveavgiftsfritaket etter første ledd tilsvarende en tidel for hvert år som gjenstår til utløpet av

10-årsfristen etter første ledd annet punktum ved død eller dersom virksomheten i det vesentlige opphører. Realisasjon anses ikke å foreligge i den utstrekning fusjon, fisjon eller annen selskapsomdanning kan gjøres med skattemessig kontinuitet etter reglene i skatteloven og reglene i dette ledd gjelder tilsvarende for de mottatte vederlagsaksjer eller andeler. Det skal ikke beregnes rente som følge av utsatt plikt til å svare avgift etter denne paragraf.

(6) Overføres enkeltpersonforetak eller aksjene eller andelene i et selskap ved arv eller gave og en ektefelle, arving eller gavemottaker, som selv har rett til betinget avgiftsfrihet etter denne paragraf, kan vedkommende ektefelle, arving eller gavemottaker overta avdødes rettigheter og plikter etter ordningen. Tilsvarende gjelder ved salg til person som nevnt i arveloven §§ 1-4.

§ 20 A oppheves.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning for arv og gave hvor rådgigheten, jf. arveavgiftsloven §§ 9 og 10, går over 1. januar 2008 eller senere.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 60 mot 19 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 16.27.45)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 11, fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«I

I lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift gjøres følgende endring:

§ 16 første ledd nr. 14 nytt annet punktum skal lyde:
Fritaket omfatter også utleie av batteri til kjøretøy som nevnt i første punktum.

II

Endringen under I trer i kraft straks, med virkning fra og med inntektsåret 2008.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti ble med 57 mot 22 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 16.28.06)

Presidenten: Vi hopper så over forslag nr. 10, fra Fremskrittspartiet og Høyre, da dette forslaget vil bli tatt opp til alternativ votering mot innstillingen senere.

Det votes over forslagene nr. 6–9, fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre.

Forslag nr. 6 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 6-50 fjerde ledd annet punktum skal lyde:

Det gis maksimalt fradrag for gaver etter denne paragraf med inntil 15 000 kroner årlig.

II

Endringen trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2008.»

Forslag nr. 7 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 5-14 første ledd bokstav a skal lyde:

- a. Fordelen settes til differansen mellom den verdien som kan oppnås ved reelt salg av aksjen, redusert med 20 pst., og det den ansatte betaler for aksjen. Den skattefrie fordelen kan likevel ikke overstige 4 500 kroner pr. inntektsår.

II

Endringen under I trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2008.»

Forslag nr. 8 lyder:

«I lov 4. mars 1983 nr. 3 om statens tjenestemenn m.m. gjøres følgende endringer:

I

§ 13 nr. 6 oppheves. Nåværende § 13 nr. 7 blir ny § 13 nr. 6.

Overskriften til § 13 endres fra «Fortrinnsrett til ny stilling. Ventelønn,» til «Fortrinnsrett til ny stilling».

Følgende overgangsregel gis:

1. Den som ved lovendringens ikrafttredelse har rett til ventelønn, beholder retten til ventelønn etter de regler som gjelder på tidspunktet for lovendringen.
2. For arbeidstakere i virksomheter som ved særlig lovgivning er gitt rettigheter etter lov 4. mars 1983 nr. 3 om statens tjenestemenn m.m. § 13 nr. 6, kan det i henhold til den enkelte bestemmelse i slik særlig lovgivning tilstås ventelønn også etter opphevelse av lov 4. mars 1983 nr. 3 om statens tjenestemenn m.m. § 13 nr. 6.
3. Departementet kan bestemme at arbeidstakere i navngitte statlige virksomheter kan tilstås ventelønn etter opphevelse av lov 4. mars 1983 nr. 3 om statens tjenestemenn m.m. § 13 nr. 6, likevel ikke slik at ventelønn tilstås for ansatte med fratredelse senere enn ett år etter endringslovens ikrafttredelse.
4. Tilståelse av ventelønn etter annet og tredje ledd kan bare skje dersom vilkårene i lov 4. mars 1983 nr. 3 om statens tjenestemenn m.m. § 13 nr. 6 er oppfylt.
5. Nærmere regler om ventelønn etter denne bestemmelse kan fastsettes av Kongen i forskrift.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra 1. januar 2008.»

Forslag nr. 9 lyder:

«I lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens Pensjonskasse gjøres følgende endringer:

I

§ 20 første ledd bokstav f oppheves. Nåværende bokstav g blir ny bokstav f.

§ 24 tredje ledd oppheves.

§ 27 annet ledd tredje punktum skal lyde:

Bestemmelsen i dette ledd gjelder også permittert medlem.

Følgende overgangsregler gis:

1. Medlemmer i Statens Pensjonskasse som ved opphevelse av lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens Pensjonskasse § 24 tredje ledd har rett til vartpenger etter denne bestemmelsen, kan motta vartpenger etter de regler som gjelder ved opphevelsen.
2. Lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens Pensjonskasse § 20 første ledd bokstav f skal fortsatt gjelde for dem som har ventelønn etter den tidligere bestemmelsen i lov 4. mars 1983 nr. 3 om statens tjenestemenn m.m. § 13 nr. 6 og for dem som har vartpenger etter den tidligere bestemmelsen i § 24 tredje ledd også etter disse bestemmelsenes opphevelse.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra 1. januar 2008.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre ble med 48 mot 31 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 16.28.37)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 5, fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 5-15 første ledd bokstav 1 skal lyde:

1. fordel ved bruk av Forsvarets tjenesteboliger og ved bruk av bolig på tjenestested i utlandet.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2008.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti ble med 47 mot 32 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 16.29.00)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 1–4, fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Forslag nr. 1 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt på formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 2-30 tredje ledd skal lyde:

(3) Forskningsinstitutt som mottar basisbevilgning fra staten, jf. retningslinjer for statlig finansiering av forskningsinstitutter, er fritatt for skatteplikt for formue i og inntekt fra instituttets forskningsaktiviteter. Fritaket for formuesskatt omfatter eiendeler som hovedsakelig benyttes i instituttets forskningsaktiviteter. Et beløp som svarer til det samlede fritatte skattebeløpet etter foregående punktum skal overføres fra forsk-

ningsinstituttets økonomiske aktiviteter til instituttets ikke-økonomiske aktiviteter.

II

Endringen under I trer i kraft straks, med virkning fra og med inntektsåret 2008.»

Forslag nr. 2 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 16-10 tredje ledd første og andre punktum skal lyde:

(3) Innbetalt sparebeløp kan ikke overstige 20 000 kroner pr. inntektsår. Samlet innbetalt sparebeløp på kontoen kan ikke overstige 200 000 kroner.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2008.»

Forslag nr. 3 lyder:

«I lov 28. februar 1997 nr. 19 (folketrygdloven) gjøres følgende endring:

I

§ 19-6 skal lyde:

§ 19-6. Alderspensjon mellom 67 og 70 år

Før alderspensjonisten har fylt 67 år, ytes pensjonen på grunnlag av rettigheter som vedkommende har opparbeidet til og med det året han eller hun fylte 66 år. Rettigheter som vedkommende opparbeider deretter, regnes med først når han eller hun fyller 70 år. Dersom ligningen for det året pensjonisten fylte 66 år ikke foreligger når alderspensjonen innvilges, settes poengtallet for dette året lik det poengtallet som er fastsatt for det foregående året. Pensjonen omregnes etter det poengtallet som er fastsatt for det året pensjonisten fylte 66 år først når han eller hun fyller 70 år.

Alderspensjonen til person over 67 år skal ikke reduseres pga. pensjonsgivende inntekt.

Departementet gir forskrifter om gjennomføringen av bestemmelsene i denne paragrafen, herunder regler om fastsetting av inntekt.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2008.»

Forslag nr. 4 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 5-15 annet ledd nytt fjerde punktum skal lyde:

Videre kan departementet gi forskrift om skattefritak for arbeidsgivers dekning av ansattes behandlingsutgifter under sykdom og av behandlingsforsikringer.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2008.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 43 mot 36 stemmer ikke bifalt. (Voteringsutskrift kl. 16.29.25)

Presidenten: Det vil så bli votert over innstillingens forslag til vedtak, bokstavene B, E, H, I, K, L og N.

Komiteen hadde innstilt til Odelstinget å gjøre slike vedtak til lover:

B .

L o v

om endring i lov 19. juni 1964 nr. 14
om avgift på arv og visse gaver

I lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver gjøres følgende endring:

I

§ 4 første ledd bokstav b skal lyde:

b) Gaver ytet før giverens død til fysiske personer innenfor et årlig fribeløp tilsvarende et halvt grunnbeløp i folketrygden (G) ved årets inngang. Gaver i form av ikke-børsnoterte aksjer, andeler i ansvarlige selskap eller kommandittselskap og andre typer verdipapirer som ikke er notert på børs, samt overføring av fast eiendom, er ikke fritatt for avgiftsplikt etter denne bestemmelsen.

II

Endringen under I trer i kraft 1. januar 2008.

E .

L o v

om endring i lov 12. desember 1975 nr. 59
om dokumentavgift

I lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift gjøres følgende endring:

I

§ 7 fjerde ledd siste punktum skal lyde:

Er retten overtatt med hjemmel i lov til åsetespris, gjelder bestemmelsene i lov 19. juni 1964 nr. 14 om arveavgift § 14 fjerde ledd tilsvarende.

II

Endringen under I trer i kraft straks.

H .

L o v

om endringer i lov 29. november 1996 nr. 69
om skattlegging av personer på Jan Mayen

I lov 29. november 1996 nr. 69 om skattlegging av personer på Jan Mayen gjøres følgende endringer:

I

Lovens tittel skal lyde:

Lov om skattlegging av personer på Jan Mayen og i Antarktis

§ 1 første punktum skal lyde:

Personer som oppholder seg på Jan Mayen eller i de norske bilandene i Antarktis, svarer skatt av inntekt vunnet ved arbeid der etter bestemmelsene om lønnstrekk i lov om skatt til Svalbard.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2008.

I .

L o v

om endringer i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

I

§ 23-2 fjerde ledd første punktum skal lyde:

Det skal betales arbeidsgiveravgift av arbeidsgiveres og det offentliges tilskott til livrente- og pensjonsordninger og arbeidsgiveres tilskott til Overføringsavtalens sikringsordning.

II

§ 3-15 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Som pensjonsgivende inntekt regnes også inntekt som omfattes av lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard § 3-1 fjerde ledd b.

§ 23-2 åttende ledd annet punktum skal lyde:

Fritaket etter første punktum gjelder bare dersom institusjonens eller organisasjonens totale lønnsutgifter er opp til 450 000 kroner, og bare for lønnsutbetalinger opp til 45 000 kroner per ansatt.

§ 23-3 sjette ledd skal lyde:

Det svares også trygdeavgift med mellomomsats av alminnelig inntekt fra enkeltpersonforetak og annen inntekt som er omfattet av lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard § 3-1 fjerde ledd b.

Nåværende sjette ledd blir syvende ledd.

III

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2007.

Endringene under II trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2008.

K .

L o v

om endringer i lov 12. desember 2003 nr. 108 om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv.

I lov 12. desember 2003 nr. 108 om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv. gjøres følgende endringer:

I

§ 4 annet ledd skal lyde:

Det ytes ikke kompensasjon:

1. Når det foreligger fradrag for inngående merverdiavgift etter bestemmelsene i merverdiavgiftsloven kapittel VI.
2. For merverdiavgift på anskaffelser som nevnt i merverdiavgiftsloven § 22 første ledd.
3. For merverdiavgift på anskaffelser til bygg, anlegg eller annen fast eiendom for salg eller utleie.
4. *Når virksomheter som nevnt i § 2 første ledd bokstav a og b driver økonomisk aktivitet og denne aktiviteten kan være i konkurranse med virksomheter som ikke er kompensasjonsberettiget.*

§ 10 skal lyde:

Foreldelsesfristen for krav om kompensasjon er sammenfallende, jf. § 6 tredje ledd, med fristen for å sende inn oppgave for sjette periode påfølgende år.

For virksomheter som nevnt i § 2 bokstav a er foreldelsesfristen sammenfallende med fristen for å sende inn oppgave for neste periode.

Foreldelsesfristen etter første og annet ledd begynner å løpe den datoen kompensasjonsbeløpet er eller skulle ha vært registrert i regnskapssystemet etter bestemmelsene i § 6 fjerde ledd.

Foreldelse avbrytes kun ved innsendelse av kompensasjonsoppgave etter bestemmelsene i denne lov.

§ 15 fjerde ledd skal lyde:

For utbetaling av kompensasjon etter § 9 skal rentesatsen tilsvare satsen fastsatt i medhold av lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. § 3 første ledd første punktum. For tilbakebetaling av for mye utbetalt kompensasjon etter § 11 skal rentesatsen tilsvare den pengepolitiske styringsrenten slik denne er fastsatt av Norges Bank per 1. januar det aktuelle året tillagt ett prosentpoeng.

II

Endringene under I trer i kraft 1. januar 2008.

L .

L o v

om endringer i lov 10. desember 2004 nr. 77 om endringer i skatte- og avgiftslovgivningen mv.

I lov 10. desember 2004 nr. 77 om endringer i skatte- og avgiftslovgivningen mv. gjøres følgende endringer:

I

XIX. Overgangsregler. Avvikling av reglene om beregnet personinntekt for aksjonærer:

Nytt annet ledd skal lyde:

(2) *Skattyter kan kreve at det ikke skal beregnes personinntekt av inntekter fra annet selskap enn aksjeselskap og allmennaksjeselskap, hvor aksjeeie gir grunnlag for identifikasjon etter skatteloven § 12-11 annet ledd, slik denne lød frem til 1. januar 2006. Krav om endring av ligning må fremsettes innen utløpet av 2008.*

Under XIX. Overgangsregler. Fastsettelse av aksjens skjermingsgrunnlag og inngangsverdi:

Annet ledd skal lyde:

(2) *Skattyter kan kreve at utbytte som er utdelt til annen aksjonær, og som er kommet til fradrag ved RISK-reguleringen på skattytters hånd, skal legges til ved fastsettelsen av aksjens skjermingsgrunnlag og inngangsverdi. Fristen for å fremsette krav etter denne bestemmelse er 30. april 2008.*

Nåværende annet til femte ledd blir tredje til sjette ledd.

II

Under XIX. Overgangsregler. Ved ikrafttreddelsen av endringen under XIV § 10-34 gjelder følgende overgangsregel:

Nytt annet ledd skal lyde:

Ved endring av aksjeselskapets eller allmennaksjeselskapets ligning for inntektsåret 2005 eller tidligere, der endringen medfører at aksjonærens skattepliktige utbytte endres, kan aksjonæren kreve at aksjenes inngangsverdi og skjermingsgrunnlag oppreguleres med virkning fra 1. januar det året endringsvedtaket treffes. Oppregulering etter denne bestemmelsen kan kun kreves av aksjonærer som har eid aksjen i hele perioden fra og med 1. januar i selskapets ligningsår, til og med 1. januar det året ligningen ble endret. Ved oppregulering av inngangsverdien skal det tas hensyn til samtlige endringer i endringsvedtaket.

III

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2005.

Endringen under II trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2006.

N .

L o v

om endringer i lov 15. desember 2006 nr. 73
om endringer i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift

I lov 15. desember 2006 nr. 73 om endringer i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift gjøres følgende endringer:

I

§ 56 første ledd første punktum skal lyde:

Forhøyelse etter § 54 og fastsettelse etter § 55 kan endres av skattekontoret og Skattedirektoratet.

§ 61 første ledd skal lyde:

Søksmål mot staten anlegges etter vernetingsreglene i lov 17. juni 2005 nr. 90 om mekling og rettergang i sivile tvister (tvisteloven). *Statens partsstilling utøves av det skattekontoret som har truffet vedtak i første instans. Departementet kan gi instruks om utøvelsen av statens partsstilling generelt og i enkeltsaker. Departementet kan i enkeltsak eller i grupper av saker overta utøvelsen av partsstillingen eller overføre den til annen avgiftsmyndighet.*

II

Endringene under I trer i kraft straks. Departementet kan gi overgangsbestemmelser.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det vil nå bli votert over J, som gjelder skatteloven.

Komiteen hadde innstilt:

J

L o v

om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14
om skatt av formue og inntekt (skatteloven)

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I

Ny deloverskrift til § 10-70 og ny § 10-71 skal lyde:

Skatteplikt for gevinst og fradragsrett for tap ved utflytting

II

Skatteloven § 9-3 sjette ledd skal lyde:

Gevinst ved realisasjon av alminnelig gårdsbruk eller skogbruk er fritatt for skatteplikt på nærmere vilkår i § 9-13.

Ny § 9-13 skal lyde:

§ 9-13. *Skattefritak ved realisasjon av alminnelig gårdsbruk eller skogbruk*

(1) *Gevinst ved realisasjon av alminnelig gårdsbruk eller skogbruk til personer som er arveberettiget etter lov av 3. mars 1972 nr. 5 om arv m.m. kapittel 1 eller 2, er fritatt for skatteplikt når vederlaget ikke overstiger tre fjerdedeler av antatt salgsverdi, og eieren har eid eiendommen i minst ti år når realisasjonen finner sted eller avtales. Gevinstskattefritaket etter første punktum omfatter realisasjon til arveberettiget slektning av selgerens ektefelle.*

(2) *Fritaket gjelder også landbrukseiendom eiet i sameie mellom personer som alle er innenfor familieketten som nevnt i første ledd, når eiendommen overdras til en av sameierne eller til annet familiemedlem innenfor kretsen.*

(3) Fritaket gjelder også ved overdragelse av andel i selskap som nevnt i § 10-40 innenfor familiekretsen som nevnt i første ledd, men bare for den forholdsmessige del av gevinsten som gjelder alminnelig gårdsbruk eller skogbruk som landbruksvirksomheten er basert på. Ved realisasjon etter foregående punktum anses eiertidskravet etter første ledd oppfylt av andelseieren i den grad denne gjennom selskapet eller på annen måte har eiet eiendommen i minst ti år.

(4) Fritaket gjelder også for deltakerlignet selskap ved overdragelse av landbrukseiendom eiet av selskapet i minst ti år, hvor alle deltakerne er slektninger som nevnt, og hvor eiendommen overdras til en av deltakerne eller et annet familiemedlem innenfor kretsen. Overdras en landbrukseiendom fra et deltakerlignet selskap etter foregående punktum til en av deltakerne eller til en av deltakerenes ektefelle eller til person innenfor familiekretsen, anses forskjellen mellom antatt salgsverdi og vederlaget ikke som skattepliktig utdeling fra selskapet i henhold til § 10-42 første og annet ledd.

(5) Ved oppløsning av deltakerlignet selskap i landbruket blir gevinst som skriver seg fra salg av landbrukseiendom som for seg ville vært skattefri for deltakeren etter første ledd, å holde utenfor ved beregning av over- eller underskudd på deltakerens andel.

(6) Skattefritaket i første ledd omfatter også melkekvote som realiseres sammen med det alminnelige gårdsbruket.

(7) Gjenstår det ved realisasjonen mindre enn fem år av fristen, fritas en femtedel av gevinsten for skattlegging for hvert år eieren har eid eiendommen mer enn fem år. Gjenstående tid avrundes oppover til nærmeste antall hele år.

(8) Gevinst ved vern av skog i forbindelse med etablering eller utvidelse av verneområde etter naturvernloven, er fritatt for skatteplikt.

III

§ 2-30 første ledd bokstav k nytt nr. 5 skal lyde:

5. Overføringsavtalens sikringsordning

§ 5-12 sjette ledd skal lyde:

(6) Fordel ved arbeidsgivers premiebetaling til kollektiv livrente fastsettes til det enkelte medlems andel av den årlige premien til ordningen. Fordel etter første punktum regnes ikke som inntekt når det gis fradrag for premiebetalingen etter § 6-45.

§ 5-43 første ledd bokstav d skal lyde:

d. følgende ytelser etter folketrygdloven:

1. stønad ved helsetjenester etter kapittel 5
2. grunnstønad og hjelpestønad etter kapittel 6
3. gravferdsstønad etter § 7-2
4. stønad etter § 10-5, jf. § 10-7
5. attføringsstønad etter § 11-8
6. engangsstønad ved fødsel eller adopsjon etter § 14-17
7. stønad til barnetilsyn etter §§ 15-11, 17-9 og 17-10

8. utdanningsstønad mv. etter §§ 15-12, 15-13, 16-9, 17-9 og 17-10,

§ 6-45 annet punktum skal lyde:

Det gis fradrag for kostnad til sikring av pensjon i offentlig pensjonsordning i arbeidsforhold og for tilskudd til Overføringsavtalens sikringsordning.

§ 10-64 overskriften skal lyde:

§ 10-64. Begrensning i skatteplikten/fradragsretten som følge av skatteavtale eller EØS-avtalen

§ 10-64 skal lyde:

Skattlegging etter reglene i §§ 10-61 til 10-68 foretas ikke når

- a) selskapet eller innretningen er omfattet av avtale Norge har inngått med annen stat til unngåelse av dobbeltbeskatning, og selskapets eller innretningens inntekter ikke hovedsakelig er av passiv karakter, eller
- b) deltakeren dokumenterer at selskapet eller innretningen reelt er etablert i en EØS-stat og driver reell økonomisk virksomhet der, og Norge i medhold av skatteavtale eller annen folkerettslig overenskomst kan kreve utlevert opplysninger fra etableringsstaten. Dersom det ikke foreligger slik overenskomst, gjelder tilsvarende når deltakeren legger fram erklæring fra skattemyndighetene i etableringsstaten som bekrefter at dokumentasjonen er riktig.

§ 10-67 første ledd skal lyde:

(1) For deltaker som ikke omfattes av § 10-12 første og tredje ledd, er mottatt utbytte ikke skattepliktig i den utstrekning det samlede utbyttet ligger innenfor den samlede inntekten som er skattlagt i medhold av § 10-65 eller er unntatt beskatning etter § 2-38 annet ledd, jf. tredje og fjerde ledd.

§ 10-68 første ledd skal lyde:

(1) Ved realisasjon av aksje skal aksjens inngangsverdi opp- eller nedreguleres med endring i selskapets beskattede inntekt gjennom deltakerens eiertid. Aksjens inngangsverdi skal også oppreguleres med inntekt som er unntatt beskatning etter § 2-38 annet ledd, jf. tredje og fjerde ledd. Det skal kun foretas regulering i år deltakerne skattlegges etter reglene i dette kapittel.

§ 12-2 bokstav b nytt tredje punktum skal lyde:

Som personinntekt regnes heller ikke utbetaling fra kollektiv livrente i arbeidsforhold opprettet etter inntektsåret 2006, der premien er tatt til inntekt etter § 5-12 sjette ledd og § 12-2 første ledd bokstav a.

§ 14-3 første ledd annet punktum skal lyde:

Fordel ved arbeidsgivers premie til kollektiv livrente som nevnt i § 5-12 sjette ledd tas til inntekt i det året arbeidsgiver innbetaler premien.

§ 18-3 første ledd skal lyde:

(1) Eier av kraftverk skal svare skatt til staten på grunnlag av grunnrenteinntekt *beregnet ved det enkelte kraftverk og som fastsettes etter bestemmelsene i annet til ellefte ledd*. Skatt på grunnrenteinntekt beregnes etter en sats som for det enkelte år vedtas av Stortinget.

§ 18-3 fjerde, femte, sjette og syvende ledd skal lyde:

(4) Dersom fradragene i brutto salgsinntekter fører til at grunnrenteinntekten blir negativ, *skal differansen beregnet for inntektsåret forut for 2007* fremføres til fradrag i neste års grunnrenteinntekt *beregnet ved kraftverket*. Differansen fremføres med rente fastsatt av departementet i forskrift. *Slik negativ grunnrenteinntekt ved et kraftverk kan ikke trekkes fra i positiv grunnrenteinntekt ved et annet kraftverk som skattyteren eier, eller i skattyterens øvrige inntekter.*

(5) *Negativ grunnrenteinntekt ved et kraftverk beregnet for inntektsåret 2007 eller senere år kan trekkes fra i positiv grunnrenteinntekt etter fradrag for negativ grunnrenteinntekt etter reglene i fjerde ledd første punktum, ved et annet kraftverk skattyteren eier. Dersom beregning av grunnrenteinntekt etter samordning etter foregående punktum blir negativ, kan den negative grunnrenteinntekten fremføres med rente fastsatt av departementet i forskrift, til fradrag i positiv grunnrenteinntekt beregnet for skattyter etter foregående punktum i senere inntektsår. Dersom beregning av grunnrenteinntekt etter samordning og fremføring etter første og annet punktum blir positiv for aksjeselskap samt likestilt selskap og sammenslutning, jf. § 10-1 første ledd, kan selskapets positive grunnrenteinntekt samordnes mot negativ grunnrenteinntekt beregnet for inntektsåret etter første punktum og deretter mot negativ grunnrenteinntekt som nevnt i annet punktum i annet selskap som tilhører samme konsern, jf. § 10-4, ved utgangen av inntektsåret.*

(6) *Beregnet grunnrenteinntekt for skattyter etter femte ledd fordeles mellom skattyters enkelte kraftverk i samsvar med det enkelte kraftverks forholdsmessige bidrag. Positiv grunnrenteinntekt etter samordning og fremføring etter femte ledd fordeles mellom de kraftverk som har positiv grunnrenteinntekt det aktuelle inntektsåret etter størrelsen på de for verkene beregnede positive inntektsbeløp. Negativ grunnrenteinntekt til fremføring etter femte ledd annet, jf. tredje punktum fordeles mellom de kraftverk som har negativ grunnrenteinntekt det aktuelle inntektsåret etter størrelsen på de for verkene beregnede negative inntektsbeløp.*

(7) *Endring av grunnrenteinntekt fastsatt etter annet til femte ledd, skal påvirke fordelingen av beregnet positiv grunnrenteinntekt mellom de enkelte kraftverk etter sjette ledd annet punktum med virkning fra 1. januar det året vedtak om endring treffes. Fordeling av negativ grunnrenteinntekt til fremføring etter femte ledd annet, jf. tredje punktum mellom skattyters enkelte kraftverk etter reglene i sjette ledd, fastsettes ved ligningen for det inntektsåret det skjer realisasjon mv. av kraftverk som medfører oppgjør eller overføring av negativ grunnrenteinntekt knyttet til*

vedkommende verk etter reglene i niende ledd eller ved tilsvarende transaksjoner som behandles etter reglene i lovens kapittel 11.

Nåværende § 18-3 femte ledd blir § 18-3 åttende ledd.

§ 18-3 niende ledd skal lyde:

(9) Beregningsgrunnlaget for grunnrenteinntekt ved realisasjon av kraftverk og fallrettighet fastsettes på følgende måte:

- a) *For overdrager skal det i realisasjonsåret beregnes grunnrenteinntekt tilsvarende vederlaget, fratrukket summen av skattemessig verdi av driftsmidler som benyttes i kraftproduksjonen, aktiverte kostnader til erverv av vannfall og eventuell negativ grunnrenteinntekt til fremføring, jf. fjerde ledd. Tilsvarende fratrekkes det realiserede kraftverks andel av eventuell negativ grunnrenteinntekt til fremføring, jf. sjette ledd. Positiv differanse etter foregående punktum omfattes av reglene om samordning av grunnrenteinntekt etter femte ledd. Negativ differanse kan tilbakeføres og fradras med tillegg av rente fastsatt av departementet i forskrift i grunnrenteinntekt beregnet for det realiserede kraftverk for samme eller tidligere inntektsår. Negativ differanse som overstiger fradrag for negativ grunnrenteinntekt til fremføring etter første punktum, kan trekkes fra i positiv grunnrenteinntekt beregnet for kraftverk skattyter eier for realisasjonsåret. Negativ differanse som ikke nøytraliseres ved fradrag etter foregående punktum, behandles etter reglene i fjerde punktum.*
- b) Kraftverk og fallrettighet kan realiseres uten beskatning som nevnt i dette ledd bokstav a. Slik overdragelse kan bare skje dersom kraftverk og fallrettighet overføres samlet og overtaker viderefører de skattemessige verdiene og ervervstidspunktene for eiendeler, rettigheter og forpliktelser som overføres. Ved slik realisasjon kan negativ grunnrenteinntekt knyttet til kraftverket etter fjerde ledd samt andel negativ grunnrenteinntekt fastsatt for verket etter sjette ledd siste punktum på overdragelsestidspunktet overdras til overtaker.
- c) *Ved bortfall av skattemessig eierskap til kraftverk i forbindelse med hjemfall til staten, gjelder reglene i dette ledd bokstav a tilsvarende. Alternativt kan andel negativ grunnrenteinntekt fastsatt for det hjemfalte kraftverk etter sjette ledd siste punktum overdras særskilt til ny skattepliktig eier uten beskatning som nevnt i dette ledd bokstav a. Vederlag tilsvarende skatteverdien av den negative grunnrenteinntekt som realiseres, behandles ikke som alminnelig inntekt eller som fradragsberettiget kostnad. Skatteverdien av negativ grunnrenteinntekt som ikke kompenseres etter reglene i denne bokstav kan kreves utbetalt av staten.*
- d) Når kraftverk og fallrettighet overdras til ny eier i løpet av inntektsåret, skal grunnrenteinntekt fastsettes særskilt for overdrager og erverver på grunnlag av den enkeltes forhold. Fradrag for friinntekt etter tredje ledd reduseres forholdsmessig etter hvor stor del av året den enkelte har eid kraftverket.

Nåværende § 18-3 syvende, åttende og niende ledd blir nytt § 18-3 tiende, ellefte og tolvte ledd.

§ 18-5 tredje ledd skal lyde:

(3) Fradraget etter første ledd for kostnader settes til gjennomsnittet av summen for hver av de siste fem årenes kostnader for verket som nevnt i § 18-3 tredje ledd a nr. 1 og nr. 2, eller de færre årene verket har vært omfattet av reglene i § 18-3. Fradraget for pliktig skatt på grunnrenteinntekt for kraftverket fastsatt etter bestemmelsene i § 18-3 for inntektsår til og med 2006 og deretter kraftverkets andel fastsatt etter § 18-3 sjette ledd annet punktum, settes til gjennomsnittet av summen av slik skatt for verket for hver av de siste fem årene, eller de færre årene verket har vært omfattet av reglene om beregning av slik inntekt. Kostnader og grunnrenteskatt fra de foregående årene justeres med den årlige gjennomsnittlige endringen i konsumprisindeksen til og med inntektsåret.

IV

Ny § 10-71 skal lyde:

§ 10-71 Skatteplikt for gevinst på eiendeler mv. ved utflytting av SE-selskap og SCE-selskap

Gevinst og tap på eiendel som SE-selskap og SCE-selskap eier på det tidspunkt skatteplikten til riket opphører etter § 2-2 første ledd eller da selskapet skal anses som hjemmehørende i en annen stat etter skatteavtale, er skattepliktig eller fradragsberettiget som om eiendelen var realisert siste dag før dette tidspunktet. Tilsvarende skal gevinst og tap på forpliktelse som selskapet har, være skattepliktig eller fradragsberettiget som om gevinsten eller tapet var realisert siste dag før skatteplikten til riket opphører som nevnt. Ved gevinst- og tapsberegningen fastsettes utgangsverdien til markedsverdien på det tidspunkt realisasjon anses å ha funnet sted.

Ny § 14-26 skal lyde:

§ 14-26 Gevinst og tap på eiendeler og forpliktelser ved utflytting av SE-selskap og SCE-selskap

Gevinst og tap på eiendel og forpliktelse som nevnt i § 10-71 tas til inntekt eller fradras siste dag før skatteplikten til riket opphører etter § 2-2 første ledd eller da selskapet skal anses som hjemmehørende i en annen stat etter skatteavtale.

V

§ 8-11 første ledd bokstav g og ny bokstav h skal lyde:

- g. aksjer i selskap som nevnt i § 8-10, som kun eier eiendeler som nevnt under a-f, og aksjer i selskap som nevnt i denne bokstav,
- h. driftsmidler i virksomhet som nevnt i § 8-13 første ledd a og b, unntatt driftsmidler som nevnt i § 14-41 h og i og annen fast eiendom.

§ 8-13 første og annet ledd skal lyde:

(1) Selskap innenfor ordningen kan ikke drive annen virksomhet enn utleie og drift av egne og innleide skip eller flyttbare innretninger som nevnt i § 8-11 første ledd a og b. *Departementet kan likevel gi forskrift om at selskap innenfor ordningen kan drive virksomhet i form av:*

- a. *strategisk og kommersiell ledelse av egne og innleide fartøyer, samt fartøyer i konsernforbundet selskap som lignes etter bestemmelsene i §§ 8-10 til 8-20 og poolsamarbeid som nevnt i § 8-11 første ledd d*
- b. *annen virksomhet med nær tilknytning til sjøtransportvirksomheten som drives av det aktuelle selskapet eller konsernforbundet selskap som lignes etter bestemmelsene i §§ 8-10 til 8-20.*

(2) Arbeidsinnsats i selskap innenfor ordningen kan bare gjelde virksomhet som nevnt i første ledd.

§ 8-14 tredje og fjerde ledd samt nye femte til sjuende ledd skal lyde:

(3) Ved inntreden skal det foretas et *inntektsoppgjør. Utgangsverdien ved dette inntektsoppgjøret settes til summen av kostpris for selskapets finansielle eiendeler og aksjer i selskaper som nevnt i § 8-11 første ledd d og g som er fritatt fra beskatning ved realisasjon etter § 2-38, skattemessig verdi av øvrige finansielle eiendeler, og markedsverdien av selskapets øvrige eiendeler, fratrukket skattemessig verdi av gjeld. Inngangsverdien settes lik selskapets totale egenkapital, korrigert for egenkapitalandelen av netto midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, herunder fremførbart underskudd. Underskudd kan ikke fremføres til fradrag i senere finansinntekt i selskapet.*

(4) *Ved salg av andel i selskap som nevnt i §§ 10-40 og 10-60, som omfattes av § 2-38, til selskap som lignes etter bestemmelsene i §§ 8-10 til 8-20 fra selskap med direkte eller indirekte eierinteresser i det kjøpende selskapet, skal det foretas et inntektsoppgjør slik at en positiv differanse mellom skattemessig verdi og markedsverdi for andelen på salgstidspunktet kommer til beskatning i det kjøpende selskapet. Tilsvarende gjelder når salget skjer fra selskap som slikt selskap har direkte eller indirekte eierinteresser i. Inntektsoppgjør etter dette ledd skal ikke foretas ved salg fra selskap som lignes etter bestemmelsene i §§ 8-10 til 8-20.*

(5) Inntekt etter tredje ledd skal også fastsettes når et fartøy overføres til et selskap innenfor ordningen etter reglene i § 11-21. Det samme gjelder når fartøy er kommet inn i ordningen ved overføring av andel eller aksje i selskap som nevnt i § 10-40 og § 10-60. Inntekten skal skattlegges i det mottakende selskapet i *transaksjonsåret.*

(6) *Gevinst beregnet etter reglene i de tre foregående ledd føres på gevinst- og tapskonto.*

(7) *Departementet kan gi forskrift om beregning av markedsverdier etter tredje til femte ledd, herunder pålegge selskapene plikt til å fremlegge dokumentasjon av markedsverdi.*

§ 8-15 med overskrift skal lyde:

§ 8-15. Fastsettelse av skattepliktig inntekt for selskap innenfor ordningen

(1) Selskap innenfor ordningen er fritatt for skatteplikt på alminnelig inntekt med de unntak som følger av annet til åttende ledd.

(2) Renteinntekter, gevinster ved realisasjon av aksjer, gevinster som følge av kurssvingninger på valuta og andre finansielle inntekter er skattepliktige, med mindre skattefritak følger av § 2-38. Tilsvarende kostnader og tap er fradragsberettiget. Skatteplikten eller fradragsretten gjelder likevel ikke gevinst eller tap ved realisasjon av aksje eller andel som nevnt i § 8-11 første ledd d-g.

(3) En andel av gevinster som følge av kurssvingninger på fordringer og gjeld i utenlandsk valuta tilsvarende forholdet mellom selskapets balanseførte finanskapital og totalkapital er skattepliktig. En tilsvarende andel kostnader og tap som følge av kurssvingninger på fordringer og gjeld i utenlandsk valuta er fradragsberettiget. Ved beregningen skal eiendelenes verdi fastsettes til gjennomsnittet av verdien ved inntektsårets begynnelse og verdien ved inntektsårets avslutning.

(4) Det gis kun fradrag for en andel av selskapets faktiske renteutgifter tilsvarende forholdet mellom selskapets balanseførte finanskapital og totalkapital. Ved beregning av rentefradraget skal eiendelenes verdi fastsettes til gjennomsnittet av verdien ved inntektsårets begynnelse og verdien ved inntektsårets avslutning.

(5) Underskudd fastsatt etter reglene i *annet til fjerde ledd* kommer ikke til fradrag i inntekt fastsatt *etter* § 8-14 tredje *til femte* ledd, men kan fremføres mot senere inntekt fastsatt *etter annet til fjerde ledd og sjuende ledd* etter reglene i § 14-6.

(6) Bestemmelsen i § 10-43 om fradragsbegrensning kommer ikke til anvendelse ved fastsettelse av inntekt som nevnt i *annet ledd* første punktum for kommandittister og stille deltakere innenfor ordningen.

(7) Dersom selskap som nevnt i § 8-10 har en egenkapitalandel som utgjør mer enn 70 prosent av summen av gjeld og egenkapital i henhold til balansen ved det regnskapsmessige årsoppgjør, skal den delen av egenkapitalen som overstiger 70 prosent, multiplisert med en normrente, anses som skattepliktig inntekt etter annet ledd første punktum. Eiendelenes verdi fastsettes til gjennomsnittet av verdien ved inntektsårets begynnelse og verdien ved inntektsårets avslutning. Aksjer i selskap som nevnt i § 8-11 første ledd g skal ikke medtas som en del av selskapets balanseførte kapital ved beregningen foran. Ved verdsettelsen av eierselskapets andeler og aksjer i selskaper som omfattes av § 8-11 første ledd e og f som er ført etter egenkapitalmetoden, skal det ikke tas hensyn til slike selskapers balanseførte gjeld. Hvor andeler eller aksjer som nevnt i foregående punktum er ført etter kostmetoden, er det den forholdsmessige andel av dette selskapets balanseførte kapital som skal legges til grunn for beregningen i eierselskapet. Departementet fastsetter normrente i forskrift.

(8) Selskap som utarbeider selskapsregnskap etter regnskapsloven § 3-9 tredje eller fjerde ledd skal korrigere

re for elementer i fond for urealiserte gevinster etter aksjeloven § 3-3 a eller allmennaksjeloven § 3-3 a, i følgende tilfeller:

a) ved beregning av forholdet mellom selskapets balanseførte finanskapital og totalkapital etter bestemmelsene i *tredje ledd første og annet* punktum

b) ved beregning av maksimalt rentefradrag etter *fjerde ledd*

c) ved beregning av inntektstillegg etter *sjuende ledd første* punktum.

Ved beregningene som nevnt i bokstav a og b skal det bare korrigeres for elementer i fond for urealiserte gevinster som knytter seg til eiendeler. Ved beregningen som nevnt i bokstav c skal det ikke korrigeres for elementer i fond for urealiserte gevinster som knytter seg til eiendeler som ikke medtas som en del av selskapets balanseførte kapital.

(9) Selskap som ikke har ført foreslått utbytte etter aksjeloven § 8-2 eller allmennaksjeloven § 8-2 som gjeld i regnskapet, *skal medregne foreslått utbytte* som gjeld ved beregning av inntektstillegg etter *sjuende ledd første* punktum.

(10) Departementet kan gi overgangsbestemmelser til bestemmelsene i § 8-15 *tredje ledd* om skatteplikt for valutagevinst og om fradragsrett for valutatap, herunder gi bestemmelser om at kurssvingninger på valuta før 1. januar 2000 ikke får innvirkning på beregningen av gevinst eller tap ved skatleggingen.

(11) Departementet kan gi overgangsregler til bestemmelsene i *tredje ledd* om skattemessig behandling av gevinster og tap på langsiktige valutaposter omfattet av skatteloven § 14-5 femte ledd som er påløpt men ikke realisert per 1. januar 2005.

§ 8-17 første ledd bokstav c oppheves.

§ 8-17 annet ledd skal lyde:

(2) *Bestemmelsene i § 8-14 tredje ledd annet punktum legges til grunn ved fastsettelse av skattemessige verdier etter uttreden fra ordningen. I tilfeller der det oppstår en forskjell mellom virkelig verdi og andel skattemessig verdi i selskap som nevnt i § 10-40, skal forskjellen føres på en egen konto som kan avregnes i fremtidig andel av overskudd eller underskudd fra samme selskap som skyldes forskjellen. Det samme gjelder aksjer i selskap som nevnt i § 10-60 som omfattes av § 2-38. For aksjer i selskap som nevnt i § 10-60 som ikke omfattes av § 2-38, skal regulering av kostpris ved senere realisasjon av aksjen som nevnt i § 10-68 første ledd bare omfatte deltakerens eiertid etter uttreden. Departementet kan gi forskrift om beregning av markedsverdier etter annet punktum, herunder pålegge selskapene å fremlegge dokumentasjon av markedsverdi.*

§ 8-18 første og annet ledd skal lyde:

(1) *Selskaper innenfor ordningen kan yte og motta konsernbidrag forutsatt at vilkårene for å yte og motta konsernbidrag etter § 10-4 er oppfylt. Konsernbidrag hvor yter eller mottaker er innenfor ordningen skal ikke*

være fradragsberettiget for yter eller skattepliktig for mottaker.

(2) *Konsernbidrag avgitt til selskap som har trådt ut av ordningen er ikke skattepliktig inntekt for mottaker og ikke fradragsberettiget for giver i uttredelesåret og de to påfølgende årene.*

§ 8-18 tredje ledd oppheves.

§ 10-5 nye åttende og niende ledd skal lyde:

(8) *Positiv netto differanse mellom markedsverdi som er lagt til grunn ved inntredenbeskatning etter skatteloven § 8-14 og regnskapsmessig verdi for driftsmiddel, andel i deltakerlignet selskap og aksje i NOKUS-selskap skal anses som midlertidig forskjell etter annet ledd, uten reduksjon for beregnet skatteforpliktelse som knytter seg til differansen. Differansen etter første punktum reduseres forholdsmessig med en andel som tilsvarer den andel av gevinsten ved inntreden som er tatt til beskatning.*

(9) *For selskap som lignes etter bestemmelsene i §§ 8-10 til 8-20 skal avgitt konsernbidrag i sin helhet behandles som utdeling etter tredje ledd.*

VI

§ 2-36 nytt femte, sjette og syvende ledd skal lyde:

(5) *Fritatt for skatt på formue er forskningsstiftelse som mottar basisbevilgning fra staten, jf. Retningslinjer for statlig finansiering av forskningsinstitutter. Fritaket omfatter formuesskatt på eiendeler som hovedsakelig benyttes i instituttets forskningsaktiviteter. Et beløp som svarer til det fritatte skattebeløpet etter forrige punktum skal overføres fra forskningsinstituttets økonomiske aktiviteter til instituttets ikke-økonomiske aktiviteter.*

(6) *Stiftelse som eier aksjer i forskningsinstitutt som mottar basisbevilgning, jf. femte ledd, er fritatt for formuesskatt på aksjer i forskningsinstituttet. Fritaket er begrenset til et beløp som svarer til en beregnet formuesskatt på eiendeler som hovedsakelig benyttes i instituttets forskningsaktiviteter. Fritaket er betinget av at et beløp tilsvarende det fritatte skattebeløpet etter forrige punktum overføres fra stiftelsen til forskningsinstituttet og anvendes i instituttets ikke-økonomiske aktiviteter.*

(7) *Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av reglene i femte og sjette ledd.*

§ 2-38 tredje ledd bokstav a skal lyde:

a) *inntekt eller tap på eierandel i selskap mv. som er hjemmehørende i lavskatteland, jf. § 10-63, og som på tilsvarende vilkår som fastsatt i § 10-64 bokstav b ikke er reelt etablert og driver reell økonomisk aktivitet i et EØS-land, og finansielt instrument med slik eierandel som underliggende objekt,*

§ 2-38 femte ledd skal lyde:

(5) *Første ledd fritar for skatteplikt etter § 10-13 bare dersom skattyter er reelt etablert og driver reell økonomisk virksomhet i et EØS-land på tilsvarende vilkår som fastsatt i § 10-64 bokstav b.*

§ 4-12 skal lyde:

§ 4-12. *Aksje, grunnfondsbevis og andel i verdipapirfond*
(1) *Børsnotert aksje verdsettes i alminnelighet til kursverdien 1. januar i ligningsåret.*

(2) *Ikke-børsnotert aksje verdsettes til aksjens forholdsmessige andel av aksjeselskapets eller allmennaksjeselskapets samlede skattemessige formuesverdi 1. januar året før ligningsåret fordelt etter pålydende.*

(3) *Ikke-børsnotert aksje i utenlandsk selskap verdsettes til aksjens antatte salgsverdi 1. januar i ligningsåret. Aksjen skal verdsettes etter annet ledd når skattyteren krever dette og kan sannsynliggjøre selskapets skattemessige formuesverdi.*

(4) *Departementet kan*

- a) *gi forskrift om beregning av aksjeverdien i annet ledd, og om dokumentasjonskrav etter tredje ledd,*
- b) *fastsette skjema til bruk ved beregningen,*
- c) *ved forskrift bestemme at ikke-børsnoterte aksjer som er undergitt annen kursnotering, verdsettes som bestemt i første ledd,*
- d) *ved forskrift gi bestemmelser om samordning av verdsettelse av ikke-børsnoterte aksjer i utenlandske selskaper mellom forskjellige likningskontorer og skattefogdkontorer.*

(5) *Grunnfondsbevis i sparebank, gjensidig forsikringsselskap, kreditt- og hypotekforening og selveiende finansieringsforetak verdsettes til kursverdien 1. januar i ligningsåret. Er kursen ikke notert eller kjent, settes verdien til den antatte salgsverdi.*

(6) *Andel i verdipapirfond verdsettes til andelsverdien 1. januar i ligningsåret.*

§ 4-13 første ledd første punktum skal lyde:

For aksjeselskap eller allmennaksjeselskap som er stiftet året før ligningsåret, settes aksjeverdien til summen av aksjenes pålydende beløp og overkurs.

§ 5-15 første ledd ny bokstav n skal lyde:

n. *fordel ved statsministerens privatbruk av statens statsministerbolig. Fritaket gjelder bare så lenge statsministeren med sin husstand disponerer egen, privat bolig i tillegg, og ikke har skattepliktig utleieinntekt av denne etter § 7-2 første ledd. Er fritaksvilkårene ikke oppfylt, fastsetter Skattedirektoratet verdien av privatbruken.*

§ 6-19 annet ledd fjerde punktum skal lyde:

Frdrag kan enten gis med inntil 3.150 kroner eller med inntil to promille av samlet utbetalt lønn.

§ 6-20 fjerde ledd annet punktum skal lyde:

Frdrag kan samlet gis med inntil 3.150 kroner eller med en forholdsmessig del av dette beløpet når fradragsberettiget kontingent er betalt for bare en del av året.

§ 7-2 første ledd bokstav c skal lyde:

hele eller en større del av boligen leies ut for inntil 20.000 kroner i inntektsåret.

§ 7-10 nytt siste punktum skal lyde:

Ved utleie mindre enn halve inntektsåret gis det ikke fradrag for vedlikeholdskostnader.

§ 8-1 femte ledd første punktum skal lyde:

(5) Ved fastsettelsen av årets positive, alminnelige inntekt fra jord- og hagebruk, herunder biinntekt fra slik virksomhet, gis produsenten et jordbruksfradrag på inntil 54.200 kroner per driftsenhet per år.

§ 8-1 femte ledd tredje punktum skal lyde:

For inntekt over 54.200 kroner gis i tillegg et fradrag på 32 prosent av inntekten opp til samlet fradrag på 142.000 kroner.

§ 8-1 syvende ledd skal lyde:

(7) Ved fastsettelsen av årets positive, næringsinntekt fra skiferproduksjon i Finnmark fylke eller kommunene Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord i Troms fylke, gis produsenten et inntektsfradrag på inntil 54.200 kroner per år. For inntekt over 54.200 kroner gis i tillegg et fradrag på 32 prosent av inntekten opp til et samlet fradrag på 142.000 kroner. Fradraget kan bare kreves av skiferdriver som har drevet virksomhet over halvparten av inntektsåret. Personer som deler inntekten fra samme næringsoppgave mellom seg, skal dele fradraget forholdsmessig. Ektefeller kan til sammen ikke kreve mer enn ett fradrag. Dersom fordelingen av fradraget sammen med fordel av eventuell annen støtte etter EØS-reglene om bagatellmessig støtte overstiger 530.000 kroner, skal fradraget reduseres slik at den samlede støtten ikke overskrider 530.000 kroner. Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av dette ledd.

§ 8-1 åttende ledd skal lyde:

(8) *Fradrag etter § 8-1 femte, sjette eller syvende ledd kan til sammen ikke overskride 142.000 kroner.*

§ 10-12 første ledd første punktum skal lyde:

Personlig skattyter som har alminnelig skatteplikt til Norge for mottatt utbytte, gis fradrag for skjerming i fastsatt alminnelig inntekt.

§ 10-31 første ledd skal lyde:

(1) Gevinst ved realisasjon av aksje regnes som skattepliktig inntekt, jf. §§ 5-20, 5-30 og kapittel 9. Ubenyttet skjerming, jf. § 10-12, kan føres til fradrag i fastsatt alminnelig inntekt. Fradraget kan ikke være større enn gevinsten ved realisasjon av aksjen.

§ 12-11 nytt fjerde ledd skal lyde:

For enkeltpersonforetak beregnes ikke personinntekt av gevinst ved realisasjon av tomt fra alminnelig jordbruk eller skogbruk, når gevinsten ikke overstiger 150.000 kroner i inntektsåret. Dette omfatter gevinst som går inn under § 9-3 åttende ledd bokstav a, eller samme ledd bokstav d for så vidt gjelder vederlag bestemt av tomteverdi.

§ 14-60 nytt femte og sjette ledd skal lyde:

(5) *For driftsmiddel tilhørende skattytere som er skattepliktige til riket etter skatteloven §§ 2-1 eller 2-2, eller som anses hjemmehørende i en annen EØS-stat etter skatteavtale, gjelder bestemmelsene i §§ 14-60 til 14-62 og § 14-65 med følgende unntak:*

- Inntaksverdi etter § 14-61 første ledd beregnes ut fra eierens anskaffelsesverdi og maksimale saldoavskrivninger etter bestemmelsene i § 14-43 over skattyters eiertid frem til 1. januar i inntaksåret.*
- Avskrivning etter inntak i norsk beskatningsområde beregnes etter bestemmelsene i §§ 14-40 til 14-43. Avskrivning beregnes forholdsmessig for den del av inntaks- og uttaksår som driftsmidlet er i norsk beskatningsområde.*
- Ikke-varige og ubetydelig driftsmidler, jf. § 14-40 annet ledd, kan bare fradragsføres i anskaffelsesåret.*

(6) *Bestemmelsene i § 14-63 og § 14-64 gjelder ikke for driftsmiddel tilhørende skattytere som er skattepliktige til riket etter skatteloven §§ 2-1 eller 2-2, eller som anses hjemmehørende i en annen EØS-stat etter skatteavtale.*

§ 14-80 skal lyde:

Opphavsmann til åndsverk (herunder patentert oppfinnelse) kan, når personinntekten i det sist forløpne året i vesentlig grad overstiger personinntekten i de to forutgående årene, kreve å få den samlede personinntekten for disse tre årene fordelt med like stort beløp hvert år. Fordelingen av inntekt etter første punktum legges til grunn for beregning av toppskatt etter Stortingets årlige skattevedtak, for beregning av pensjonsgivende inntekt etter folketrygdloven § 3-15, og for beregning av trygdeavgift etter folketrygdloven § 23-3. Endring av ligningen skal i tilfelle foretas for de to forutgående årene. Kravet må fremsettes innen den fristen som gjelder for innlevering av selvangivelsen.

§ 17-1 første og annet ledd skal lyde:

(1) Hvis alminnelig inntekt, fradratt tillegg i alminnelig inntekt etter § 10-42 med tillegg etter tredje ledd, ikke overstiger et beløp fastsatt av Stortinget, skal det ikke utlignes skatt eller trygdeavgift for skattyter som

- har rett til særfradrag etter § 6-81 første og annet ledd og som ikke er mottakere av tidsbegrenset uførestønning,
- mottar overgangsstønning etter §§ 15-7, 16-7 eller 17-6 i folketrygdloven,
- mottar pensjon etter §§ 16-7 eller 17-5 i folketrygdloven,
- er fylt 64 år og mottar avtalefestet pensjon (AFP), eller
- er født i 1947 eller tidligere og som etter fylte 62 år mottar tilsvarende avtalefestet pensjon i henhold til vedtekter godkjent av departementet, eller tilsvarende avtalefestet pensjon hvor dette er bestemt i tariffavtale hvor staten er part, eller i tariffavtale godkjent av departementet. Det samme gjelder tilsvarende avtalefestet pensjon i det kommunale tariffområdet.

(2) Hvis alminnelig inntekt, *fradratt tillegg i alminnelig inntekt etter § 10-42* med tillegg etter tredje ledd, overstiger de fastsatte grensebeløpene, skal summen av

- a) inntektsskatt til kommunen,
- b) inntektsskatt til fylkeskommunen,
- c) fellesskatt til staten,
- d) trygdeavgift,

ikke utgjøre mer enn 55 prosent av overstigende beløp. Ved anvendelsen av dette ledd tas det ikke hensyn til lovbestemte fradrag i skatt.

§ 17-10 første ledd skal lyde:

(1) Hvis skattyters samlede skatter ved endelig ligning overstiger 80 prosent av alminnelig inntekt *fradratt tillegg i alminnelig inntekt etter § 10-42*, skal formuesskatt til staten og dernest formuesskatt til kommunen nedsettes slik at nevnte grense ikke overskrides. Skatt av nettoformue over 1 000 000 kroner kan likevel ikke nedsettes under 0,8 prosent av den overskytende formue.

§ 18-3 annet ledd ny bokstav c skal lyde:

c) *Driftsstøtte til produksjon av ny vannkraft tillegges brutto salgsinntekter.*

§ 18-3 tiende ledd skal lyde:

(10) Av produksjon i kraftverk med generatorer som i inntektsåret har en samlet påstemplet merkeytelse under 1 500 kVA, fastsettes ikke grunnrenteinntekt.

VII

§ 5-12 nytt syvende ledd skal lyde:

Departementet gir forskrift om verdsettelsen av fordelene ved fri eller rimelig bolig på tjenestested i utlandet og utfyllende regler om avgrensning av skatteplikten.

VIII

§ 6-46 nytt femte ledd skal lyde:

Fradrag etter første, annet og fjerde ledd gis bare hvis arbeidsgiver har avtale med det selskapet mv. der pensjonsordningen er tegnet, om at dette ukrevet innberetter opplysninger om utbetalinger fra pensjonsordningen til ligningsmyndighetene i henhold til ligningsloven.

IX

Endringen under I trer i kraft straks.

Endringene under II trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2005.

Endringene under III trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2007.

Endringene under IV trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2007 for selskaper som opphører å være skattemessig hjemmehørende i riket etter skatteloven § 2-2 eller skatteavtale med annen stat etter 4. oktober 2007.

Endringene under V trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2007, likevel slik at for selskaper som trer ut av ordningen 1. januar 2007, skal § 8-17 gjelde slik

den gjaldt for inntektsåret 2006, og slik at inntektsoppgjør etter § 8-14 fjerde ledd skal foretas ved salg av andel fra og med 5. oktober 2007.

Endringene under VI trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2008.

Endringen under VII trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2008, men likevel slik at det frem til utgangen av inntektsåret 2010 bare skal fastsettes fordel for skattytere som sendes ut til eller tildeles nytt tjenestested i utlandet etter 31. desember 2007.

Endringen under VIII trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

X

Ved ikrafttredelse av endringene under V §§ 8-14, 8-15 og 8-17 gjelder følgende overgangsregler:

(1) *For selskaper som er lignet etter den særskilte beskatningsordningen i henhold til skatteloven § 8-10 til 8-20 for inntektsåret 2006, og som for inntektsåret 2007 fortsatt skal lignedes etter den særskilte beskatningsordningen, skal det foretas et inntektsoppgjør per 1. januar 2007. Utgangsverdien ved dette inntektsoppgjøret fastsettes til summen av kostpris for selskapets finansielle eiendeler og aksjer i selskaper som nevnt i § 8-11 første ledd d og g som ville vært fritatt fra beskatning ved realisasjon etter § 2-38, skattemessig verdi av øvrige finansaktiva, og regnskapsmessig verdi per 31. desember 2006 av selskapets øvrige eiendeler, fratrukket skattemessig verdi av gjeld. Inngangsverdien fastsettes til saldoen på kontoen for tilbakeholdt skattlagt inntekt i selskapet ved uttredelsesårets begynnelse, tillagt tidligere innbetalt aksjekapital og overkurs. Departementet kan gi forskrift om justering av regnskapsmessige verdier etter annet punktum.*

(2) *Minst to tredjedeler av gevinst beregnet etter første ledd skal føres på en egen oppgjørskonto, som skal inntektsføres med minst 10 prosent per år, fra og med inntektsåret 2007.*

(3) *Inntil en tredjedel av skattebeløp knyttet til gevinst beregnet etter første ledd kan avsettes på fond for miljøtiltak mv. Gevinst knyttet til skattebeløp som ikke avsettes på fond for miljøtiltak mv. skal føres på oppgjørskontoen etter annet ledd. Departementet kan gi forskrift om hva midler på fond for miljøtiltak mv. kan brukes til, om frist for når avsetningen må være anvendt til formålet, og om beskatning når midlene på fondet ikke er anvendt som forutsatt ved fristens utløp.*

(4) *Tap beregnet etter første ledd kan fremføres til fradrag i fremtidig finansinntekt i den utstrekning tapet ligger innenfor fremførbart finansunderskudd per 31. desember 2006.*

(5) *Gevinst som er betinget skattefri etter tredje ledd skal anses som midlertidig forskjell etter skatteloven § 10-5 annet ledd. Det skal gjøres fradrag for bokført utsett skatteforpliktelse knyttet til inntekten.*

(6) *Ved uttreden av rederiskatteordningen skal eventuell gjenstående ubeskattet gevinst etter annet og tredje ledd tas til inntekt i uttredelsesåret.*

(7) *For selskaper som har gjenstående ubeskattet gevinst etter annet eller tredje ledd, kan inntektsføring etter skat-*

teloven § 10-5 annet ledd unnlates innenfor et beløp lik samlet netto regnskapsmessig resultat før skatt for inntektsårene fra og med 2007. Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om beregningen av samlet netto regnskapsmessig resultat før skatt etter foregående punktum.

(8) For selskaper som ikke er lignet etter den særskilte beskatningsordningen i henhold til skatteloven §§ 8-10 til 8-20 for inntektsåret 2006, og som trer inn i ordningen med virkning fra inntektsåret 2007 eller 2008, skal det ved inntektsoppgjøret etter skatteloven § 8-14 tredje ledd legges til grunn regnskapsmessige verdier for driftsmidler og andeler i selskaper som nevnt i §§ 10-40 og 10-60. Gevinster ved salg av driftsmidler og andeler i selskaper som nevnt i §§ 10-40 og 10-60, herunder salg av driftsmidler fra underliggende selskap som nevnt i skatteloven §§ 10-40 og 10-60, skal være skattepliktige ved realisasjon innen 3 år etter inntreden. Det samme gjelder urealisert gevinst på driftsmidler og andeler i selskaper som nevnt i skatteloven §§ 10-40 og 10-60 ved uttreden av rederiskatteordningen innen 3 år. Ved gevinstberegningen skal den verdien som er lagt til grunn ved inntredenbeskatningen utgjøre inngangsverdien. Departementet kan gi forskrift om justering av regnskapsmessige verdier etter første punktum. Departementet kan også gi nærmere regler om beskatning ved realisasjon eller uttreden etter annet og tredje punktum.

(9) Underskudd fastsatt etter reglene i skatteloven § 8-15 annet til fjerde ledd kommer ikke til fradrag i inntekt fastsatt etter annet, tredje og åttende ledd.

XI

Ved ikrafttredelse av endringene under VI § 18-3 tiende ledd gjelder følgende overgangsregler:

(1) For kraftverk med generatorer som 1. januar 2008 har en samlet påstemplet merkeytelse mellom 1 500 kVA og 5 500 kVA som er satt i drift før 1. januar 2008, kan det kreves fastsatt grunnrenteinntekt for de forutgående inntektsår kraftverket har vært i drift. Reglene i skatteloven § 18-3 annet til fjerde ledd gjelder tilsvarende så langt de passer. Negativ grunnrenteinntekt til fremføring pr. 1. januar 2004, inngår i beregning av grunnrenteinntekt for senere driftsåre etter foregående punktum og tilordnes eier av kraftverket pr. 1. januar 2008. Negativ grunnrenteinntekt til fremføring pr. 1. januar 2008 fastsatt etter denne overgangsregel, kan trekkes fra i positiv grunnrenteinntekt etter skatteloven § 18-3 fjerde ledd fra og med inntektsåret 2008.

(2) Beregning av grunnrenteinntekt med krav om fastsetting etter denne overgangsregel må fremsettes innen selvangivelsesfristen for inntektsåret 2008.

(3) Departementet kan gi nærmere regler om utfylling og gjennomføring av denne overgangsregel i forskrift.

Presidenten: Det voteres først over VI § 8-1 femte ledd første og tredje punktum.

Fremskrittspartiet og Venstre har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 58 mot 21 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 16.30.16)

Presidenten: Det voteres så over III § 18-3 første ledd og videre til og med § 18-5 tredje ledd, VI § 18-3 annet ledd ny bokstav c, samt XI.

Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 56 mot 22 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 16.30.57)

Presidenten: Det voteres over VI § 10-12 første ledd første punktum, § 10-31 første ledd, § 17-1 første og annet ledd og § 17-10 første ledd.

Fremskrittspartiet og Høyre har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 52 mot 27 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 16.31.44)

Presidenten: Det voteres så over III § 10-64, overskriften, og § 10-64, over VI §§2-38 tredje ledd bokstav a og videre til og med 4-13 første ledd første punktum.

Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 48 mot 31 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 16.32.27)

Presidenten: Det voteres over VI § 7-2 første ledd bokstav c og § 7-10 nytt siste punktum, samt VII.

Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 47 mot 32 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 16.33.02)

Presidenten: Det voteres over I og IV, samt VI § 18-3 tiende ledd og til slutt X.

Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 43 mot 36 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 16.33.42)

Presidenten: Presidenten vil her la votere alternativt mellom forslag nr. 10 fra Fremskrittspartiet og Høyre, og innstillingens § 2-36, femte, sjette og syvende ledd under VI. Forslag nr. 10 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 2-36 nytt femte og sjette ledd:

(5) Fritatt for skatt på formue er forskningsstiftelse som mottar basisbevilgning fra staten, jf. retningslinjer for statlig finansiering av forskningsinstitutter. Fritaket omfatter formuesskatt på eiendeler som hovedsakelig benyttes i instituttets forskningsaktiviteter. Et beløp som svarer til det fritatte skattebeløpet etter forrige punktum skal overføres fra forskningsinstituttets økonomiske aktiviteter til instituttets ikke- økonomiske aktiviteter.

(6) Stiftelse som eier aksjer i forskningsinstitutt som mottar basisbevilgning er fritatt for formuesskatt på aksjer i forskningsinstituttet. Fritaket er begrenset til et beløp som svarer til en beregnet formuesskatt på eiendeler som hovedsakelig benyttes i forskningsinstituttets forskningsaktivitet. Fritaket er betinget av at et beløp tilsvarende det fritatte skattebeløpet etter forrige punktum overføres fra stiftelsen til forskningsinstituttet og anvendes i instituttets ikke-økonomiske aktiviteter.

II

Endringene under I trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2001.»

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Fremskrittspartiet og Høyre ble innstillingen bifalt med 52 mot 27 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 16.34.19)

Presidenten: De øvrige romertall og paragrafer under bokstav J tas opp til votering.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det vil så bli votert over de gjenstående bokstaver, og vi starter med bokstav A.

Komiteen hadde innstilt:

A .

L o v

om endringer i lov 21. november 1952 nr. 2 om betaling og innkreving av skatt

I lov 21. november 1952 nr. 2 om betaling og innkreving av skatt gjøres følgende endringer:

I

§ 47b nr. 1 skal lyde:

1. Den som får pålegg om å gi opplysninger etter § 47a eller bokføringspålegg etter § 47d, kan klage over pålegget dersom vedkommende mener at han ikke har plikt eller lovlig adgang til å etterkomme pålegget.

§ 47c nr. 2 skal lyde:

2. Pålegg til selskap, samvirkeforetak, forening, innretning eller organisasjon rettes til styret og sendes hvert medlem i rekommantert brev. Tvangsmulkten kan inndrives så vel hos medlemmene av styret som hos selskapet, samvirkeforetaket, foreningen, innretningen eller organisasjonen.

Ny § 47d skal lyde:

1. Skattekontoret kan pålegge arbeidsgivere og andre som etter loven har plikt til å foreta forskuddstrekk eller utleggstrekk, å oppfylle sin plikt til å innrette bokføringen, spesifikasjonen, dokumentasjonen og oppbevaringen av regnskapsopplysninger i samsvar med regler gitt i eller i medhold av lov 19. november 2004 nr. 73 om bokføring.
2. Bokføringspålegg rettes til styret i selskap, samvirkeforetak, forening, innretning eller organisasjon og sendes hvert medlem.
3. Det skal fastsettes en frist for oppfyllelse. Fristen skal være minimum fire uker og ikke lengre enn ett år.

Ny § 47e skal lyde:

1. Skattekontoret kan ilegge den som ikke har etterkommet bokføringspålegg etter § 47d innen den fastsatte fristen, en daglig løpende tvangsmulkt frem til oppfyllelse skjer. Tvangsmulkten skal normalt utgjøre ett rettsgebyr per dag, jf. lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr § 1 annet ledd. I særlige tilfeller kan tvangsmulkten settes lavere eller høyere, men begrenset oppad til ti rettsgebyr. Samlet tvangsmulkt kan ikke overstige en million kroner.
2. § 47c nr. 2, 3, 4 og 5 gjelder tilsvarende for tvangsmulkt ilagt etter denne bestemmelsen.

II

§ 48 nr. 3 skal lyde:

Søksmål om krav etter den lov rettes mot staten som saksøkt. Søksmålet anlegges etter vernetingsreglene i lov 17. juni 2005 nr. 90 om mekling og rettergang i sivile tvister (tvisteloven). Statens partsstilling utøves av skattekontoret der det angrepne vedtak er truffet. Har Riksskattememnda truffet vedtaket, utøves partsstillingen av Skattedirektoratet.

§ 48 nr. 5 tredje punktum skal lyde:

Når endringssak er gjennomført etter ligningsloven § 3-11 nr. 4, jf. § 8-3 nr. 5, regnes søksmålsfristen fra nytt skatteoppgjør ble sendt skattyteren.

Nåværende tredje, fjerde og femte punktum blir fjerde, femte og sjette punktum.

III

Endringene under I trer i kraft straks.

Endringene under II trer i kraft 1. januar 2008. Departementet kan gi overgangsbestemmelser.

Presidenten: Det voteres først over I §§ 47b nr. 1, Ny 47d og Ny 47e.

Fremskrittspartiet har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 61 mot 17 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 16.35.09)

Presidenten: Det voteres over resten av bokstav A.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Videre var innstilt:

C .

L o v

om endringer i lov 19. juni 1969 nr. 66
om merverdiavgift

I lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift gjøres følgende endringer:

I

§ 46 første ledd tredje punktum skal lyde:

Det samme gjelder den som er pålagt *bokføringsplikt* etter bokføringsloven § 2 tredje ledd.

§ 46 annet ledd annet punktum skal lyde:

Det samme gjelder den som er pålagt *bokføringsplikt* etter bokføringsloven § 2 tredje ledd.

Ny § 46 a skal lyde:

Avgiftsmyndighetene kan pålegge bokføringspliktige som plikter å sende oppgave over omsetning mv. etter denne lov eller i henhold til bestemmelser gitt med hjemmel i denne lov, å oppfylle sin plikt til å innrette bokføringen, spesifikasjonen, dokumentasjonen og oppbevaringen av regnskapsopplysninger i samsvar med regler gitt i eller i medhold av lov 19. november 2004 nr. 73 om bokføring. Bokføringspålegg rettes til styret i selskap, samvirkeforetak, forening, innretning eller organisasjon og sendes hvert medlem. Det skal fastsettes en frist for oppfyllelse. Fristen skal være minimum fire uker og ikke lengre enn ett år.

§ 52 annet ledd skal lyde:

Avgiftsmyndighetene kan ilegge den som ikke har etterkommet bokføringspålegg etter § 46 a innen den fastsatte fristen, en daglig løpende tvangsmulkt frem til utbedring skjer. Tvangsmulkten skal normalt utgjøre ett rettsgebyr per dag, jf. lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr § 1 annet ledd. I særlige tilfeller kan tvangsmulkten settes lavere eller høyere, men oppad begrenset til 10 rettsgebyr per dag. Samlet tvangsmulkt kan ikke overstige en million kroner.

§ 52 annet ledd blir tredje ledd og skal lyde:

Pålegg til selskap, *samvirkeforetak*, forening, innretning eller organisasjon rettes til styret og sendes hvert medlem i rekommandert brev. Tvangsmulkten kan inndrives så vel hos medlemmene av styret som hos selskapet, *samvirkeforetaket*, foreningen, innretningen eller organisasjonen.

Merverdiavgiftsloven § 54 annet og tredje ledd oppheves.

Merverdiavgiftsloven § 54 fjerde ledd blir annet ledd.

II

§ 5 a annet ledd nr. 2 skal lyde:

omsetning av romutleie i hotellvirksomhet og lignende virksomhet, utleie av fast eiendom til camping samt utleie av hytter, ferieleiligheter og annen *fritidseiendom*,

§ 5 a tredje ledd skal lyde:

Tjenester som nevnt i annet ledd nr. 2 omfatter ytelser som etter sin art er unntatt fra loven når ytelsen utgjør et naturlig ledd i *hovedytelsen* og det ikke kreves særskilt vederlag for ytelsen.

§ 5 b første ledd nr. 10 oppheves.

§ 11 tredje ledd skal lyde:

Statlige enheter anses ikke avgiftspliktige når de omsetter tjenester til andre statlige enheter. Det er et vilkår at leverandøren ikke driver økonomisk aktivitet. Unntaket omfatter også omsetning av varer som leveres som naturlig ledd i ytelsen av tjenesten.

Nåværende tredje ledd blir nytt fjerde ledd.

§ 14 annet ledd nr. 2 skal lyde:

Ved arbeid på, *drift eller innleie* av fast eiendom som skal dekke boligbehov, fritids-, ferie- eller andre velferdsbehov, herunder løsøre og utstyr til slike eiendommer. Avgiftsplikten etter denne bestemmelse gjelder ikke oppføring og vedlikehold av bedriftskantiner.

III

Endringene under I trer i kraft straks.

Endringene under II trer i kraft 1. januar 2008.

Presidenten: Det voteres først over II § 11 tredje ledd, I Ny § 46a, § 52 annet og tredje ledd, samt oppheving av § 54 annet og tredje ledd, og at merverdiavgiftsloven § 54 fjerde ledd blir annet ledd.

Fremskrittspartiet har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 62 mot 17 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 16.36.05)

Presidenten: Det voteres over resten av bokstav C.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Videre var innstilt:

D . L o v

om endringer i lov 6. juni 1975 nr. 29 om eidegdomsskatt til kommunane

I lov 6. juni 1975 nr. 29 om eidegdomsskatt til kommunane gjøres følgende endringer:

I

§ 33 annet ledd nytt siste punktum skal lyde:

Kravet i skattelov for byane § 4 andre leden om at departementet må samtykke til oppnemning av sakkunnig nemnd, og høve til tidlegare taksering enn kvart tiande år etter siste punktum, skal ikkje gjelda.

II

§ 8 fjerde ledd skal lyde:

Verdet (taksten) av anlegg som nemnt i skatteloven § 18-5 første leden skal ikkje settast lågare enn kr 0,95/kWh eller høgare enn kr 2,35/kWh av 1/7 av grunnlaget for anlegget si samla produksjon av elektrisk kraft for inntektsåret og dei seks foregåande åra. Har kraftanlegget vært i drift i færre enn sju år, legges gjennomsnittet for desse åra til grunn for utrekninga.

III

Endringen under I trer i kraft straks.

Endringen under II trer i kraft straks og med virkning fra og med eiendomsskatteåret 2008.

Presidenten: Det voteres først over II.

Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 57 mot 22 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 16.36.42)

Presidenten: Det voteres over resten av D.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Videre var innstilt:

F . L o v

om endringer i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven)

I lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 3-6 nr. 1 skal lyde:

1. Den som får pålegg om å gi opplysninger eller medvirke til undersøkelse etter kapitlene 4 eller 6, kan klage over pålegget dersom han mener at han ikke har plikt eller lovlig adgang til å etterkomme pålegget. *Tilsvarende gjelder den som får bokføringspålegg etter § 4-13.*

§ 4-4 nr. 2 første punktum skal lyde:

Et annet regnskapsår enn kalenderåret kan legges til grunn for ligningen dersom det er gitt unntak i medhold av regnskapsloven § 1-7 første ledd annet, tredje eller fjerde punktum.

Ny § 4-13 skal lyde:

§ 4-13 Bokføringspålegg

Ligningsmyndighetene kan pålegge bokføringspliktig som omfattes av § 4-2 nr. 1 å oppfylle sin plikt til å innrette bokføringen, spesifikasjonen, dokumentasjonen og oppbevaringen av regnskapsopplysninger i samsvar med regler gitt i eller i medhold av lov 19. november 2004 nr. 73 om bokføring. Bokføringspålegg rettes til styret i selskap, samvirkeforetak, forening, innretning eller organisasjon og sendes hvert medlem. Det skal fastsettes en frist for oppfyllelse. Fristen skal være minimum fire uker og ikke lengre enn ett år.

§ 10-6 skal lyde:

§ 10-6 Tvangsmulkt

1. Skattedirektoratet og skattekontoret kan ilegge den som ikke har etterkommet plikten til å gi oppgave eller opplysning eller adgang til kontrollundersøkelse

m.v. etter kapittel 6, en daglig løpende tvangsmulkt frem til oppfyllelse skjer. Vedtak om mulkt er tvangsgrunnlag for utlegg.

2. Skattekontoret kan ilegge den som ikke har etterkommet bokføringspålegg etter § 4-13 innen den fastsatte fristen, en daglig løpende tvangsmulkt frem til utbedring skjer. Tvangsmulkten skal normalt utgjøre ett rettsgebyr per dag, jf. lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr § 1 annet ledd. I særlige tilfelle kan tvangsmulkten settes lavere eller høyere, men oppad begrenset til 10 rettsgebyr per dag. Samlet tvangsmulkt kan ikke overstige en million kroner. Vedtak om mulkt er tvangsgrunnlag for utlegg.
3. Vedtak om tvangsmulkt rettes til styret i selskap, samvirkeforetak, forening, innretning eller organisasjon og sendes hvert medlem i rekommandert brev. Tvangsmulkten kan inndrives så vel hos medlemmene av styret som hos selskapet, samvirkeforetaket, foreningen, innretningen eller organisasjonen.
4. Vedtak om tvangsmulkt etter nr. 1 og nr. 2 kan påklages til Skattedirektoratet innen 3 uker.
5. Mulkten tilfaller statskassen.

II

§ 4-2 nr. 2 skal lyde:

Departementet kan gi forskrift om hvilke personlige skattytere som skal levere forhåndsutfyllt selvangivelse, og om fritak fra plikten til å levere slik selvangivelse.

§ 4-7 nr. 1 til nr. 5 skal lyde:

1. Selvangivelse med vedlegg skal leveres:
  - a) innen utgangen av mai i året etter inntektsåret for selskap mv. som nevnt i skatteloven § 2-2 første ledd, og for eier av enkeltpersonforetak,
  - b) innen utgangen av april i året etter inntektsåret for andre skattytere, herunder skattytere som lignes etter § 2-4.
2. Selvangivelsesfristen skal beregnes separat for ektefeller.
3. Godtgjør noen at det av særlige grunner vil skape betydelige vanskeligheter å levere selvangivelse med vedlegg innen fristen, skal skattekontoret etter skriftlig søknad gi utsettning.
4. Skattekontoret kan etter søknad fra regnskapsfører eller revisor som bistår næringsdrivende med utfylling av selvangivelse med vedlegg, gi utsettelse av leveringsfristen for en mindre andel av søkerens klienter. Søknaden må gjelde navngitte skattytere. Utsettelse på dette grunnlag kan ikke gis lengre enn til 30. juni i året etter inntektsåret.
5. Skattedirektoratet kan forlenge fristen etter nr. 1, med unntak for skattytere som lignes etter § 2-4, med inntil en måned for grupper av skattytere.

§ 4-7 nåværende nr. 8 til nr. 10 blir nr. 6 til nr. 8.

§ 8-10 nr. 1 skal lyde:

1. Forhåndslikning etter § 4-7 nr. 7 eller nr. 8 skal omfatte skattyterens inntekt i det løpende inntektsår og inntekt og formue i det foregående inntektsår hvis likningen for dette år ikke er lagt ut etter § 8-8.

§ 8-10 nr. 3 annet punktum skal lyde:

Etter slik erkjennelse faller kravet på skatt og avgift av den oppgitte formue og inntekt bort, hvis det ikke er sendt på ettersiselig måte til den som krevde forhåndslikningen, innen 4 uker i tilfelle som nevnt i § 4-7 nr. 7 eller innen 3 måneder i tilfelle som nevnt i § 4-7 nr. 8.

III

§ 11-1 annet punktum skal lyde:

Tilsvarende gjelder avgjørelse om fastsetting av inntekt og formue fra selskapet, etter krav fra selskap med deltakere som skattlegges etter skatteloven § 10-40 til § 10-48.

IV

§ 4-4 ny nr. 8 skal lyde:

Departementet kan bestemme at deltakere i utenlandske selskaper alene eller i fellesskap skal levere næringsoppgave som omfatter hele selskapets virksomhet.

§ 4-9 ny nr. 8 skal lyde:

Departementet kan bestemme at deltakere i utenlandske selskaper alene eller i fellesskap skal levere selskapsoppgave og oppgave over deltakernes formue og inntekt fra selskapet.

V

Endringene under I trer i kraft straks.

Endringene under II trer i kraft 1. januar 2008.

Endringen under III trer i kraft 1. januar 2008. Departementet kan gi overgangsbestemmelser.

Endringene under IV trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Presidenten: Det voteres først over II § 4-2 nr. 2. Høyre og Venstre har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 63 mot 14 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 16.37.18)

Presidenten: Det voteres så over I § 3-6 nr. 1, Ny § 4-13 og § 10-6.

Fremskrittspartiet har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 62 mot 17 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 16.37.52)

Presidenten: Det voterer så over resten av bokstav F.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Videre var innstilt:

G .
L o v

om endringer i lov 29. november 1996 nr. 68
om skatt til Svalbard

I lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard gjøres følgende endringer:

I

§ 3-1 annet ledd første punktum skal lyde:

I skatteloven unntas fra anvendelse bestemmelsene om vilkår for skatteplikt til riket, om fordeling av beskatningsretten mellom kommuner, om sambeskatning av ektefeller, om minstefradrag og særfradrag, om skipsaksjeselskaper og skipsallmennaksjeselskaper og om beregning av personinntekt.

§ 3-1 nytt fjerde ledd skal lyde:

For enkeltpersonforetak mv. gjelder følgende:

- a) Ved fastsettelsen av alminnelig inntekt fra enkeltpersonforetak gis det fradrag for renter på gjeld til finansinstitusjoner og gjeld som knytter seg til mengdegjeldsbrev. Fradrag gis i den utstrekning gjelden ikke overstiger verdien av eiendelene i virksomheten. Ved fastsettelsen av verdien av eiendelene i virksomheten, gjelder skatteloven § 12-12 annet ledd tilsvarende, med unntak av § 12-12 annet ledd bokstav c.
- b) Skatt av alminnelig inntekt fra enkeltpersonforetak beregnes med en prosentvis fastsatt del av denne inntekten og med samme satser som er fastsatt for lønnsinntekt, jf. § 3-2. Slik inntekt inngår ikke ved fastsettelsen av ordinær alminnelig inntekt. Særskilt godtgjørelse etter selskapsloven § 2-26 første ledd skattlegges på tilsvarende måte.
- c) Underskudd i enkeltpersonforetak fremføres til fradrag i senere års inntekt fra enkeltpersonforetak. Når det ved opphør av virksomhet i enkeltpersonforetak er udekket underskudd, kan slikt underskudd kreves avregnet mot alminnelig inntekt ved bruk av en avregningsfaktor på 0,5.

§ 3-2 skal lyde:

Skattlegging ved lønnstrekk

Skatt av lønn, pensjoner og annen ytelse som nevnt i skatteloven § 12-2 bokstavene a, b og c beregnes med en prosentvis fastsatt del av ytelsens bruttoverdi, jf. § 5-2. Skatten beregnes med en lav sats for inntekt opp til 12 ganger folketrygdens grunnbeløp, og med en høyere sats for overskytende inntekt. I det samlede inntektsgrunnlaget etter forrige punktum inngår også inntekt som nevnt i § 3-1

fjerde ledd bokstav b. Det benyttes det grunnbeløp som sist ble fastsatt for inntektsåret.

§ 5-2 første ledd skal lyde:

Ved utbetaling av lønn og annen godtgjørelse for arbeid skal arbeidsgiver gjøre fradrag i ytelsens verdi for skatt etter § 3-2. Arbeidsgiver trekker skatt med høy sats når samlet utbetaling fra arbeidsgiveren til den ansatte i inntektsåret overstiger 12 ganger folketrygdens grunnbeløp.

§ 5-2 annet ledd skal lyde:

Ansatte som sannsynliggjør samlet inntekt over 12 ganger folketrygdens grunnbeløp fra flere arbeidsgivere i inntektsåret, kan kreve at det fastsettes forskuddsskatt etter bestemmelsene i skattebetalingsloven på dette grunnlag.

§ 5-2 nåværende annet til femte ledd blir tredje til sjette ledd.

§ 5-2 nytt syvende ledd skal lyde:

Når samlet lønn og annen ytelse som omfattes av § 3-2 overstiger 12 ganger folketrygdens grunnbeløp, skjer avregning og innkreving mv. etter bestemmelsene i skattebetalingsloven, med de unntak og presiseringer som følger av § 5-1.

Nåværende sjette og syvende ledd blir åttende og niende ledd.

II

§ 4-2 skal lyde:

§ 4-2. Ligningsmyndigheter

Ligningsloven kapittel 2 gjelder tilsvarende med mindre annet er særskilt bestemt eller følger av denne lov.

Departementet kan fastsette nærmere regler om organiseringen av ligningsforvaltningen for Svalbard, herunder gi forskrift om oppnevning, sammensetning og organisering av en særskilt skatteklagenemnd.

§ 4-3 første ledd skal lyde:

Ved gjennomføring av ligning mv. gjelder ligningsloven kapittel 3 til 12 med mindre annet er særskilt bestemt eller følger av denne lov. I ligningsloven unntas fra anvendelse kapittel 5 om regnskapsplikt og § 8-5 om særskilt avgjørelsesmyndighet.

§ 4-4 første og annet ledd skal lyde:

Selvangivelse skal leveres av personer og selskaper som er skattepliktige til Svalbard for formue eller inntekt som nevnt i § 3-1. Skattekontoret kan pålegge andre å levere selvangivelse.

Selvangivelse med vedlegg leveres til skattekontoret innen utgangen av februar året etter inntektsåret. For den som skattekontoret pålegger å levere selvangivelse, kan en senere frist fastsettes.

§ 4-5 første ledd skal lyde:

Lønnsoppgave leveres til *skattekontoret* innen utgangen av januar året etter inntektsåret. Andre kontrollopplysninger og ligningsoppgaver som nevnt i ligningsloven kapittel 6 leveres til *skattekontoret* innen utgangen av februar året etter inntektsåret.

§ 4-6 annet ledd skal lyde:

Skattekontoret kan fravike opplysningene i lønnsoppgaven når det er grunn til å anta at de er uriktige. Før opplysningene fravikes, skal arbeidsgiver og arbeidstaker gis en passende frist for uttalelse.

§ 4-7 første ledd oppheves. Nåværende annet ledd blir første ledd.

§ 5-1 annet ledd skal lyde:

De funksjoner som etter skattebetalingsloven tilligger skatteoppkreveren i kommunen, skal tilligge skatteoppkreveren for Svalbard.

§ 5-3 skal lyde:

§ 5-3. Skatteoppkrever

Departementet bestemmer hvilke organer som skal være skatteoppkreverer for Svalbard, og kan fastsette nærmere regler om organiseringen av skatteoppkrevingen.

III

§ 4-6 første ledd skal lyde:

Skattekontoret foretar kontroll av fastsatt lønnstrekk og beregner pensjonsgivende inntekt for kalenderåret. Når lønn og annen ytelse etter § 3-2 overstiger 12 ganger folketrygdens grunnbeløp, skal *skattekontoret* også beregne årets skatt og trygdeavgift. Fastsettelsen skjer etter *skattekontorets* skjønn når fristen for levering av lønnsoppgave er oversittet.

IV

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2008.

Endringene under II trer i kraft 1. januar 2008.

Endringen under III i § 4-6 første ledd første punktum og tredje punktum trer i kraft 1. januar 2008. Nytt § 4-6 første ledd annet punktum trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2008.

Presidenten: Det voteres først over III andre punktum, samt I §§ 3-2 og videre til og med 5-2 nytt syvende ledd, og at nåværende sjette og syvende ledd blir åttende og niende ledd.

Fremskrittspartiet og Høyre har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 51 mot 27 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 16.38.40)

Presidenten: Det voteres så over resten av G.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Videre var innstilt:

M .

L o v

om endringer i lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven)

I lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven) gjøres følgende endringer:

I

Ny § 5-13a skal lyde:

§ 5-13a Bokføringspålegg

Skattekontoret kan pålegge arbeidsgivere og andre som etter loven har plikt til å foreta forskuddstrekk eller utleggstrekk, å oppfylle sin plikt til å innrette bokføringen, spesifikasjonen, dokumentasjonen og oppbevaringen av regnskapsopplysninger i samsvar med regler gitt i, eller i medhold av lov 19. november 2004 nr. 73 om bokføring. Bokføringspålegg rettes til styret i selskap, samvirkeforetak, forening, innretning eller organisasjon og sendes hvert medlem. Det skal fastsettes en frist for oppfyllelse. Fristen skal være minimum fire uker og ikke lengre enn ett år.

§ 5-15 første ledd skal lyde:

(1) Den som får bokføringspålegg etter § 5-13a eller pålegg om å gi opplysninger etter § 5-14, kan klage over pålegget dersom vedkommende mener at han ikke har plikt eller lovlig adgang til å etterkomme pålegget.

§ 5-16 skal lyde:

§ 5-16 Tvangsmulkt

(1) Skattedirektoratet og *skattekontoret* kan ilegge den som ikke har etterkommet plikten til å gi opplysninger etter § 5-14 en daglig løpende tvangsmulkt frem til oppfyllelse skjer.

(2) *Skattekontoret* kan ilegge den som ikke har etterkommet bokføringspålegg etter § 5-13a innen den fastsatte fristen en daglig løpende tvangsmulkt frem til utbedring skjer. Tvangsmulkten skal normalt utgjøre ett rettsgebyr per dag, jf. lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr § 1 annet ledd. I særlige tilfeller kan tvangsmulkten settes lavere eller høyere, men oppad begrenset til 10 rettsgebyr per dag. Samlet tvangsmulkt kan ikke overstige en million kroner.

(3) Vedtak om tvangsmulkt rettes til styret i selskap, samvirkeforetak, forening, innretning eller organisasjon,

og sendes hvert medlem *i rekommandert brev*. *Tvangsmulkten kan inndrives så vel hos medlemmene av styret som hos selskapet, samvirkeforetaket, foreningen, innretningen eller organisasjonen.*

(4) *Vedtak om tvangsmulkt etter første og annet ledd kan påklages til Skattedirektoratet innen 3 uker.*

(5) *Mulkten tilfaller statskassen.*

Overskriften i § 10-53 skal lyde:

Skatte- og avgiftskrav ved vedtak om endring mv. og egenretting

§ 10-60 første ledd skal lyde:

(1) *Når det er betalt for mye skatt eller avgift og når det ellers oppstår tilgodebeløp, skal beløpet og renter etter § 11-4 utbetales til den skatte- eller avgiftspliktige så snart som mulig, og senest tre uker etter at vedtaket som medførte tilbakebetaling ble truffet, når ikke annet er bestemt i lov eller forskrift. Utbetalingen skal også omfatte renter som er betalt av refusjonsbeløpet. Renter som er påløpt, men ikke betalt, bortfaller.*

§ 10-60 nytt annet ledd skal lyde:

(2) *For tilgodebeløp som oppstår ved egenretting av tidligere levert oppgave regnes fristen fra skatte- og avgiftsmyndighetene har godkjent beløpet til utbetaling.*

§ 10-60 annet ledd blir tredje ledd.

§ 10-60 fjerde ledd skal lyde:

(4) *Krav på utbetaling av merverdiavgift til registrerte næringsdrivende etter lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 24 regnes fristen fra omsetningsoppgaven er mottatt av avgiftsmyndigheten.*

Overskriften i § 11-2 skal lyde:

Renter ved vedtak om endring, egenretting, arveavgift betalt etter forfall mv.

§ 11-2 første og annet ledd skal lyde:

(1) *Det skal beregnes rente av økning i skatt og avgift som fastsettes ved vedtak om endring mv. eller som skyldes at den skatte- og avgiftspliktige selv endrer en tidligere levert oppgave. Det skal ikke beregnes rente ved summarisk endring etter ligningsloven § 9-9.*

(2) *Renten er beregnet fra forfallstidspunktet for kravene etter §§ 10-1 til 10-41, fram til det treffes vedtak om endring mv. eller ny endret oppgave kom fram til skatte- og avgiftsmyndighetene, med de unntak som følger av tredje til syvende ledd.*

§ 11-2 femte ledd skal lyde:

(5) *Av for meget utbetalt avgift i henhold til lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 24 og § 26 a fjerde ledd, beregnes renten fra beløpet ble utbetalt og fram til det treffes vedtak om endring mv. eller melding om egenretting av tidligere levert oppgave kom fram til skatte- og avgiftsmyndighetene.*

§ 11-2 syvende ledd skal lyde:

(7) *Er det foretatt innbetalinger til dekning av skatte- og avgiftskravet før det er truffet vedtak om endring mv. eller før melding om egenretting av tidligere levert oppgave er kommet fram til skatte- og avgiftsmyndighetene, beregnes renten fram til betalingstidspunktet.*

Overskriften i § 11-3 skal lyde:

Rentegodtgjørelse ved forsinket utbetaling

§ 11-3 første ledd skal lyde:

(1) *Ved utbetaling av skatt eller avgift senere enn forfallstidspunktet i § 10-60, skal det ytes rentegodtgjørelse for tiden fra forfallstidspunktet fram til utbetaling skjer.*

Overskriften i § 11-4 skal lyde:

Rentegodtgjørelse ved utbetaling etter vedtak om endring mv. og egenretting

§ 11-4 første ledd skal lyde:

(1) *Ved utbetaling av for mye betalt skatt eller avgift som følge av vedtak om endring mv. eller ved egenretting av tidligere levert oppgave, skal det ytes rentegodtgjørelse fra betaling fant sted fram til forfallstidspunktet i § 10-60.*

§ 11-4 tredje ledd skal lyde:

(3) *Ved utbetaling av merverdiavgift som tidligere ikke er innbetalt, ytes renter fra tre uker etter fristen for innlevering av oppgave for vedkommende termin, jf. lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift §§ 31, 31a, 33 og 40.*

§ 11-4 tredje ledd blir fjerde ledd og skal lyde:

(4) *Ved utbetaling i andre tilfeller enn omhandlet i første ledd kan det ytes rentegodtgjørelse når særlige forhold tilsier det. Departementet kan i forskrift bestemme at rentegodtgjørelse skal ytes i andre tilfeller selv om det ikke foreligger særlige forhold.*

§ 15-1 tredje ledd tredje og fjerde punktum skal lyde:

Det skal være ett skatteutvalg for hvert skattekontor. Departementet kan gi forskrift om oppnevning og organisering av skatteutvalgene.

§ 19-1 skal lyde:

(1) *Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft loven til forskjellig tid for krav som nevnt i § 1-1 annet og tredje ledd. Kongen kan videre sette i kraft de enkelte deler av § 19-3 til forskjellig tid.*

(2) *Lov 21. november 1952 nr. 2 om betaling og innkreving av skatt (skattebetalingsloven) oppheves fra den tid Kongen bestemmer.*

§ 19-2 skal lyde:

Departementet kan gi overgangsbestemmelser.

§ 19-3 nr. 8 om endringer i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift første avsnitt skal lyde:

§ 24 tredje ledd oppheves.

§ 19-3 nr. 8 annet avsnitt skal lyde:

§ 26 a fjerde ledd skal lyde:

Dersom det i strid med første ledd er refundert avgift eller avgift er utbetalt med et for stort beløp, kan det uriktig refunderte beløp kreves tilbakebetalt.

§ 19-3 nr. 8 tredje avsnitt skal lyde:

§ 27 annet ledd tredje punktum, §§ 34 til 38, § 59 og § 59 a oppheves.

Nåværende § 19-3 annet til syvende avsnitt blir fjerde til niende avsnitt.

I § 19-3 nr. 11 om endringer i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltningen (ligningsloven) gjøres følgende endringer:

§ 11-1 nr. 1 annet punktum skal lyde:

Tilsvarende gjelder avgjørelse om fastsetting av inntekt og formue fra selskapet, etter krav fra selskap med deltakere som skattlegges etter skatteloven §§ 40 til 10-48, avgjørelser som nevnt i ligningsloven §§ 10-6 og 10-8 etter krav fra den oppgavepliktige og avgjørelser som nevnt i § 10-7.

§ 11-1 nr. 2 skal lyde:

Søksmålet anlegges etter vernetingsreglene i lov 17. juni 2005 nr. 90 om mekling og rettergang i sivile tvister (tvisteloven). Statens partstilling utøves av skattekontoret der det angrepne forvaltningsvedtak er truffet. Har Riksskatte-nemnda truffet vedtaket, utøves partsstillingen av Skattedirektoratet.

§ 11-1 nr. 4 nytt tredje punktum skal lyde:

Når endringssak er gjennomført etter § 3-11 nr. 4, jf. § 8-3 nr. 5, regnes søksmålsfristen fra nytt skatteoppgjør ble sendt skattyteren.

Nåværende tredje og fjerde punktum blir fjerde og femte punktum.

II

Endringene under I trer i kraft straks Departementet kan gi overgangsbestemmelser.

O .

L o v

om endringer i lov 15. desember 2006 nr. 77 om endringer i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning

I lov 15. desember 2006 nr. 77 om endringer i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning gjøres følgende endringer:

I

§ 4-7 nr. 3, 5, 6 og 7 oppheves.

§ 10-6 nr. 1 første punktum oppheves.

§ 11-1 nr. 2 oppheves.

II

Endringene under I trer i kraft straks.

P .

L o v

om endringer i lov 15. desember 2006 nr. 85 om endringer i lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav

I lov 15. desember 2006 nr. 85 om endringer i lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav gjøres følgende endringer:

I

§ 5-16 første ledd oppheves.

§ 17-2 første ledd tredje punktum skal lyde:

Søksmål i saker hvor skattekontoret er innkreivingsmyndighet, skal anlegges etter vernetingsreglene i lov 17. juni 2005 nr. 90 om mekling og rettergang i sivile tvister (tvisteloven).

II

Endringene under I trer i kraft straks.

Q .

L o v

om endringer i lov 29. juni 2007 nr. 81 om samvirkeforetak § 164 om endringer i andre lover

I lov 29. juni 2007 nr. 81 om samvirkeforetak § 164 om endringer i andre lover gjøres følgende endringer:

I

1. Endring i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 52 annet ledd oppheves.
2. Endring i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) § 10-6 nr. 2 oppheves.
3. Endring i lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven) § 5-16 annet ledd oppheves.

II

Endringene under I trer i kraft straks.

Presidenten: Det votes først over M I ny § 5-13 a og videre til og med § 5-16, O I § 10-6 nr. 1 første punktum, P I § 5-16 første ledd og Q.

Fremskrittspartiet har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 61 mot 17 stemmer: (Voteringsutskrift kl. 16.39.40)

Presidenten: Det voterer så over resten av M, O, P og Q.

Presidenten vil gjøre oppmerksom på at det er en feil i innstillingens § 11-1 nr. 1 annet punktum under M. I fjerde linje skal det stå: §§ 10-40 til 10-48, og *ikke* §§ 40 til 10-48. Et 10-tall var altså uteglemt.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling – med den foretatte rettelse – ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det voterer over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

S a k n r . 4

Referat

1. (19) Lov om endringer i lov 28. august 1992 nr. 103 om pengespill m.v. (særskilt tildeling av overskot frå Norsk Tipping) (Ot.prp. nr. 14 (2007-2008))
Enst.: Sendes familie- og kulturkomiteen.
2. (20) Representantlovforslag fra stortingsrepresentantene Siv Jensen, Per-Willy Amundsen og Jan Arild Ellingsen om lov om endring i lov 24. juni 1988 nr. 64 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven). (Adgang til å sette utlendinger som truer rikets sikkerhet i lukket forvaring.) (Dokument nr. 8:25 (2007-2008))
Enst.: Sendes kommunal- og forvaltningskomiteen.
3. (21) Lov om endring i veglov 21. juni 1963 nr. 23 (Ot.prp. nr. 15 (2007-2008))
Enst.: Sendes transport- og kommunikasjonskomiteen.

Presidenten: Dermed er dagens kart ferdigbehandlet. Forlanger noen ordet før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 16.41.
